

Briuselis, 2013 09 11
COM(2013) 627 final

2013/0309 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos Europos bendrosios elektroninių ryšių rinkos ir žemyno ryšių infrastruktūros plėtros priemonės ir iš dalies keičiamos direktyvos 2002/20/EB, 2002/21/EB ir 2002/22/EB ir reglamentai (EB) Nr. 1211/2009 ir (ES) Nr. 531/2012

(Tekstas svarbus EEE)

{SWD(2013) 331 final}

{SWD(2013) 332 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

1.1. Pasiūlymo tikslai

Europa turi pasinaudoti naujais augimo šaltiniais, kad atkurtų konkurencingumą, skatintų inovacijas ir sukurtų naujų darbo vietų. Pasaulio ekonomika vystosi interneto ekonomikos link ir informacinės ir ryšių technologijos (IRT) turėtų būti visiškai pripažįstamos vienu iš pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo šaltinių. Europa negali sau leisti nepasinaudoti sujungtų technologijų teikiama nauda – dėl jų pastaraisiais metais visuose sektoriuose efektyvumas išaugo 50 %, vietoj dviejų prarastų darbo vietų sukuriama penkios, jos yra naujų novatoriškų paslaugų, kurios gali greitai pasiekti pasaulinį mastą, jei joms bus sudarytos sąlygos augti. Jei pašalinsime dėl esančio susiskaidymo kylančias augimo kliūtis, Europa po krizės gali tapti stipresnė. Tai visiškai patvirtino 2013 m. pavasario Europos Vadovų Taryba, kurios išvadose numatyta, kad Komisija turėtų iki 2013 m. spalio mėn. pateikti ataskaitą apie likusias kliūtis, trukdančias sukurti visiškai veikiančią skaitmeninę bendrąją rinką ir pateikti konkrečių priemonių, kad bendroji informacinių ir ryšių technologijų rinka būtų sukurta kuo greičiau.

Bendrasis šio pasiūlymo tikslas – siekti bendrosios elektroninių ryšių rinkos, kurioje:

- piliečiai ir įmonės turėtų prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų, kad ir kur jos būtų teikiamos Sąjungoje, be tarpvalstybinių apribojimų ar nepagrįstų papildomų išlaidų;
- elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas teikiančios įmonės gali veikti ir paslaugas teikti nepriklausomai nuo to, kurioje Europos Sąjungos vietoje jos įsteigtos ar kur yra jų klientai.

Po daugiau nei dešimtmetį trukusios Sąjungos teisinės intervencijos siekiant liberalizuoti ir integruoti šias rinkas, šis plataus užmojo tikslas svarbus pats savaime. Skubios ir ryžtingos šiame pasiūlyme pateiktos priemonės yra dar svarbesnės, nes, kai kurių priemonių atveju, turės praeiti laiko nuo jų priėmimo, kol jos duos rezultatų. Bendrojoje elektroninių ryšių rinkoje būtų skatinama konkurencija, investicijos į tinklus bei paslaugas ir inovacijas, o tai skatintų rinkos integraciją ir tarpvalstybines investicijas į tinklus ir paslaugų teikimą. Įgyvendinant konkrečias siūlomas priemones turėtų padidėti konkurencija infrastruktūros kokybės ir kainų atžvilgiu, atsirasti daugiau inovacijų ir diferencijavimo galimybių, įskaitant verslo modelius, ir turėtų tapti lengviau planuoti komercinius ir techninius investavimo sprendimų, susijusių su patekimu į fiksuotojo ir belaidžio ryšio rinkas ar plėtimusi jose, aspektus. Šiomis priemonėmis bus remiamos kitos priemonės, kurių imtasi siekiant Europos skaitmeninėje darbotvarkėje nustatytų plataus užmojo plačiajuosčio ryšio tikslų ir kuriant iš tiesų bendrą skaitmeninę rinką, kurioje turinys, taikomosios programos ir kitos skaitmeninės paslaugos gali laisvai judėti. Visoje Sąjungoje padidinus infrastruktūros konkurenciją ir integraciją turėtų sumažėti kliūčių ir kartu elektroninių ryšių rinkų *ex ante* reguliavimo poreikis; ilgainiui šis sektorius taptų toks pats, kaip bet kuris kitas ekonomikos sektorius, kuriam taikomas horizontalusis reguliavimas ir konkurencijos taisyklės.

Dėl vis didėjančio skaitmeninių infrastruktūrų ir paslaugų prieinamumo, vartotojams, savo ruožtu, padaugėtų pasirinkimo galimybių, pagerėtų paslaugų kokybė ir būtų prisidedama prie teritorinės ir socialinės sanglaudos, taip pat būtų sudarytos palankesnės sąlygos mobilumui Europos Sąjungoje; kalbant apie visą skaitmeninę rinką, visoje Sąjungoje geriau veikiant elektroninių ryšių sektoriui turėtų daugėti įmonių pasirinkimas ir kokybė, todėl būtų galima pasiekti su IRT ir modernių viešųjų paslaugų naudojimu siejamo našumo padidėjimo.

Galutinis tikslas – didinti Europos konkurencingumą pasaulyje, kuris vis labiau priklausomas nuo skaitmeninės ekonomikos veikimo ir augimo.

Neišspręsti bendrosios rinkos integracijos uždaviniai: pirma, pašalinti nereikalingas leidimų išdavimo tvarkos ir paslaugų teikimo taisyklių kliūtis, kad vienoje valstybėje narėje suteiktas leidimas galiotų visose valstybėse narėse ir kad operatoriai galėtų teikti paslaugas, grindžiamas nuosekliu ir stabiliu reguliavimo įpareigojimų taikymu. Antra, užtikrinti didesnę suderinimą, kad būtų galima naudotis pagrindiniais ištekliais judriojo ryšio operatoriams garantuojant nuspėjamas skyrimo sąlygas ir koordinuojamus prieigos prie belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui suderinto spektro visoje ES laikotarpius, suderinant prieigos prie Europos fiksuotojo ryšio tinklų būdus, kad teikėjam būtų lengviau siūlyti paslaugas visoje bendrojoje rinkoje. Trečia, visoje Sąjungoje užtikrinti vienodai aukštą vartotojų apsaugos lygį ir šiuo atžvilgiu bendras komercines sąlygas, įskaitant priemones, kuriomis bus laipsniškai panaikinti papildomi mokesčiai už judrųjį tarptinklinį ryšį, ir užtikrinta prieiga prie atviro interneto. Tai atskiros užduotys, kurioms šiuo pasiūlymu pateikiami atskiri sprendimai, tačiau jos gyvybiškai svarbios šiame sektoriuje priimant komercinius ir su investicijomis susijusius sprendimus ir vartotojams, todėl visus juos dabar reikia spręsti kartu, kad būtų galima pasinaudoti bendrąja rinka. Šias priemones reikia spręsti kartu su kitomis, platesnėmis skaitmeninės bendrosios rinkos kūrimo užduotimis, pavyzdžiui, parengti interneto turiniui taikomas taisykles.

Kad europiečiai galėtų naudotis naujomis, novatoriškomis ir aukštos kokybės paslaugomis, reikia paspartinti investicijas į kitos kartos infrastruktūrą. Tinkama reguliavimo aplinka itin svarbi kuriant dinaminę ir konkurencingą rinką. Būsimiems investuotojams turi būti užtikrinta tinkama rizikos ir grąžos pusiausvyra. Tokioje aplinkoje paslaugų teikimas nebebūtų fragmentiškas ir visos ES visos pramonės šakos ir paslaugų gavėjai galėtų naudotis visapusiška paslaugų teikiama nauda. Kad padėtų siekti šių tikslų, Komisija kartu su šiuo pasiūlymu priima rekomendaciją dėl nuoseklių nediskriminavimo įpareigojimų ir sąnaudų apskaičiavimo metodikų, skirtų konkurencijai skatinti ir geresnei investicijų į plačiajuosčių ryšių aplinkai sukurti.¹ Šia rekomendacija užtikrinus ilgalaikį varinių laidų tinklų prieigos kainų stabilumą, o norintiems gauti prieigą subjektams – vienodą prieigą prie rinkoje įsitvirtinusių operatorių tinklų kartu užtikrinant vienodas sąlygas, ir nustatius sąlygas, kurioms esant naujos kartos prieigos (NKP) tinklų kainų reguliavimas nebėra pateisinamas, bus skatinama konkurencija ir didinamos investicijos į sparčiuosius tinklus, kad investuotojai į šiuos tinklus turėtų daugiau laisvės rasti tinkamas kainų nustatymo strategijas ir galėtų užsitikrinti grąžą esant konkuruojančioms infrastruktūroms, tokioms kaip reguliuojamo vario, kai kuriose vietovėse – kabelinio ryšio ir, vis labiau, 4 kartos judriojo ryšio tinklus.

Šį pasiūlymą taip pat reikėtų vertinti atsižvelgiant į kitas šios srities esamas ir būsimas iniciatyvas. Pasiūlymas grindžiamas pagrindinėmis 2002 m. direktyvomis, kuriomis reglamentuojamas elektroninių ryšių teikimas ir kurios buvo iš dalies pakeistos 2009 d., ir jas papildoma įvedant tiesiogiai taikomas teisines nuostatas, kurios taikomos kartu su direktyvų nuostatomis tokios srityse kaip leidimų išdavimas, radijo dažnių spektro paskyrimas ir prieiga prie tinklų. Pasiūlymas priimtas atsižvelgiant į Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl priemonių sparčiojo elektroninio ryšio tinklų diegimo sąnaudoms mažinti², kuriame jau laikomasi požiūrio, kad keletą atskirų reguliuojamos kainos elementų įvairiuose investavimo į tinklą proceso etapuose reikia spręsti viena priemone ir kartu tai leistų iki 30 % sumažinti plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas. Šis pasiūlymas priimtas

¹ COM [įterpti galutinę nuorodą]

² COM(2013) 147.

žinant, kad Komisijos rekomendacija dėl atitinkamų rinkų³ turi būti peržiūrėta 2014 m., ir jau atlikta nemažai parengiamojo darbo; greitai priėmus ir įgyvendinus šį pasiūlymą būtų galima sumažinti rinkų, kurioms taikomas *ex ante* reguliavimas, skaičių arba reguliavimo mastą, o tai yra vienas iš būsimos konkurencijos vystymosi analizės bendrojoje rinkoje aspektų.

1.2. Bendrosios aplinkybės

Nūdienos pasaulyje daugelis naujų skaitmeninių paslaugų ir taikomųjų programų patenka į internetą ES bendrojoje rinkoje. Šiandien beveik kiekvieno ekonomikos sektoriaus inovacijų ir augimo galimybės dažnai yra skaitmeninėje erdvėje pradedant automobilių gamybos sektoriumi (susieti automobiliai) ir baigiant energetika (pažangieji elektros energijos tinklai), nuo viešojo administravimo įstaigų (e. valdžia) iki bendrųjų paslaugų (e. sveikata). Vadovaujant beveik bet kokio pobūdžio įmonei, nuo nedidelių naujų iki didelių įmonių, reikalinga prieiga prie moderniausių paslaugų ir infrastruktūros. Visa ši ekosistema priklauso nuo elektroninių ryšių tinklų siūlomų sujungiamumo galimybių.

Dabar Europa susiskaidžiusi į 28 atskiras nacionalines ryšių rinkas, kiekvienoje kurių veikiančių dalyvių skaičius yra ribotas. Todėl nors nė vienas operatorius neveikia daugiau kaip pusėje valstybių narių, daugelis – kur kas mažiau valstybių narių, iš viso daugiau kaip 200 operatorių aptarnauja 510 mln. klientų rinką. ES taisyklės, pavyzdžiui, leidimų išdavimo, reguliavimo sąlygų, radijo dažnių spektro skyrimo ir vartotojų apsaugos įgyvendinamos skirtingai. Dėl šios susiskaidžiusios aplinkos atsiranda kliūčių patekti į rinką, išauga operatorių, ketinančių teikti tarpvalstybines paslaugas, sąnaudos ir taip trukdoma jiems plėstis. Tai labai skiriasi nuo JAV ar Kinijos, kurios turi atitinkamai 330 ir 1400 mln. klientų bendrąsias rinkas, kurias aptarnauja keturi ar penki dideli operatoriai, taikomas vienas teisės aktas, viena licencijavimo sistema ir viena radijo dažnių spektro politika.

Masto ekonomija ir naujos augimo galimybės gali padidinti investicijų į sparčiuosius tinklus grąžą ir kartu paskatinti konkurenciją bei padidinti pasaulinį konkurencingumą. Tačiau ES operatoriai kol kas negali pakankamai tuo pasinaudoti. Kitose pasaulio dalyse dedama daug pastangų, susijusių su skaitmenine erdve, ir skiriama didelių investicijų, kurios atsiperka tiek investuotojams, tiek vartotojams, tačiau Europoje tokie modernizavimo darbai vyksta nepakankamai sparčiai.

Dėl nacionalinių rinkų susiskaidymo vartotojai turi mažesnę pasirinkimą, ne tokių naujoviškų paslaugų ir prastesnę kokybę, be to, skambindami į užsienį ar naudodamiesi tarptinkliniu ryšiu Europos Sąjungoje vis dar moka brangiai. Tai reiškia, kad jie negali visapusiškai pasinaudoti skaitmeninėmis paslaugomis, kuriomis galbūt būtų galima naudotis jau šiandien.

Todėl Europa nepasinaudoja vienu iš svarbių galimų augimo šaltinių. Pasaulyje, kur plinta IRT, suskaidyta elektroninių ryšių rinka mažina visos ekonomikos efektyvumą ir produktyvumą. Skaičiuojama, kad neišnaudotos ES elektroninių ryšių bendrosios rinkos galimybės sudaro apie 0,9 % BVP, arba 110 mlrd. EUR per metus.⁴ Bendrosios rinkos teikiama nauda vien verslo ryšių paslaugų srityje siekia beveik 90 mlrd. EUR per metus.⁵

Platesnė skaitmeninė ekonomika, kurios dinamiškumą atspindi tvarus užimtumo augimas, grindžiama patikima telekomunikacijų rinka. Kad galėtumėte spręsti apie tos platesnės ekonomikos mastą ir atsparumą, pateiksime pavyzdį: Europos Sąjungoje dirba daugiau kaip 4 mln. IRT specialistų ir šis skaičius vis auga nepaisant ekonomikos nuosmukio. Visos

³ OL L 344, 2007 12 28, p. 65.

⁴ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft ir TNO, 2012 m.

⁵ *Business communications, economic growth and the competitive challenge*, WIK, 2012 m.

ekonomikos mastu, padidinus investicijas į IRT, pagerinus darbo jėgos skaitmeninį raštingumą ir reformavus interneto ekonomikos sąlygas iki 2020 m. BVP būtų galima padidinti 5 %⁶ ir sukurti 3,8 mln. darbo vietų⁷.

Elektroninių ryšių rinkai kylančios kliūtys trukdo pasinaudoti visoje Europoje teikiamų paslaugų privalumais: geresne kokybe, masto ekonomija, didesnėmis investicijomis, didesniu efektyvumu ir stipresnėmis derybinėmis pozicijomis. Tai turi neigiamą poveikį platesnei skaitmeninei ekosistemai, įskaitant ES įrangos gamintojus ir turinio bei programinės įrangos teikėjus nuo naujų įmonių iki vyriausybių. Tai taip pat daro poveikį ekonomikos sektoriams, tokiems kaip bankininkystė, automobilių pramonė, logistika, mažmeninė prekyba, sveikatos apsauga, energetika ar transportas, kurių produktyvumo didinimas priklauso nuo sujungiamumo, pavyzdžiui, per debesiją, sujungtus objektus ar integruotą paslaugų teikimą.

1.3. Politinis kontekstas

Šis svarbus IRT ir galimybės jungtis prie tinklo vaidmuo pabrėžiamas Europos skaitmeninėje darbotvarkėje, kuri yra viena iš ES strategijos „Europa 2020“ pavyzdinių iniciatyvų. Joje numatyta daug iniciatyvų, kuriomis skatinamos investicijos, didinamas konkurencingumas ir mažinamos sparčiųjų tinklų diegimo sąnaudos ir užtikrinama, kad visi europiečiai turėtų prieigą prie sparčiojo plačiajuosčio ryšio. Komisija taip pat subūrė didžiąją koaliciją užimtumui skaitmeniniame sektoriuje skatinti, kad išnaidotų šio sektoriaus darbo vietų kūrimo galimybes.

Komisija dar įgyvendina iniciatyvas, kuriomis siekiama sukurti bendrąją skaitmeninę rinką, populiarinti interneto turinį, įskaitant elektroninę prekybą ir elektroninę valdžią. Ji taip pat pasiūlė atnaujintą ES duomenų apsaugos reglamentą, kad būtų apsaugotas piliečių privatumas kartu sudarant palankias sąlygas inovacijoms ir verslui bendrojoje rinkoje, ir strategiją, kuria skatinamas kibernetinis saugumas ir ES ypatingos svarbos infrastruktūrų ir tinklų apsauga, įskaitant Direktyvos dėl tinklų ir informacijos saugumo projektą⁸, kuris itin svarbus didinant piliečių ir vartotojų pasitikėjimą interneto aplinkoje.

Siekis sukurti bendrąją elektroninių ryšių rinką paremtų skaitmeninės bendrosios rinkos ekosistemą. Tokia rinką reikštų ne tik modernią infrastruktūrą, bet ir naujoviškas ir saugias skaitmenines paslaugas.

Pripažindama tai, 2013 m. pavasario Europos Vadovų Taryba akcentavo skaitmeninės bendrosios rinkos svarbą augimui ir paragino Komisiją pateikti (iki spalio mėn. vykiančio Europos Vadovų tarybos susitikimo) konkrečias priemones, kad IRT bendroji rinką būtų sukurta kuo greičiau. Šiuo pasiūlymu kartu su Komisijos rekomendacija dėl nuoseklių nediskriminavimo įpareigojimų ir sąnaudų apskaičiavimo metodikų, skirtų konkurencijai skatinti ir geresnei investicijų į plačiajuosčių ryšių aplinkai sukurti, kuriomis siekiama sukurti bendrąją telekomunikacijų rinką ir skatinti investicijas.

⁶ Capturing the ICT dividend (IRT teikiamų galimybių išnaudojimas), Oxford Economics research, 2011 m.

⁷ Quantitative estimates of the demand for cloud computing in Europe and the likely barriers to take-up (Nuotolinės kompiuterijos paklausos Europoje kiekybiniai apskaičiavimai ir tikėtinos diegimo kliūtys), IDC, 2012 m.

⁸ COM(2013) 48.

2. KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

2.1. Suinteresuotųjų šalių nuomonė.

Pavasario Europos Vadovų Taryba savo išvadose nustatė, kad Komisija konkrečius pasiūlymus turi pateikti iki spalio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimo, todėl viešosios konsultacijos turėjo būti vykdomos laikantis šio griežto grafiko. Be specialių oficialių konsultacijų ir konsultacijoms skirtų renginių, Komisija intensyviai bendravo su daugybe suinteresuotųjų organizacijų, kad galėtų įvertinti bendrą elektroninių ryšių rinkos padėtį ir kaip būtų galima sukurti bendrąją rinką. Ji susitiko ir sulaukė atsiliepimų iš suinteresuotųjų subjektų, atstovaujančių visus pramonės sektorius, vartotojų organizacijas, pilietinę visuomenę, taip pat nacionalines reguliavimo institucijas ir vyriausybes.

Be to, Komisija organizavo kelis konsultacijų renginius, kuriuose dalyvavo visiems pramonės sektoriams, vartotojams ir pilietinei visuomenei atstovaujančios suinteresuotosios šalys⁹. Konsultacijos atskleidė, kad didžioji suinteresuotųjų subjektų dalis sutinka su Komisijos atlikta problemos analize ir pripažįsta, kad reikia imtis skubių veiksmų.

Be to, vyko diskusijos Europos Parlamente ir Ministrų Taryboje (TTE taryboje). Taryboje dauguma delegacijų pritarė problemos analizei ir tam, kad reikia imtis priemonių, kad būtų sukurta tikra bendroji rinka, kurioje būtų saugoma arba didinama konkurencija ir vartotojų galimybės rinktis, sprendžiami tinklo neutralumo ir tarptinklinio ryšio klausimai, vengiama reguliavimo arbitražo ir kartu užtikrinamas nuoseklesnis reguliavimas, įskaitant radijo dažnių spektro valdymą ir vengiama pernelyg didelio įgaliojimų centralizavimo. Diskusijose Europos Parlamente aiškiai pritarta pagrindinėms Komisijos rengiamų pasiūlymų idėjoms ir ypač pabrėžė būtinybę sukūrus bendrąją elektroninių ryšių rinką kuo skubiau pašalinti tarptinklinį ryšį, nustatyti aukšto lygio vartotojų apsaugą ir aiškias tinklo neutralumo taisykles.

2.2. Techniniai tyrimai

Pagrindinis tyrimas atliktas 2012 m. – Steps towards a truly internal market for e-communications (dar vadinamas „ne Europos telekomunikacijų sąnaudos“)¹⁰. Tyrime įvertinta ES bendrosios elektroninių ryšių rinkos padėtis ir bendrosios rinkos ekonominis potencialas.

Komisija taip pat pasinaudojo daugeliu kitų įrodymų šaltinių, tokių kaip metinės skaitmeninės darbotvarkės rezultatų suvestinės ir Ekonomikos ir finansų GD atlikti ekonominiai tyrimai, pavyzdžiui, apie Europos telekomunikacijų rinkos susiskaidymą.¹¹ Taikant ES konsultacijų mechanizmą nagrinėjant reguliavimo sistemą taip pat sužinota, kad nacionalinės reguliavimo institucijos (NRI) reguliuodamos atitinkamas rinkas taiko nevienodą praktiką. Be to, radijo dažnių spektro politikos programos atveju, Komisija nustatė, kad labai trūksta nuoseklumo valstybėms narėms taikant leidimų išdavimo sąlygas ir skiriant radijo dažnių spektro juostas technologijų atžvilgiu neutraliam naudojimui, ypač kalbant apie atitinkamas sąlygas ir terminus.

2.3. Siūlomo reglamento poveikio vertinimas

⁹ Visų pirma, 2013 m. birželio 17 d. Briuselyje įvyko atviras informacinis susitikimas. Dar vienas renginys įvyko per Skaitmeninės darbotvarkės asamblėją Dubline, 2013 m. birželio 19 d.

¹⁰ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft ir TNO, 2012 m.

¹¹ *European Commission, European Economy Occasional Papers 129: Market Functioning in Network Industries - Electronic Communications, Energy and Transport, 2013 m.*

Laikydamosi geresnio reglamentavimo politikos, Komisijos tarnybos atliko politikos alternatyvų poveikio vertinimą.

Pagrindiniai nevienodo reguliavimo šaltiniai susiję su svarbiausiais šio konkretaus sektoriaus reikalavimais elektroninių ryšių teikimui, kuriam taikoma ES teisė (leidimų išdavimas, prieiga prie fiksuotųjų ir belaidžių produktų, galutinių paslaugų gavėjų apsaugos taisyklių laikymasis). Nors kiekvienam šių aspektų būdingos labai savitos savybės ir susiskaidymo problemos sprendimai bus neišvengiamai labai skirtingi, jie visi labai svarbūs siekiant pašalinti pagrindines elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų Sąjungoje teikimo kliūtis. Visų pirma sprendimų vertinimas suskaidytas atsižvelgiant į a) kliūtis, atsiradusias dėl nacionalinės leidimų išdavimo tvarkos, susijusias su nevienodais NRI taikomais reguliavimo metodais; b) radijo dažnių spektro skyrimo koordinavimo trūkumą bei sąlygas ir į reguliavimo neužtikrintumą dėl radijo dažnių prieinamumo; c) didmeninių produktų, kurie, taikant priemones padėčiai rinkoje ištaisyti ar susitarus per dvišales derybas, leidžia teikti paslaugas naudojant kito operatoriaus tinklą užtikrinant nuoseklų paslaugos sąveikumo lygį, trūkumą; d) nevienodas vartotojų apsaugos taisykles, dėl kurių vartotojų apsaugos lygis taip pat nevienodas, ir skirtingas komercines sąlygas, įskaitant dideles tarptinklinio ryšio ir tarptautinių skambučių kainas, paslaugų blokavimą bei jų spartos ribojimą.

Tam, kad būtų pašalinti šie susiskaidymo šaltiniai, tolesnei analizei pasirinktos trys politikos galimybės. Pirmoji galimybė grindžiama tokia elektroninių ryšių reguliavimo sistema, kokia ji yra dabar. Antroji politikos galimybė – vienas teisės instrumentas (reglamentas), kuriuo reguliavimo sistema keičiama tik tiek, kiek reikia, kad remiantis geresniu koordinavimu ES lygmeniu būtų sukurta bendroji ES elektroninių ryšių rinka. Į trečiąją politikos galimybę įtrauktos esminės antrosios galimybės nuostatos, tačiau jame dabartinė valdymo struktūra pakeičiama vienu ES reguliuotoju, kad būtų pasiektas visiškas reguliavimo koordinavimas.

Kiekviena politikos galimybė įvertinta atsižvelgiant į tai, kaip veiksmingai bus pasiekti politikos tikslai, svarbiausias dėmesys skiriamas sąnaudoms ir naudai, susijusiems su pasiūla ir paklausa, įskaitant poveikį ES elektroninių ryšių pramonės struktūrai, ekonomikai, darbo vietoms, vartotojų pertekliui ir aplinkai.

Poveikio vertinimo ataskaitoje pateikiama išvada, kad antroji politikos galimybė yra tinkamiausia. Visų pirma vieno Europos leidimo tikslas – sumažinti Europos operatoriams tenkančią administracinę naštą ir užtikrinti jiems taikomo reguliavimo nuoseklumą.

Koordinuojant radijo dažnių spektro naudojimą bendrojoje rinkoje bus užtikrinta, kad radijo dažnių spektras būtų sinchronizuotai prieinamas, to su jo naudojimu susijusios taisyklės būtų nuosekliai taikomos visoje Europoje, taip užtikrinant efektyvų radijo dažnių spektro naudojimą. Kartu tai paremtų numatomą investicijų į sparčiuosius tinklus aplinką, įskaitant jų plačią teritorinę aprėptį, o tai irgi ilgalaikis galutinių paslaugų gavėjų interesas.

Turėdami standartizuotų didmeninės prieigos produktų ES lygmeniu, kuriuos galėtų naudoti siekdami įgyti didelę įtaką rinkoje, fiksuotojo ryšio operatoriai savo ryšių paslaugas galėtų teikti klientams visoje Sąjungoje, užtikrindami aukštą paslaugų kokybę. Tai turėtų tinkamai paveikti investicijas, ypač tarp valstybių narių, o įmonėms būtų lengviau patekti į rinkas tenkinant klientų poreikius ir tai padaryti jos galėtų siūlydamos aukštos kokybės standartus atitinkančius prieigos produktus, taip skatinant konkurenciją ir reikalaujant, kad operatoriai pagerintų savo pasiūlymą investuodami į infrastruktūrą ir paslaugas.

Bendros paslaugų kokybės taisyklės užtikrins paslaugų gavėjų laisvę visoje Sąjungoje turėti prieigą prie pasirinktų paslaugų ir taikomųjų programų remiantis aiškiomis sutarčių sąlygomis, o jų interneto prieiga nebus netinkamai ribojama ar blokuojama. Taip pat jiems bus užtikrinta galimybė įsigyti specializuotas paslaugas, kad būtų teikiamas aukštesnės

paslaugų kokybės konkretus turinys, taikomosios programos ir paslaugos Daugiau skaidrumo ir sutartinių teisių užtikrintų vartotojų susidomėjimą aukštos kokybės patikimomis paslaugomis ir sustiprintų rinkos konkurencingą dinamiškumą.

Galiausiai, priemonėmis, kuriomis sprendžiama nepagrįstų šalies vidaus ir ES vidaus skambučių kainų skirtumų problema, ir priemonėmis, kuriomis siekiama palengvinti sąlygas sudarant tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis teikti pasiūlymus dėl tarptinklinio ryšio kainų, kurios neviršija paslaugų savojoje šalyje kainų, siekiama panaikinti nepagrįstas papildomas išlaidas už suteiktas tarpvalstybines elektroninių ryšių paslaugas.

Daroma išvada, kad taip būtų efektyviausiai ir greičiausiai padidintas teisinis nuspėjamumas ir skaidrumas. Visų pirma dėl didesnės konkurencijos rinkose, daugiau bendrų veiklos sąlygų (prieigos prie produktų, su vartotojais susijusių sąlygų) ir perėjimo prie masto ekonomijos privalumų (dėl klientams siūlomų kainų elastingumo ar konkurencinio spaudimo) turėtų būti užtikrintas didesnis suderinimas. Didesnis konkurencinis spaudimas, dėl kurio bus daugiau paskatų diferencijuoti, taip pat didesnio masto ekonomikos teikiami privalumai, didesnis reguliavimo nuspėjamumas ir geresnė aplinka masiškai skleisti novatoriškas paslaugas – visa tai pagerins investavimo aplinką. Nors šiais pasiūlymais tikimasi padaryti teigiamą poveikį darbo vietų kūrimui, šiame etape sudėtinga įvertinti konkretų socialinį poveikį ir poveikį užimtumui. Stebėdama ir vertindama teisės aktus, šiam aspektui Komisija skirs ypatingą dėmesį.

Palyginti su tinkamiausia galimybe, prireiktų 3–5 metų, kad būtų pasiektas laukiamas rezultatas pagal 1 (esamos sistemos taikymas) ir 3 (visiškai pakeista ES mastu teikiamų paslaugų reguliavimo sistema) galimybes, ir tikimasi, kad 2015–2020 m. laikotarpiu BVP būtų galima padidinti iki 3,7 %.

Taip pat prireiks mažiausiai laiko, kad būtų juntamas jos poveikis ir būtų pasiekti visi konkretūs uždaviniai, taigi bus pasiekta didžiausia galima ekonominė ir socialinė nauda iš visų svarstyty galimybių.

Poveikio vertinimo grupės nuomonė dėl poveikio vertinimo projekto priimta 2013 m. rugsejo 6 d.

Poveikio vertinimas ir jo santrauka skelbiami kartu su pasiūlymu.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

3.1. Teisinis pagrindas

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsniu, nes jo tikslas susijęs su elektroninių ryšių bendrąją rinka ir jos veikimu.

3.2. Subsidiarumas

Taikant dabartinę reguliavimo sistemą nepavyko visiškai pasiekti tikslo sukurti bendrąją elektroninių ryšių rinką. Nacionalinių taisyklių skirtumai, nors ir suderinami su esama ES reguliavimo sistema, sukuria kliūčių veikti kitose valstybėse ir įsigyti jose paslaugas ir taip ribojama pagal ES teisę garantuojama laisvė teikti elektroninių ryšių paslaugas. Tai turi tiesioginį poveikį vidaus rinkos veikimui. Valstybės narės neturi nei kompetencijos, nei stimulo keisti esamą reguliavimo padėtį.

Reikalingos ES lygmeniu taikomos priemonės, kad būtų galima pašalinti problemos priežastis. Visų pirma esamas suskaidymas, kurį lėmė nacionalinės bendrųjų leidimų išdavimo sistemos, šalinamas įvedant vieną ES leidimą. Taikant vieno ES leidimo išdavimo mechanizmą kartu su buveinės šalies vykdoma tokio leidimo panaikinimo ir (arba) laikino

sustabdymo kontrole būtų lengviau atlikti ES operatorių registravimą ir svarbiausių jiems taikomų vykdymo užtikrinimo priemonių koordinavimą. Pasiūlymu tokioms bendrovėms garantuojamas didesnis reguliavimo nuoseklumas ir nuspėjamumas, nes Komisijai suteikiami įgaliojimai pareikalauti, kad nacionalinės reguliavimo institucijos atšauktų pasiūlytas taisyklas, kurios būtų nesuderinamos su ES teise. Pasiūlymu būtų užtikrintas kur kas didesnis reguliuojamų priemonių prieigos prie fiksuotų ir belaidžių produktų sąlygų suderinimas, dėl kurio būtų lengviau teikti paslaugas visoje Europoje. Visiškai suderinus galutinių paslaugų gavėjų teises būtų užtikrinta, kad piliečiai ir teikėjai visoje ES turės panašias teises ir įpareigojimus, visų pirma dėl galimybės tokiomis pačiomis sąlygomis parduoti ir įsigyti paslaugas kitose valstybėse.

Laikomasi subsidiarumo principo, nes ES įsikišimas bus tik tokio masto, kiek reikalinga pašalinti nurodytas kliūtis bendrajai rinkai.

Visų pirma vienas ES leidimas skirtas operatoriams, ketinantiems veiklą vykdyti ES lygmeniu, o dėl reguliavimo įpareigojimų, kurie yra neatsiejamai susieti su vieta, kurioje yra tinklas ar teikiama paslauga, ir toliau turi nuspręsti tos valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija. Pajamos, gautos iš radijo dažnių spektro skyrimo, lieka atitinkamai valstybei narei, o išsamesni reguliavimo principai dėl radijo dažnių spektro naudojimo, kuriais papildomi aukšto lygio tikslai, nustatyti ES reguliavimo sistemoje, valstybėms narėms palieka nemažą pasirinkimo laisvę toms detalėms nustatyti. Dėl pranešimo Komisijai apie radijo dažnių spektrą tvarką pasakytina, kad ji irgi grindžiama teisinio suderinamumo patikrinimu, o ne valstybių narių teisės veikti savo nuožiūra nustatymu vietoj Komisijos teisės veikti savo nuožiūra, ir jai taikomos papildomos apsaugos priemonės, pavyzdžiui, pagal komiteto procedūrą vykdomas nagrinėjimas. Bendrąjį leidimą skirti mažos aprėpties belaidžio ryšio priemonių taškų naudojimui galima tik jei jų diegimas niekam nekliudo ir jie yra mažos galios ir tai griežtai apibrėžta įgyvendinimo priemonėse. Galiausiai, Europos virtualiosios priemonių produktus nustatyti gali valstybės narės, kurioje yra tinklas, nacionalinė reguliavimo institucija, atlikusi rinkos analizę pagal esamą sistemą; kartu virtualiosios priemonių produktų suderinimui naudojamas tas pats mechanizmas, kaip ir fizinių didmeninės priemonių produktų suderinimui, kuris jau numatytas pagal esamą sistemą.

3.3. Proporcingumas

ES veiksmai apsiriboja tuo, kas būtina nustatytiems tikslams pasiekti. Priemonėmis pirmiausia siekiama pašalinti akivaizdžias bendrajai rinkai trukdančias kliūtis darant tik minimalius reikalingus esamos reguliavimo sistemos pakeitimus, kad būtų sudarytos sąlygos naujoms tarpvalstybinio masto elektroninių ryšių rinkoms vystytis ES lygmeniu. Tai leistų pasiekti dvejopą bendrosios rinkos tikslą – elektroninių ryšių paslaugų teikimo ir naudojimosi jomis laisvę. Paliekant esamą reguliavimo sistemą iš esmės nepakitusia, įskaitant tai, kaip nacionalinės reguliavimo institucijos prižiūri rinką, būtų išvengta tų teikėjų, kurie pasirinktų aptarnauti tik nacionalinę (ar sub-nacionalinę) teritoriją, veiklos sutrikdymo.

Be to, naujų tarpvalstybinių rinkų plėtra turėtų vykti vadovaujantis geresnio reguliavimo principu, t. y. palaipsniui mažinant reguliavimo spaudimą, jei įrodoma, kad rinkos yra konkurencingos labiau integruotos Europos kontekste, ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms vykdant priežiūros įgaliojimus ir *ex post* konkurencijos kontrolę. Tai naudinga, nes nacionalinės reguliavimo institucijos galėtų tinkamiausiai atsižvelgti į nacionalinius ypatumus i) reguliuodamos prieigą prie fizinių infrastruktūrų, kurios dėl jų pobūdžio išlieka geografinė prasme ribojamos ir gali būti tik nacionalinio ar regioninio lygmens; ir ii) nacionaliniu lygiu (jų kalba) atsakydamos į vartotojų klausimus.

Atitinkamai, siūlomomis priemonėmis valdymas nebus keičiamas iš esmės ar įgaliojimai nebus perkelti į europinį lygmenį, pavyzdžiui įsteigiant ES reguliuotoją ar sukuriant visos Europos masto radijo dažnių spektro licencijavimą.

Sprendimai suteiks galimybę suinteresuotosioms šalims operatyviai ir efektyviai pasinaudoti didelės bendrosios rinkos teikiama sinergija ir padidinti veiklos ir investicijų efektyvumą. Kartu pasiūlymu operatoriams, kurie pasirenka teikti paslaugas vienoje valstybėje narėje, užtikrinama, kad ir toliau bus taikomos esamos taisyklės, tačiau jam bus naudinga tai, kad su galutinių paslaugų gavėjų teisėmis susijusios taisyklės bus patobulintos ir taps aiškesnės, o prieigos prie radijo dažnių spektro produktų ir aukštos kokybės fiksuotojo ryšio tinklo prieigos produktų aplinka – labiau nuspėjama.

3.4. Pagrindinės teisės

Analizuotas pasiūlymo poveikis pagrindinėms teisėms, tokioms kaip saviraiškos ir informacijos laisvė, laisvė užsiimti verslu, nediskriminavimas, vartotojų ir asmens duomenų apsauga. Visų pirma reglamentu bus užtikrinta prieiga prie atviro interneto, nustatyti aukšti visiškai suderintų galutinių paslaugų gavėjų teisių standartai, padidinta verslo laisvė Europos lygmeniu ir ilginau turėtų padėti sumažinti šio konkretaus sektoriaus reguliavimo našta.

3.5. Pasirinkta priemonė

Komisija siūlo reglamentą, nes juo užtikrinamas bendrosios rinkos kliūčių pašalinimas papildant esamą elektroninių ryšių reguliavimo sistemą. Į jį įtrauktos konkrečios tiesiogiai taikomos teikėjų ir galutinių paslaugų gavėjų teisės ir įsipareigojimai, jame taip pat pateikti koordinavimo mechanizmai, susiję su tam tikrais Europos lygmens produktais, kad būtų lengviau teikti elektroninių ryšių paslaugas kitose valstybėse. Reglamentas svarbus, pavyzdžiui, tokioje srityje kaip atviras internetas ir duomenų srautų valdymas, kur reikalingas iš tiesų bendras metodas, kad iš pat pradžių būtų išvengta dabartinės tendencijos priimti skirtingus nacionalinius sprendimus, ir kuris leistų sudaryti sąlygas integruotai valdyti tinklą ir kurti interneto turinį, taikomas programas ir paslaugas, kuriuos galima naudoti visoje Sąjungoje.

3.6. Pasiūlymo struktūra ir pagrindinės teisės bei įpareigojimai.

Bendrosios nuostatos (I skyrius, 1 ir 2 straipsniai)

I skyriuje pateikiamos bendrosios nuostatos, įskaitant atitinkamas apibrėžtis. Joje nustatomi reguliavimo principai, pagal kuriuos veiks atitinkamos reguliavimo institucijos taikydamos šį reglamentą kartu su esamos sistemos nuostatomis.

Vienas ES leidimas (II skyrius, 3–7 straipsniai)

Dabar tais atvejais, kai operatoriai nori teikti paslaugas keliose valstybėse narėse, jie turi gauti leidimą kiekvienoje iš jų. Reglamentu įvedamas vienas ES leidimas, grindžiamas viena pranešimo sistema valstybėje narėje, kurioje yra Europos elektroninių ryšių teikėjo pagrindinė buveinė (buveinės šalis), ir nustatomos jam taikomos taisyklės. Vieno ES leidimo panaikinimo ir (arba) laikino sustabdymo kontrolę vykdo buveinės šalis. Vieno ES leidimo turėtojai turi teisę, kad, esant panašioms situacijoms, valstybėse narėse jiems būtų taikomas vienodas reguliavimas, o naujiems rinkos dalyviams ir mažesniems tarpvalstybiniais operatoriams nebūtų taikomi administraciniai mokesčiai ir nereikėtų prisidėti prie universaliųjų paslaugų finansavimo valstybėse narėse kitose nei buveinės šalis (priimančiosios šalys). Vieno ES leidimo turėtojai toliau teiks paslaugas visoje Europoje remdamiesi nuoseklesniu reguliavimo įpareigojimų taikymu.

Taigi vienas Europos leidimas sumažins nereikalingas administracines kliūtis ir garantuos Europos teikėjams vienodesnių teisių ir išipareigojimų, kad jie galėtų veikti visoje ES ir pasiekti masto ekonomiją.

Europos produktai (III skyrius)

1 skirsnis (8–16 straipsniai)

Dabar Europoje veikiantiems judriojo ryšio teikėjams trūksta reikalingo nuspėjamumo dėl radijo dažnių spektro prieinamumo ES ir jie turi spręsti su skirtingomis radijo dažnių spektro paskyrimo sąlygomis susijusias problemas. Todėl sunkiau kurti ilgalaikius planus, investuoti kitose valstybėse ir galiausiai pasiekti mastą. Tokia nevienoda padėtis reiškia, kad prietaisų gamintojai kuria savo projektus kitoms rinkoms, kuriose yra didesnis mastas ir daugiau augimo perspektyvų. Siekiant pakeisti šią nestabilią padėtį, radijo dažnių spektro produktų suderinimą reikia užtikrinti šiais būdais:

- apibrėžiant bendrus reguliavimo principus, kurie taikomi valstybei narei apibrėžiant belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui suderinto radijo spektro naudojimo sąlygas;
- įgaliojant Komisiją priimti įgyvendinimo aktus, kad būtų suderintas radijo dažnių spektro prieinamumas, radijo dažnių spektro naudojimo teisių paskyrimas ir jų galiojimo laikas;
- sukuriant konsultacijų mechanizmą, pagal kurį Komisija turi teisę peržiūrėti su radijo dažnių spektro paskyrimu ir naudojimu susijusių nacionalinių priemonių projektus.
- supaprastinant mažos galios belaidžio plačiajuosčio ryšio prieigos taškų diegimo ir teikimo sąlygas (Wi-Fi, mažos aprėpties zonos), kad būtų padidinta konkurencija ir sumažintas tinklo perkrova.

2 skirsnis (17–20 straipsniai)

Suderinta aukštos kokybės virtuali prieiga prie fiksuotų tinklų sudarytų palankesnes sąlygas patekti į rinką ir teikti tarpvalstybines paslaugas (galutiniams paslaugų gavėjams ir įmonėms) bei padėtų skatinti konkurenciją ir investicijas. Dabar virtualios fiksuotos prieigos produktai visoje Europoje apibrėžti įvairiais būdais. Virtuali prieiga prie fiksuotų tinklų, kad būtų galima teikti tarpvalstybines paslaugas, suderinta:

- apibrėžiant bendras ES lygmeniu suderintų virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktų savybes (virtualus atsiejimas, IP duomenų srautas ir nuomojamųjų linijų baigiamieji segmentai), kai tai paveda atlikti didelės įtakos rinkoje turintys operatoriai;
- atitinkamai reikalaujama, kad nustatydamos taisomasias priemones nacionalinės reguliavimo institucijos atsižvelgtų į tokių suderintų prieigos produktų atsiradimą tinkamai atsižvelgiant į esamą infrastruktūros konkurenciją bei investicijas ir į visiems rūpimus proporcingumo reikalavimus. Pasiūlyme taip pat atsižvelgiama į sprendimų priėmimo praktiką – yra nuostata, susiejanti naujos kartos prieigos tinklų didmeninės kainos kontrolės įpareigojimą su alternatyvių infrastruktūrų konkurenciniu spaudimu, efektyviomis garantijomis, kad prieiga bus nediskriminuojanti, ir konkurencija mažmeninėje rinkoje kainos pasirinkimo ir kokybės prasme;
- suteikiant elektroninių ryšių teikėjams teisę siūlyti ir priimtiniomis sąlygomis turėti prieigą prie suderintų užtikrintos paslaugos kokybės prisijungimo produktų, kad galėtų atsirasti naujų rūšių internetu teikiamų paslaugų.

Galutinių paslaugų gavėjų teisės (IV skyrius, 21–29 straipsniai)

Europoje elektroninių ryšių teikėjams ir galutiniams paslaugų gavėjams taikomos nevienodos taisyklės dėl galutinių paslaugų gavėjų teisių, todėl užtikrinamas nevienodas apsaugos lygis ir yra daugybė skirtingų taisyklių, kurių reikia laikytis skirtingose valstybėse narėse. Šis susiskaidymas brangiai kainuoja operatoriams, kelia galutinių paslaugų gavėjų nepasitenkinimą ir galiausiai kliudo teikti paslaugas kitose valstybėse ir turi neigiamą poveikį galutinių paslaugų gavėjų norui jas naudoti. Tam, kad visoje ES būtų užtikrintas tinkamas vartotojų apsaugos lygis, suderinamos taisyklės, kuriomis apibrėžiamos galutinių paslaugų gavėjų teisės, įskaitant:

- tam tikrų šalies ir ES (tarptautiniu) lygiu teikiamų ryšių nediskriminavimą (nebent skirtumus galima objektyviai pagrįsti),
- privalomą ikisutartinę ir sutartinę informaciją,
- daugiau skaidrumo ir priemonių, kad būtų išvengta didžiulių sąskaitų,
- teisę sutartį nutraukti po šešių mėnesių be išlaidų (išskyrus bet kokios lengvatinėmis ar reklaminėmis sąlygomis įsigytos įrangos likutinę vertę),
- įpareigojimą teikėjams nekliudomai teikti ryšį visam turiniui, taikomosioms programoms ar paslaugoms, prie kurių turi prieigą galutiniai paslaugų gavėjai (tai dar vadinama tinklo neutralumu), kartu reguliuojant, kaip operatoriai naudoja srauto valdymo priemones užtikrindami bendrą prieigą prie interneto. Kartu paaiškinama aukštesnės kokybės specializuotųjų paslaugų teisinė sistema.

Palankesnės sąlygos keisti teikėjus (V skyrius, 30 straipsnis)

Patobulintomis teikėjo keitimo taisyklėmis skatinamas naujų elektroninių ryšių teikėjų pateikimas į rinką ir jų konkurencija, o galutiniams paslaugų gavėjams sudaromos sąlygos lengviau pasirinkti teikėją, kuris geriausiai atitinka jų konkrečius poreikius. Numatyti suderinti teikėjo keitimo procedūroms taikomi principai, tokie kaip susiejimas su sąnaudomis, naujojo teikėjo vadovaujamas procesas, automatinis sutarties su senuoju teikėju nutraukimas.

Organizacinės ir baigiamosios nuostatos (VI skyrius 31–40 straipsniai)

Šiame skyriuje pateikiamos pirmos bendrosios nacionalinių kompetentingų valdžios institucijų įgaliojimų taikyti sankcijas nuostatos ir Komisijos įgaliojimų priimti deleguotuosius ar įgyvendinimo aktus taisyklės.

Taip pat nustatyti pagrindų direktyvų ir tarptinklinio ryšio bei EERRI reglamentų pakeitimai. Visų pirma atsižvelgiant į *ex ante* rinkos reguliavimą ir su sąlyga, kad kiekviena NRI vis dar atsakinga už savo atitinkamas (nacionalines) rinkas, pakeitimais siekiama visoje ES skatinti didesnę nuoseklumą ir stabilumą NRI vertinant rinkas ir vieno ES leidimo turėtojus įpareigojant laikytis reguliavimo įpareigojimų, kad būtų išvengta atveju, kai kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje jie veikia, jie susiduria su skirtingais išipareigojimais, susijusiais su tuo pačiu rinkos nepakankamumu. Šiuo tikslu nuostatose numatyti Komisijos įgaliojimai reikalauti atšaukti vieną ES leidimą turinčių įmonių atžvilgiu pasiūlytas taisomąsias priemones, taip pat yra nuostatos dėl teisinio tikrumo dėl nustatymo kriterijų, dar atsižvelgiant į lygiaverčių paslaugų, teikiamų OTT teikėjų (*angl. over-the-top*, OTT), konkurencinį spaudimą.

Nors III tarptinklinio ryšio reglamentu ir jame numatytomis struktūrinėmis priemonėmis bus padidinta konkurencija rinkoje, tačiau nesitikima, kad to pakaks, kad būtų sukurta aplinka, kurioje klientai keliaudami užsienyje galėtų drąsiai išlaikyti tipinį vartojimo savojoje šalyje modelį, ir taip visoje Europoje būtų panaikinti papildomi mokesčiai už tarptinklinį ryšį. Todėl

37 straipsnis grindžiamas Tarptinklinio ryšio reglamentu ir numatomos tolesnės paskatos, skatinančios operatorius tarptinklinį ryšį teikti neviršijant savojoje šalyje taikomų kainų. Pasiūlyme pateikiamas savanoriškas mechanizmas, pagal kurį judriojo ryšio operatoriai gali sudaryti dvišales ar daugiašales tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis, kurios leistų jiems internalizuoti didmenines tarptinklinio ryšio sąnaudas ir laipsniškai, iki 2016 m. liepos mėn., įvesti tarptinklinio ryšio paslaugas, kurių kainos neviršytų šalies viduje taikomų kainų kartu ribojant kainų arbitražo riziką. Tokios tarptinklinio ryšio paslaugų sutartys – ne naujiena rinkoje. Tarptinklinio ryšio paslaugų sutartys jau egzistuoja ir jų dalyviams sudaromos sąlygos (laikantis konkurencijos teisės) pasiekti masto ekonomiją teikiant tarptinklinio ryšio paslaugas tarp sutarties šalių. Tačiau pasiūlymu reikalaujama, kad jiems turi būti pranešta, kad reikia padidinti skaidrumą. Siūloma savanoriška tvarka parengta siekiant paskatinti tokios teisėtos masto ekonomijos naudą perduoti vartotojams tarptinklinio ryšio paslaugas teikiant savojoje šalyje taikomomis kainomis, tokiomis sąlygomis, kuriomis būtų užtikrinta, kad tai taikoma tarptinkliniam ryšiui visoje Sąjungoje ir kad vartotojai visoje Sąjungoje laiku turėtų naudos iš tokių pasiūlymų. Kartu pasiūlymu numatoma reikiama pusiausvyra, kada operatoriai galėtų pritaikyti savo mažmeninių paslaugų pasiūlymus ir galiausiai užtikrinti, kad tai būtų naudinga visiems jų klientams. Be dvišalių ar daugiašalių tarptinklinio ryšio paslaugų sutarčių būtų nerealu, kad pavienis operatorius galėtų per numatytą laikotarpį visoje Sąjungoje tarptinklinį ryšį teikti neviršijant savojoje šalyje taikomų kainų.

Galiausiai, būtina pakeisti EERRI reglamentą, kad institucijai būtų suteikta daugiau stabilumo ir ji galėtų atlikti labiau strateginį vaidmenį, pavyzdžiui, tuomet, kai paskiria kvalifikuotą pirmininką trejiems metams.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siūlomas reglamentas neturi poveikio Sąjungos biudžetui.

Visų pirma pasiūlymu iš dalies pakeisti Reglamentą (EB) Nr. 1211/2009 nedaromas poveikis nei personalo plano etatų skaičiui, nei ES finansiniam įnašui EERRI biurui ir atitinka Europos Parlamentui ir Tarybai skirtame komunikate (COM(2013)519 *final*) nustatytus skaičius

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatomos Europos bendrosios elektroninių ryšių rinkos ir žemyno ryšių infrastruktūros plėtros priemonės ir iš dalies keičiamos direktyvos 2002/20/EB, 2002/21/EB ir 2002/22/EB ir reglamentai (EB) Nr. 1211/2009 ir (ES) Nr. 531/2012

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹²,
atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹³,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Europa turi išnaudoti visus augimo šaltinius, kad įveiktų krizę, kurtų darbo vietas ir taptų vėl konkurencinga. Strategijos „Europa 2020“ tikslas – atkurti augimą ir darbo vietų kūrimą Sąjungoje. 2013 m. pavasario Europos Vadovų Taryba akcentavo skaitmeninės bendrosios rinkos svarbą augimui ir paragino pateikti konkrečias priemones, kad bendroji informacinių ir ryšių technologijų (IRT) rinka būtų sukurta kuo greičiau Vadovaujantis strategijos „Europa 2020“ tikslais ir šiuo raginimu, šiuo reglamentu siekiama papildyti ir pritaikyti esamą Sąjungos elektroninių ryšių reguliavimo sistemą, kad būtų sukurta bendroji elektroninių ryšių rinka;
- (2) vienoje iš strategijos „Europa 2020“ pavyzdinių iniciatyvų, Europos skaitmeninėje darbotvarkėje, IRT ir galimybės jungtis prie tinklo vaidmuo jau pripažintas būtinu mūsų ekonomikos ir visuomenės vystymosi pagrindu. Kad Europa galėtų pasinaudoti skaitmeninių pokyčių teikiama nauda, Sąjungai reikalinga dinamiška, visus sektorius apimanti ir visoje Europoje veikianti bendroji elektroninių ryšių rinka. Tokia iš tiesų bendra ryšių rinka bus inovatyvios ir pažangios skaitmeninės ekonomikos ir skaitmeninės bendrosios rinkos, kurioje internetinės paslaugos gali būti laisvai teikiamos ir kitose šalyse, pagrindu;
- (3) sklandžiai veikiančioje bendrojoje elektroninių ryšių rinkoje turėtų būti užtikrinta laisvė elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas teikti kiekvienam klientui Sąjungos teritorijoje ir kiekvieno galutinių paslaugų gavėjų teisė rinktis geriausią rinkoje esantį

¹² OL C , , p. .

¹³ OL C , , p. .

pasiūlymą ir joms neturėtų trukdyti rinkų suskaidymas pagal valstybių teritorijas. Esama elektroninių ryšių reguliavimo sistema neviseškai sprendžiama tokio suskaidymo problema, nes yra nacionalinės, o ne visos Sąjungos lygmens bendrojo leidimo išdavimo tvarkos, nacionalinės radijo dažnių spektro paskyrimo schemos, skirtingose valstybėse narėse elektroninių ryšių paslaugų teikėjai gali naudotis skirtingais prieigos produktais ir taikomos skirtingos vartotojų apsaugos taisyklės. Daugeliu atvejų Sąjungos taisyklėmis nustatomi tik pagrindai, o valstybės narės jas dažnai įgyvendina skirtingai;

- (4) sukūrus iš tiesų bendrą elektroninių ryšių rinką, turėtų būti skatinama konkurencija, investicijos į naujus patobulintus tinklus bei paslaugas ir inovacijos, o tai skatintų rinkos integraciją ir tarpvalstybinių paslaugų pasiūlą. Tai turėtų padėti pasiekti plataus užmojo didelės spartos plačiajuosčio ryšio tikslus, nustatytus Europos skaitmeninėje darbotvarkėje. Didesnis skaitmeninių infrastruktūrų ir paslaugų prieinamumas savo ruožtu turėtų padidinti vartotojams galimybes rinktis, pagerinti paslaugų kokybę, padidinti turinio įvairovę bei prisidėti prie teritorinės ir socialinės sanglaudos, taip pat sudaryti palankesnes sąlygas mobilumui Sąjungoje;
- (5) bendrosios elektroninių ryšių rinkos teikiama nauda turėtų pasiekti ir platesnę skaitmeninę ekosistemą, kuri apima Sąjungos įrangos gamintojus, turinio ir taikomųjų programų teikėjus, bei platesnę ekonomiką, ypač tokius jos sektorius kaip bankininkystė, automobilių pramonė, logistika, mažmeninė prekyba, energetika ir transportas, kurių produktyvumo didinimas priklauso nuo sujungiamumo, pavyzdžiui, per universalias debesijos taikomas programas, sujungtus objektus ir pasinaudojant galimybėmis skirtingoms įmonės dalims integruotai teikti paslaugas. Viešojo administravimo institucijoms ir sveikatos sektoriui taip pat turėtų būti naudinga tai, kad bus daugiau galimybių naudotis e. valdžios ir e. sveikatos paslaugomis. Bendrojoje elektroninių ryšių rinkoje taip pat gali padaugėti kultūrinio turinio ir paslaugų bei apskritai kultūrinės įvairovės. Ryšio paslaugų teikimas naudojant elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas yra toks svarbus platesnei ekonomikai ir visuomenei, kad reikėtų vengti šiam sektoriui užkrauti nepagrįstą reguliavimo ar kitokią našta;
- (6) šiuo reglamentu siekiama sukurti bendrąją elektroninių ryšių rinką imantis veiksmų trijose plačiose, tarpusavyje susijusiose srityse. Pirmą, juo turėtų būti užtikrinta laisvė teikti tarptautines elektroninių ryšių paslaugas ir tinklus skirtingose valstybėse narėse remiantis vieno ES leidimo principu, pagal kurį sudaromos sąlygos visoje Sąjungoje užtikrinti didesnę šio konkretaus sektoriaus reguliavimo turinio ir įgyvendinimo nuoseklumą ir nuspėjamumą. Antra, prieigą reikia suteikti kur kas vienodesnėmis sąlygomis, taikomomis pagrindiniams ištekliams, reikalingiems norint elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas teikti kitose valstybėse, ne vien tik belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui, kuriam svarbus ir licencijuotas, ir nelicencijuojamas radijo dažnių spektras, bet ir fiksuotąją liniją teikiama ryšiui. Trečia, siekiant suderinti verslo sąlygas ir kurti piliečių skaitmeninį pasitikėjimą, šiuo reglamentu turėtų būti suderintos galutinių paslaugų gavėjų, ypač vartotojų, apsaugos taisyklės. Tai apima nediskriminavimo, sutartinės informacijos, sutarčių nutraukimo ir teikėjų keitimo taisykles bei interneto prieigos, turinio, taikomųjų programų ir paslaugų bei srauto valdymo taisykles, kuriomis ne tik saugomi galutiniai paslaugų gavėjai, bet kartu garantuojamas nepertraukiamas interneto ekosistemos kaip inovacijų varomosios jėgos veikimas. Be to, tolesnės tarptinklinio ryšio reformos turėtų suteikti galutiniams paslaugų gavėjams pasitikėjimo naudotis ryšiu, kai jie keliauja po Sąjungą ir ilgainiui turėtų tapti vienodo kainų nustatymo ir kitų Sąjungoje taikomų sąlygų varomąja jėga;

- (7) todėl šiuo reglamentu turėtų būti papildyta esama Sąjungos reguliavimo sistema (Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB¹⁴, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/20/EB¹⁵, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB¹⁶, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB¹⁷, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB¹⁸, Komisijos direktyva 2002/77/EB¹⁹, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1211/2009²⁰, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 531/2012²¹ ir Europos Parlamento sprendimas Nr. 243/2012/ES²²) ir pagal Sąjungos teisę priimti taikytini nacionalinės teisės aktai, nustatant konkrečias teises ir įsipareigojimus tiek elektroninių ryšių teikėjams, tiek galutiniams paslaugų gavėjams, atitinkamai keičiant esamas direktyvas ir Reglamentą (ES) Nr. 531/2012, kad būtų užtikrintas didesnis suderinimas, ir darant keletą svarbesnių pakeitimų, suderinamų su konkurencingesne bendrąja rinka;
- (8) šiame reglamente numatytomis priemonėmis laikomasi technologijų neutralumo principo, t. y. nenustatyta naudoti kokios nors konkrečios rūšies technologijų, nei diskriminuojama kuri nors jų rūšis;
- (9) teikiant tarpvalstybines elektroninių ryšių paslaugas vis dar susiduriama su didesne našta negu paslaugas, kurios teikiamos vienoje valstybėje. Visų pirma tarpvalstybiniai paslaugų teikėjai vis dar turi informuoti ir mokėti mokesčius atskirose priimančiosiose valstybėse narėse. Vieno ES leidimo turėtojams turėtų būti taikoma viena pranešimo sistema valstybėje narėje, kurioje yra jų pagrindinė buveinė (buveinės valstybė narė), ir tai sumažins tarpvalstybinių paslaugų teikėjų administracinę našta. Vienas ES leidimas turėtų būti išduodamas įmonei, kuri teikia ar ketina teikti elektroninių ryšių paslaugas ir tinklus daugiau negu vienoje valstybėje narėje, tuo būdu suteikiant jai galimybes naudotis teisėmis, susijusiomis su laisve pagal šį reglamentą bet kurioje valstybėje narėje teikti elektroninių ryšių paslaugas ir tinklus. Vienas ES leidimas, kuriuo apibrėžiami pagrindiniai teisiniai reikalavimai, taikomi elektroninių ryšių operatoriams, paslaugas teikiantiems valstybėse narėse pagal bendrą leidimą, išduotą buveinės valstybės narės, turėtų užtikrinti laisvės visoje Sąjungoje teikti elektroninių ryšių paslaugas ir tinklus efektyvumą;
- (10) elektroninių ryšių paslaugos ir tinklai kitose valstybėse gali būti teikiami įvairiomis formomis, priklausomai nuo keleto veiksnių, tokių kaip teikiamo tinklo ar paslaugų

¹⁴ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/19/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir susijusių priemonių sujungimo ir prieigos prie jų (Prieigos direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 7.)

¹⁵ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/20/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų leidimo (Leidimų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 21).

¹⁶ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/21/EB dėl elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų bendrosios reguliavimo sistemos (Pagrindų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 33).

¹⁷ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/22/EB dėl universaliųjų paslaugų ir paslaugų gavėjų teisių, susijusių su elektroninių ryšių tinklais ir paslaugomis (Universaliųjų paslaugų direktyva) (OL L 108, 2002 4 24, p. 51).

¹⁸ 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (E. privatumo direktyva) (OL L 201, 2002 7 31, p. 37).

¹⁹ 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose, (OL L 249, 2002 9 17, p. 21).

²⁰ 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 dėl Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI) ir Biuro įsteigimo (OL L 337, 2009 12 18, p. 1).

²¹ 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje (OL L 172, 2012 6 30, p. 10).

²² 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7).

rūšis, reikalingos fizinės infrastruktūros mastas arba skirtingose valstybėse narėse turimų abonentų skaičius. Apie ketinimą teikti elektroninių ryšių paslaugas kitoje valstybėje ar eksploatuoti elektroninių ryšių tinklą daugiau negu vienoje valstybėje narėje galima spręsti iš veiksmų, tokių kaip derybos dėl susitarimų gauti prieigą prie tinklų konkrečioje valstybėje narėje arba vykdyti rinkodarą interneto svetainėje valstybės narės, kurioje siekiama vykdyti veiklą, kalba;

- (11) nepriklausomai nuo to, ar operatorius pasirenka kitoje valstybėje eksploatuoti elektroninių ryšių tinklus ar teikti elektroninių ryšių paslaugas, Europos elektroninių ryšių teikėjui taikoma reguliavimo tvarka turėtų būti neutrali komercinių sprendimų, susijusių su funkcijų ir veiklos organizavimu valstybėse narėse, atžvilgiu. Todėl, nepriklausomai nuo įmonės organizacinės struktūros, Europos elektroninių ryšių teikėjo buveinės valstybė narė turėtų būti laikoma valstybė narė, kurioje priimami strateginiai sprendimai dėl elektroninių ryšių tinklų ar paslaugų teikimo;
- (12) vienas ES leidimas turėtų būti grindžiamas bendroju leidimu, išduotu buveinės valstybėje narėje. Jam neturėtų būti taikomi reikalavimai, kurie jau taikomi pagal galiojančius nacionalinius įstatymus, kuriais elektroninių ryšių sektorius konkrečiai neregamentuojamas. Be to, Europos elektroninių ryšių teikėjams turėtų būti taikomos ir šio reglamento bei Reglamento (ES) Nr. 531/2012 nuostatos;
- (13) dauguma šiam konkrečiam sektoriui taikomų sąlygų, pavyzdžiui, dėl prieigos prie tinklų arba tinklų saugumo ir vientisumo arba dėl prieigos prie skubios pagalbos iškvietimo tarnybų, yra glaudžiai susijusios su vieta, kurioje yra toks tinklas arba kurioje teikiama paslauga. Todėl Europos elektroninių ryšių teikėjui gali būti taikomos valstybėse narėse, kuriose jis veikia, taisyklės, jei šiame reglamente nenumatyta kitaip;
- (14) jeigu valstybės narės reikalauja, kad sektorius prisidėtų finansuojant universaliųjų paslaugų įsipareigojimus ir nacionalinių reguliavimo institucijų administracines išlaidas, įnašo paskirstymo kriterijai ir procedūros turėtų būti proporcingi ir nediskriminaciniai Europos elektroninių ryšių teikėjų atžvilgiu, kad nebūtų sudaromos kliūtys patekti į rinką iš kitų valstybių, visų pirma naujiems rinkos dalyviams ir mažesniems operatoriams; todėl nustatant atskirų įmonių įnašą reikėtų atsižvelgti į įnašo mokėtojo užimamą rinkos dalį, vertinant atitinkamoje valstybėje narėje turėtų apyvartą, ir reikėtų taikyti *de minimis* ribą;
- (15) būtina užtikrinti, kad panašiomis aplinkybėmis skirtingos valstybės narės nediskriminuotų nė vieno Europos elektroninių ryšių teikėjo, ir kad bendrojoje rinkoje būtų taikoma nuosekli reguliavimo praktika, ypač į Direktyvos 2002/21/EB 15 ar 16 straipsnių bei Direktyvos 2002/19/EB 5 ar 8 straipsnių taikymo sritį patenkančių priemonių atveju. Todėl Europos elektroninių ryšių teikėjams turėtų būti užtikrinta, kad objektyviai lygiavertėse situacijose skirtingos valstybės narės taikytų vienodas sąlygas, kad daugelyje teritorijų būtų galima vykdyti labiau integruotą veiklą. Be to, tokiais atvejais Sąjungos lygmeniu turėtų būti nustatyta konkreti sprendimų dėl taisomųjų priemonių projektų peržiūros tvarka, kaip apibrėžta Direktyvos 2002/21/EB 7a straipsnyje, kad Europos elektroninių ryšių teikėjams skirtingose valstybėse narėse nebūtų nepagrįstai taikomi skirtingi įpareigojimai;
- (16) reguliavimo ir priežiūros įgaliojimai turėtų būti paskirstyti tarp Europos elektroninių ryšių teikėjų buveinės ir bet kurios priimančiosios valstybės narės siekiant sumažinti kliūtis patekti į rinką ir kartu užtikrinti, kad šiems teikėjams taikomos elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikimo sąlygos būtų tinkamai vykdomos. Kiekviena nacionalinė reguliavimo institucija turėtų prižiūrėti, kaip jos teritorijoje laikomasi pagal Sąjungos teisę taikomų sąlygų, įskaitant sankcijas ir laikinąsias priemones,

tačiau tik buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija turėtų turėti teisę laikinai sustabdyti arba panaikinti Europos elektroninių ryšių teikėjo teises teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas visoje Sąjungoje ar jos dalyje;

- (17) radijo dažnių spektras – viešoji gėrybė ir vienas iš Sąjungos judriojo, belaidžio plačiajuosčio ir palydovinio ryšio bendrosios rinkos gyvybiškai svarbių išteklių. Plėtojant belaidį plačiajuostį ryšį prisidedama prie Europos skaitmeninės darbotvarkės įgyvendinimo, visų pirma prie tikslo užtikrinti, kad iki 2020 m. visi Sąjungos piliečiai turėtų prieigą prie bent 30 Mb/s spartos plačiajuosčio ryšio, ir sudarant galimybę Sąjungai turėti patį sparčiausią ir didžiausio pajėgumo plačiajuostį ryšį. Tačiau Sąjunga atsilieka nuo kitų svarbiausių pasaulio regionų – nuo Šiaurės Amerikos, Afrikos ir dalies Azijos – naujausios kartos belaidžio plačiajuosčio ryšio technologijų, kurių reikia norint pasiekti tuos politikos tikslus, išsivystymo ir skvarbos srityse. Nevienodas leidimų išdavimo procesas ir prieigos prie 800 MHz dažnių juostos belaidžiam plačiajuosčiui ryšiui užtikrinimas, kur daugiau nei pusė valstybių narių prašo taikyti leidžiančią nukrypti nuostatą ar nespėja to padaryti iki Europos Parlamento ir Tarybos sprendime 243/2012 dėl radijo spektro politikos programoje²³ nustatyto termino įrodo, kad būtina kuo skubiau imtis veiksmų, net ir dabartinės radijo spektro politikos programos galiojimo laikotarpiu. Sąjungos priemonių, kuriomis pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą 676/2002/EB²⁴ buvo siekiama suderinti radijo spektro prieinamumo ir jo veiksmingo naudojimo belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui sąlygas, nepakako, kad ši problema būtų išspręsta;
- (18) dėl skirtingos nacionalinės politikos bendroji rinka tampa nenuosekli ir susiskaidžiusi, o tai trukdo vystyti paslaugas Sąjungos mastu ir užbaigti kurti bendrąją belaidžio plačiajuosčio ryšio rinką. Visų pirma dėl to galėtų būti sukurtos nevienodos prieigos prie tokių paslaugų sąlygos, kliudoma skirtingose valstybėse narėse įsteigtų įmonių konkurencijai, neskatinamos investicijos į pažangesnius tinklus ir technologijas ir novatoriškų paslaugų atsiradimas, kartu piliečiams ir įmonėms nesuteikiama universalių integruotų aukštos kokybės paslaugų, o belaidžio plačiajuosčio ryšio operatoriai nepasiekia didesnio efektyvumo, kurį gautų iš didelio masto labiau integruotos veiklos. Todėl kartu su Sąjungos lygmeniu atliekamais veiksmais, susijusiais su tam tikrais radijo dažnių spektro paskyrimo aspektais, reikėtų plėtoti visą Sąjungą apimančias pažangias belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas. Kartu valstybėms narėms turėtų būti palikta teisė priimti priemones, kuriomis jų radijo dažnių spektras tvarkomas viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir gynybos tikslais;
- (19) elektroninių ryšių teikėjai, įskaitant judriojo ryšio operatorius ar tokių operatorių konsorciumus, turėtų galėti bendrai organizuoti didelės Sąjungos teritorijos dalies veiksmingą ir prieinamą aprėptį siekiant ilgalaikės naudos galutiniams paslaugų gavėjams, todėl keliose valstybėse narėse radijo spektrą turėtų naudoti panašiomis sąlygomis, taikant panašias procedūras, kainas, trukmę suderintose dažnių juostose, taip pat turėti papildomus radijo spektro paketus, tokius kaip žemesnių ir aukštesnių dažnių derinys, kad būtų padengtos tankiai ir ne taip tankiai apgyvendintos vietovės. Inicijatyvomis, kuriomis užtikrinamas geresnis koordinavimas ir nuoseklumas, taip pat būtų padidintas investicijų į tinklą aplinkos nuspėjamumas. Toks nuspėjamumas būtų

²³ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21).

²⁴ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje (Sprendimas dėl radijo spektro) (OL L 108, 2002 4 24, p. 1).

labai naudingas formuojant aiškią politiką, kuria siekiama ilgalaikio radijo spektro naudojimo teisių galiojimo nepažeidžiant tokių teisių neapibrėžto pobūdžio kai kuriose valstybėse narėse, ir, savo ruožtu, būtų susijęs su aiškiais viso ar dalies radijo spektro, kuris naudojamas suteikus tokias individualias naudojimo teises, perdavimo, nuomojimo ar dalijimosi taisyklėmis;

- (20) reikia geriau koordinuoti naudojimąsi radijo spektru ir gerinti naudojimosi teisių nuoseklumą bent juostose, kurios suderintos belaidžiam fiksuotajam, nešiojamųjų įrenginių ir judriajam plačiajuosčiam ryšiui. Šios juostos apima juostas, kurios Tarptautinėje telekomunikacijų sąjungoje (ITU) nustatytos naudoti pažangiosioms tarptautinio judriojo ryšio (IMT) sistemoms, taip pat juostas, naudojamas radijo ryšio vietiniams tinklams (RLAN), kaip antai 2,4 GHz ir 5 GHz. Šią nuostatą reikėtų taikyti ir juostoms, kurios ateityje gali būti suderintos naudoti belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui, kaip numatyta Radijo spektro politikos programos 3 straipsnio b dalyje ir 2013 m. birželio 13 d. priimtoje Radijo spektro politikos grupės (RSPG) nuomonėje dėl Europos strateginių uždavinių spręsti didėjančią radijo spektro paklausą belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui, kaip antai artimoje ateityje – 700 MHz, 1,5 GHz ir 3,8–4,2 GHz juostoms;
- (21) siekiant įvairių nacionalinių radijo spektro skyrimo procedūrų nuoseklumo būtų naudingos aiškesnės nuostatos dėl: leidimų išdavimo procedūrų terminams taikomų kriterijų; laikotarpio, kuriam suteikiamos naudojimosi teisės, mokesčių ir jų mokėjimo būdų; pajėgumo ir aprėpties įpareigojimų; radijo spektro intervalo ir spektro blokų, kuriuose taikoma leidimo procedūra, apibrėžties; objektyvių ribų reikalavimų, kuriais būtų skatinama veiksminga konkurencija; galimybės prekiauti naudojimosi teisėmis sąlygų, įskaitant bendro naudojimosi sąlygas;
- (22) apribojus mokesčių našta iki to, kas būtina siekiant užtikrinti optimalų radijo spektro valdymą, bei užtikrinus mokėjimo iškart ir periodinių mokesčių pusiausvyrą būtų skatinama investuoti į infrastruktūrą ir technologijų diegimą, o dėl susijusio sąnaudų sumažėjimo gautų naudos galutiniai paslaugų gavėjai;
- (23) labiau suderinus radijo spektro skyrimą ir po to belaidžio plačiajuosčio ryšio diegimą visoje Sąjungoje, būtų skatinamas masto poveikis susijusiose pramonės šakose, kaip antai tinklo įrangos ir galinių įrenginių. Tokiose pramonės šakose savo ruožtu būtų galima labiau atsižvelgti į Sąjungos iniciatyvas ir naudojimosi radijo spektru politiką, nei buvo atsižvelgiama pastaruoju metu. Todėl turėtų būti nustatyta naudojimosi teisių tokiose juostose suteikimo terminų ir minimalios arba bendros tų teisių galiojimo trukmės suderinimo procedūra;
- (24) dėl kitų svarbiausių esminių sąlygų, kurias galima susieti su radijo spektro naudojimo belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui teisėmis, pasakytina, kad šiame reglamente nustatytus reguliavimo principus ir kriterijus plačiau taikyti atskirose valstybėse narėse padėtų koordinavimo mechanizmas, kurį taikant Komisija ir kitų valstybių narių kompetentingos institucijos turėtų galimybę iš anksto pateikti pastabas dėl naudojimosi teisių suteikimo tam tikroje valstybėje narėje, o Komisija turėtų galimybę atsižvelgti į valstybių narių nuomones, kad nebūtų įgyvendinami siūlymai, kurie, kaip paaiškėja, neatitinka Sąjungos teisės aktų;
- (25) atsižvelgiant į tai, kad radijo spektro poreikis belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui sparčiai auga, reikėtų skatinti alternatyvios prieigos prie plačiajuosčio ryšio sprendimus, kuriuos taikant spektras naudojamas efektyviai. Tokie sprendimai apima mažos galios trumpo veikimo nuotolio belaidės prieigos sistemas, kaip antai vadinamuosius radijo ryšio vietinio tinklo (RLAN, vadinamojo „WiFi“) viešosios interneto prieigos taškus

(angl. *hotspots*), taip pat nedidelių mažos galios korinio ryšio prieigos taškų (vadinamųjų femto-, piko- ar metrolastelių) tinklus;

- (26) vis labiau naudojamos papildomosios belaidės prieigos sistemos, kaip antai RLAN, visų pirma viešai prieinami RLAN prieigos taškai, kad būtų galima galutiniams paslaugų gavėjams suteikti galimybę naudotis internetu, o judriojo ryšio operatoriams – sumažinti judriojo ryšio duomenų srautus; tam naudojami suderinti radijo spektro išteklių, kuriais naudojantis nebūtina gauti atskirą leidimą ar įgyti teisę naudoti radijo spektrą;
- (27) daugumą RLAN prieigos taškų kol kas naudoja privatūs naudotojai, kad savo fiksuotojo plačiajuosčio ryšio jungtimi galėtų naudotis vietiniu belaidžiu ryšiu. Jei galutiniai paslaugų gavėjai, naudodamiesi savo interneto paslaugų abonementu, nusprendžia dalytis prieiga prie savo RLAN su kitais, tokių prieigos taškų gausa, visų pirma tankiai apgyvendintose vietovėse, dėl pakartotinio spektro naudojimo turėtų padėti maksimaliai išnaudoti duomenų perdavimo belaidžiu ryšiu pajėgumą ir sukurti ekonomiškai efektyvią kitiems galutiniams paslaugų gavėjams prieinamą papildomąją belaidžio plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą. Todėl reikėtų užtikrinti, kad galutiniams paslaugų gavėjams nebūtų nustatoma nereikalingų apribojimų dalytis prieiga prie savo RLAN prieigos taško su kitais galutiniais paslaugų gavėjais arba prisijungti prie tokių prieigos taškų, o jei tokių apribojimų yra, jie turėtų būti panaikinti;
- (28) be to, turėtų būti panaikinti ir nereikalingi apribojimai diegti bei sujungti tarpusavyje RLAN prieigos taškus. Valdžios institucijos arba viešųjų paslaugų teikėjai savo patalpose vis dažniau naudoja RLAN prieigos taškus savo tikslais, pvz., jais naudojasi darbuotojai, juos naudodami piliečiams ekonomiškai efektyviai užtikrinama galimybė vietoje lengviau naudotis elektroninės valdžios paslaugomis arba teikiama tikralaikė informacija, būtina teikiant pažangiasias viešąsias paslaugas, kaip antai viešojo transporto ar eismo valdymo. Tokios organizacijos galėtų teikti prieigą prie tokių prieigos taškų ir visiems piliečiams kaip papildomą paslaugą prie visuomenei tokiose patalpose jau teikiamų paslaugų ir joms turėtų būti suteikta galimybė tai daryti laikantis konkurencijos ir viešojo pirkimo taisyklių. Teikėjas, kuris privačioje teritorijoje, aplink ją ar ribotoje viešojoje teritorijoje užtikrina galimybę vietoje naudotis elektroninių ryšių tinklais kaip kitą veiklą, kuri nėra grindžiama tokia prieiga, papildančia paslauga, pvz., kitos komercinės veiklos klientams ar plačiajai visuomenei toje teritorijoje suteikia galimybę naudotis RLAN viešosios interneto prieigos taškais, neturėtų būti laikomas elektroninių ryšių paslaugų teikėju;
- (29) mažos galios, mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškai yra labai maži į buitinius „WiFi“ maršruto parinktuvus panašūs ir menkai pastebimi įrenginiai, kurių techninės charakteristikos turėtų būti nustatytos Sąjungos lygmeniu, kad juos būtų galima diegti ir naudoti įvairiomis vietos sąlygomis pagal bendrąjį leidimą, be nereikalingų apribojimų, individualių planavimo ar kitų leidimų. Priemonių, kuriomis nustatomos tokio naudojimo pagal bendrąjį leidimą techninės charakteristikos, proporcingumas turėtų būti užtikrinamas nustatant charakteristikas, kurios yra daug griežtesnės, nei Sąjungos priemonėmis nustatytos didžiausios tokių parametrų, kaip išėjimo galia, ribos;
- (30) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl nacionalinio radijo spektro valdymo nebūtų trukdoma kitoms valstybėms narėms naudotis radijo spektru, kuriuo naudotis jos turi teisę, ar laikytis išpareigojimų, susijusių su juostomis, kurių naudojimas suderintas Sąjungos lygmeniu. Remiantis esama RSPG veikla, reikia koordinavimo mechanizmo siekiant užtikrinti, kad kiekviena valstybė narė galėtų tinkamai naudotis radijo spektru

ir kad koordinavimo priemonės būtų nuoseklios ir būtų užtikrinamas jų įgyvendinimas;

- (31) iš patirties įgyvendinant Sąjungos reguliavimo sistemą matyti, kad taikant dabar galiojančias nuostatas, kuriomis reikalaujama nuosekliai taikyti reguliavimo priemones ir kartu siekti tikslo skatinti vidaus rinkos plėtrą, nebuvo sukurtos pakankamos paskatos projektuoti prieigos produktus, visų pirma susijusius su fiksuotojo ryšio tinklais, remiantis suderintais standartais ir procesais. Vykdamas veiklą įvairiose valstybėse narėse operatoriams sunku tinkamame tinkle rasti tinkamos kokybės ir tinkamo paslaugos sąveikumo lygio prieigos produktų, o kai tokių produktų yra, jų techninės savybės skiriasi. Dėl to didėja sąnaudos ir tai kliudo teikti tarpvalstybines paslaugas;
- (32) bendrosios elektroninių ryšių rinkos integraciją būtų galima paspartinti nustatius sistemą, pagal kurią, remiantis svarbiausiais parametrais ir minimaliomis charakteristikomis, būtų apibrėžti tam tikri svarbiausi Europos virtualūs produktai, kurie yra itin svarbūs elektroninių ryšių paslaugų teikėjams, kad šie galėtų teikti tarpvalstybines paslaugas, ir priimta visos Europos strategija atsižvelgiant į tai, kad vis labiau informacija visuotinai perduodama internetu;
- (33) turėtų būti sprendžiami su įvairiais virtualiais produktais susijusių veiklos poreikių klausimai. Jei didelę įtaką rinkoje turintis operatorius pagal Pagrindų direktyvą ir Prieigos direktyvą buvo įpareigotas teikti prieigą reguliuojamomis sąlygomis konkrečiuose savo tinklo prieigos taškuose, turėtų būti teikiami Europos virtualūs plačiajuosčio ryšio prieigos produktai. Pirma, kai būtina ir proporcinga remiantis rinkos tyrimu, galimybę veiksmingai patekti į kitos valstybės rinką turėtų palengvinti suderinti produktai, kurie tarpvalstybinių paslaugų teikėjams suteiktų pradinę galimybę nedelsiant teikti nuspėjamos ir pakankamos kokybės paslaugas savo galutiniams vartotojams, įskaitant paslaugas verslo klientams, turintiems veiklos padalinius įvairiose valstybėse narėse. Šie suderinti produktai turėtų būti teikiami pakankamą laikotarpį, kad norintys gauti prieigą subjektai ir teikėjai galėtų planuoti vidutinio ir ilgojo laikotarpio investicijas;
- (34) antra, modernūs virtualūs prieigos produktai, į kuriuos norintys gauti prieigą subjektai turi daugiau investuoti ir kurie užtikrina didesnes valdymo ir diferencijavimo galimybes, visų pirma teikiant prieigą labiau vietiniu lygmeniu, yra labai svarbūs siekiant visoje vidaus rinkoje sudaryti tvarios konkurencijos sąlygas. Todėl šie svarbiausi naujos kartos prieigos (NKP) tinklų didmeninės prieigos produktai taip pat turėtų būti suderinti siekiant palengvinti tarpvalstybines investicijas. Tokių virtualių plačiajuosčio ryšio prieigos produktų funkcijos turėtų būti lygiavertės fizinio atsiejimo funkcijoms, kad nacionalinės reguliavimo institucijos, vertindamos proporcingumą pagal Direktyvą 2002/19/EB, galėtų svarstyti įvairesnes galimas didmeninės rinkos taisomąsias priemones;
- (35) trečia, reikia suderinti ir nuomojamųjų linijų išplėstinės sąsajos baigiamųjų segmentų didmeninės prieigos produktus, kad reikliausiems verslo paslaugų gavėjams būtų galima teikti ypatingos svarbos ryšių paslaugas tarptautiniu mastu;
- (36) kai laipsniškai pereinama prie vien IP tinklų, programų, kurios grindžiamos prieiga prie kitų tinklų, kūrimą stabdo tai, kad nėra įvairioms paslaugų rūšims skirtų IP grindžiamų užtikrintos paslaugos kokybės prisijungimo produktų, kurie užtikrintų galimybę palaikyti ryšį tarp įvairių tinklo sričių ir tarptinklinį ryšį valstybėje narėje ir tarpvalstybiniu mastu, o tai stabdo technologines inovacijas. Be to, dėl tokios padėties negalima plačiau pasinaudoti pranašumais, susijusiais su IP grindžiamų tinklų

valdymu ir užtikrinto kokybės lygio prisijungimo produktų teikimu, visų pirma geresniu saugumu, patikimumu ir lankstumu, ekonominiu efektyvumu ir spartesniu pateikimu, nors tai būtų naudinga tinklo operatoriams, paslaugų teikėjams ir galutiniams paslaugų gavėjams. Todėl reikia suderintos šių produktų projektavimo ir prieinamumo pagrįstomis sąlygomis, įskaitant, kai reikalaujama, kryžminio tiekimo galimybę susijusioms elektroninių ryšių įmonėms, metodikos;

- (37) į Europos virtualius plačiajuosčio ryšio prieigos produktus, nustatytus pagal šį reglamentą, turėtų atsižvelgti nacionalinės reguliavimo institucijos, vertindamos, kokios prieigos taisomosios priemonės yra tinkamiausios operatorių, kurie, kaip nustatyta, turi didelę įtaką rinkoje, tinklams, kartu siekiant išvengti pernelyg didelio reguliavimo nereikalingai dauginant didmeninės prieigos produktus, nustatomus remiantis rinkos tyrimu ar kitomis sąlygomis. Visų pirma, vien todėl, kad nustatomi Europos virtualios prieigos produktai, neturėtų padidėti tam tikram operatoriui nustatomų reguliuojamų prieigos produktų skaičius. Be to, priėmus šį reglamentą nacionalinės reguliavimo institucijos turės įvertinti, ar vietoje taikomų didmeninės prieigos taisomųjų priemonių turėtų būti nustatytas Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktas, ir įvertinti, ar tinkama nustatyti Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktą atsižvelgiant į būsimus rinkos tyrimus, kai jos nustato, kad yra didelė įtaka rinkoje, tačiau tai neturėtų daryti poveikio jų pareigai nustatyti tinkamiausią ir proporcingą taisomąją priemonę atsižvelgiant į nustatytą konkurencijos problemą pagal Direktyvos 2002/21/EB 16 straipsnį;
- (38) kad reguliavimas būtų nuspėjamas, rengiant teisės aktus reikia atsižvelgti ir į svarbiausius pagal galiojančią teisinę sistemą besiformuojančios sprendimų priėmimo praktikos elementus, turinčius poveikio sąlygoms, kuriomis didmeninės prieigos produktai, įskaitant Europos virtualius plačiajuosčio ryšio prieigos produktus, teikiami NKP tinkluose. Tai turėtų apimti nuostatas, kurios atspindėtų, kiek didmeninės prieigos rinkų tyrimui ir visų pirma ar reikia reguliuoti tokios prieigos prie NKP tinklų kainas, yra svarbus alternatyvių fiksuotojo ir belaidžio ryšio infrastruktūrų konkurencinio spaudimo, veiksmingos nediskriminacinės prieigos garantijų ir esamo konkurencijos lygio pagal kainą, pasirinkimą ir kokybę mažmeninėje rinkoje santykis. Pastarasis dalykas galiausiai lemia naudą galutiniams paslaugų gavėjams. Pvz., atlikdamos vertinimą konkrečiu atveju pagal Direktyvos 2002/21/EB 16 straipsnį ir nedarydamos poveikio didelės įtakos rinkoje vertinimui ir ES konkurencijos taisyklių taikymui, nacionalinės reguliavimo institucijos gali manyti, kad kai yra du fiksuotojo ryšio NKP tinklai, rinkos sąlygos yra pakankamai konkurencingos, kad būtų skatinamas tinklų modernizavimas ir siekiama teikti itin didelės spartos ryšio paslaugas, o tai yra vienas iš svarbių konkurencijos mažmeninėje rinkoje parametru;
- (39) tikėtina, kad dėl didesnės konkurencijos bendrojoje rinkoje ilgainiui sumažės šio konkretaus sektoriaus rinkos reguliavimas, grindžiamas rinkos analize. Iš tiesų, vienas iš bendrosios rinkos sukūrimo rezultatų turėtų būti kur kas veiksmingesnė konkurencija atitinkamose rinkose, kur *ex post* būtų taikoma konkurencijos teisė, kuri vis dažniau laikoma pakankama priemone rinkos veikimui užtikrinti. Siekiant užtikrinti tarptautiniu mastu taikomo reguliavimo metodo teisinį aiškumą ir nuspėjamumą, reikėtų numatyti aiškius privalomus kriterijus, pagal kuriuos būtų galima įvertinti, ar konkrečioje rinkoje vis dar pateisinamas *ex ante* reguliavimo įpareigojimų taikymas atsižvelgiant į kliūčių patvarumą ir konkurencijos perspektyvas, visų pirma į infrastruktūra grindžiamos konkurencijos perspektyvas, ir į konkurencijos mažmeninėje rinkoje sąlygas, vertinant tokius parametrus kaip kaina, pasirinkimas ir kokybė, kurie galiausiai ir yra svarbiausi galutiniams paslaugų gavėjams ir

pasauliniam ES ekonomikos konkurencingumui. Tuo turėtų būti grindžiamos rinkų, kuriose gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas, sąrašo tolesnės peržiūros ir tai turėtų padėti nacionalinėms reguliavimo institucijoms sutelkti pastangas tose srityse, kuriose konkurencija dar silpna, ir tai daryti darniai. Iš tiesų bendrosios elektroninių ryšių rinkos sukūrimas gali turėti įtakos ir rinkų geografinei aprėpčiai tiek konkretaus sektoriaus reguliavimo, grindžiamo konkurencijos principais, tiek konkurencijos teisės taikymo tikslais;

- (40) konkretaus sektoriaus galutinių paslaugų gavėjų apsaugos taisyklių nacionalinio įgyvendinimo skirtumai sukuria nemažas kliūtis bendrajai skaitmeninei rinkai, visų pirma dėl to, kad išauga elektroninių ryšių visuomenei teikėjų, ketinančių pasiūlyti paslaugas valstybėse narėse, taisyklių laikymosi sąnaudos. Be to, dėl suskaidymo ir neužtikrintumo dėl skirtingose valstybėse narėse suteikiamo apsaugos lygio pakertamas galutinių paslaugų gavėjų pasitikėjimas ir tai neskatina jų elektroninių ryšių paslaugų įsigyti užsienyje. Kad būtų pasiektas Sąjungos vidaus rinkos kliūčių šalinimo tikslas, būtina pakeisti esamas skirtingas nacionalines teises priemones vienu visiškai suderintu konkretaus sektoriaus taisyklių rinkiniu, kuriuo būtų sukurtas bendras aukštas galutinių paslaugų gavėjų apsaugos lygis. Toks visiškas teisių nuostatų suderinimas neturėtų trukdyti elektroninių ryšių visuomenei teikėjams siūlyti galutiniams paslaugų gavėjams sutartines sąlygas, kuriomis numatoma kur kas didesnė apsauga;
- (41) šiuo reglamentu suderinamos tik tam tikros konkretaus sektoriaus taisyklės, todėl juo neturėtų būti pažeidžiamos Sąjungos teisės aktais ir jų įgyvendinimo nacionalinės teisės aktais nustatytos bendros vartotojų apsaugos taisyklės;
- (42) šio reglamento 4 ir 5 skyrių nuostatose daroma nuoroda į galutinius paslaugų gavėjus, tokios nuostatos turėtų būti taikomos ne tik vartotojams, bet ir kitoms galutinių paslaugų gavėjų kategorijoms, visų pirma labai mažoms įmonėms. Galutiniai paslaugų gavėjai, išskyrus vartotojus, turėtų galėti, paprašę susitarti atskirose sutartyse nukrypti nuo tam tikrų nuostatų;
- (43) tam, kad būtų sukurta bendroji elektroninių ryšių rinka, taip pat reikia pašalinti kliūtis galutiniams paslaugų gavėjams turėti prieigą prie elektroninių ryšių paslaugų visoje Sąjungoje. Todėl valdžios institucijos turėtų nedidinti arba neišlaikyti esamų kliūčių tarpvalstybiniam tokių paslaugų pirkimui. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai neturėtų nesuteikti arba riboti prieigos arba diskriminuoti galutinius paslaugų gavėjus dėl jų pilietybės arba valstybės narės, kurioje jie gyvena. Vis dėlto, įmanoma diferencijuoti dėl objektyviai pateisinamų kainų, rizikos ir rinkos sąlygų, pvz., paklausos ar konkurentų taikomų kainų, skirtumų;
- (44) išlieka labai dideli ir fiksuotojo, ir judriojo ryšio skambučių ir SMS žinučių savojoje šalyje ir tų, kurie užbaigiami kitoje valstybėje narėje, kainų skirtumai. Nors yra didelių svyravimų, lyginant skirtingas šalis, operatorius ir tarifų paketus, taip pat judriojo ryšio ir fiksuotojo ryšio paslaugas, tai ir toliau turi poveikį labiau pažeidžiamoms klientų grupėms ir sudaro kliūtis palaikyti nenutrūkstamus ryšius visoje Sąjungoje. Tai nutinka nepaisant smarkiai sumažintų ir apskritai suvienodintų skambučių užbaigimo kainų skirtingose valstybėse narėse ir žemų kainų tranzito rinkose. Be to, perėjus prie vien IP grindžiamos elektroninių ryšių aplinkos ilgainiui turėtų dar labiau sumažėti kainos. Todėl bet kokie reikšmingi savojoje šalyje teikiamo fiksuotojo tarp miestinio ryšio (t. y. kitokio ryšio nei ryšys vienoje vietovėje, nustatytoje pagal geografinės zonos kodą nacionaliniame numeracijos plane), ir fiksuotojo ryšio, kuris baigiasi kitoje valstybėje narėje, mažmeninių tarifų skirtumai turėtų būti pateisinami remiantis

objektyviais kriterijais. Tarptautinių judriojo ryšio paslaugų mažmeniniai tarifai neturėtų viršyti reguliuojamiems tarptinklinio ryšio skambučiams ir SMS žinutėms taikomo Europos skambučių tarifo ir Europos SMS tarifo, atitinkamai numatytų Reglamente (ES) Nr. 531/2012, išskyrus tuos atvejus, kai tai pateisinama remiantis objektyviais kriterijais. Į tokius kriterijus gali būti įtrauktos papildomos sąnaudos ir pagrįsta susijusi marža. Kiti objektyvūs veiksniai gali būti susijusios kainos elastingumo skirtumai ir galimybės visiems galutiniams paslaugų gavėjams lengvai pasinaudoti elektroninių ryšių visuomenei teikėjų, kurie tarpvalstybinių ryšių paslaugas Sąjungoje siūlo be papildomo mokesčio ar už nedidelį papildomą mokesį, siūlomais alternatyviais tarifais arba informacinės visuomenės paslaugomis, kurios turi panašių funkcijų, jeigu paslaugų teikėjai aktyviai informuoja galutinių paslaugų gavėjus apie tokias alternatyvas;

- (45) per pastaruosius dešimtmečius internetas tapo atvira inovacijų platforma, kuri yra lengvai prieinama galutiniams paslaugų gavėjams, turinio ir taikomųjų programų teikėjams bei interneto paslaugų teikėjams. Esama reguliavimo sistema siekiama didinti galutinių paslaugų gavėjų galimybes prieiti prie informacijos ir ją skleisti, bei naudoti savo pasirinktas taikomąsias programas ir paslaugas. Tačiau 2012 m. gegužės mėn. paskelbtos Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijos (EERRI) ataskaitos dėl duomenų srautų valdymo praktikos ir 2012 m. gruodžio mėn. paskelbto Sveikatos ir vartotojų reikalų vykdomosios agentūros užsakyto, tyrimo dėl interneto prieigos ir teikimo rinkos veikimo Europos Sąjungoje vertinant vartotojo požiūriu rezultatai atskleidė, kad nemažos galutinių paslaugų gavėjų dalies atžvilgiu taikoma tokia duomenų srautų valdymo tvarka, kuria blokuojamos arba sulėtinamos tam tikros taikomąsios programos. Dėl šių tendencijų reikalingos aiškios Sąjungos lygmens taisyklės, kad būtų galima išlaikyti internetą atvirą ir išvengti bendrosios rinkos suskaidymo dėl atskirų valstybių narių taikomų priemonių;
- (46) galutiniai paslaugų gavėjai gali turėti laisvą prieigą prie informacijos ir teisėto turinio, gali juos skleisti, naudoti pasirinktas taikomąsias programas ir paslaugas tik jei laikosi Sąjungos ir su jais suderintų nacionalinės teisės aktų. Šiuo reglamentu nustatomos bet kokių šios laisvės apribojimų, kuriuos gali taikyti elektroninių ryšių visuomenei teikėjai, ribos, tačiau juo nepažeidžiami kiti Sąjungos teisės aktai, įskaitant autorių teisių taisyklės ir Direktyvą 2000/31/EB;
- (47) atvirame internete elektroninių ryšių visuomenei teikėjai neturėtų blokuoti, sulėtinti, pabloginti ar diskriminuoti konkretaus turinio, taikomųjų programų arba paslaugų ar konkrečių jų klasių, jei neviršijamos sutartyje numatytos duomenų kiekio ir interneto prieigos paslaugų spartos ribos, išskyrus kai taikomas ribotas skaičius pagrįsto duomenų srautų valdymo priemonių. Tokios priemonės turėtų būti skaidrios, proporcingos ir nediskriminuojančios. Pagrįstas duomenų srautų valdymas apima rimtų nusikaltimų prevenciją ar trukdymą juos vykdyti, įskaitant teikėjų savanoriškus veiksmus, kuriais nesuteikiama prieiga prie vaikų pornografijos ar užkertamas kelias ją skleisti. Tinklo perkrovos poveikio mažinimas turėtų būti laikomas pagrįsta priešastimi, su sąlyga, kad tinklo perkrova tik laikina ar tik dėl išskirtinių aplinkybių;
- (48) duomenų kiekiu pagrįsti tarifai turėtų būti laikomi suderinamais su atviro interneto principu tik jei galutiniai paslaugų gavėjai, remdamiesi skaidria informacija apie sąlygas ir tokio pasirinkimo poveikį, gali pasirinkti geriausiai jų įprastą duomenų naudojimą atitinkantį tarifą. Kartu tokie tarifai turėtų sudaryti galimybes elektroninių ryšių visuomenei teikėjams geriau pritaikyti tinklo pajėgumą laukiamam duomenų kiekiui. Itin svarbu, kad galutiniai paslaugų gavėjai prieš sutikdami su bet kokiais duomenų kiekiu ar spartos apribojimais ir taikomais tarifais būtų išsamiai informuoti

apie galimybę nuolat stebėti savo sunaudojamų duomenų kiekį ir, prireikus, lengvai gauti didesnį duomenų kiekį;

- (49) galutiniai paslaugų gavėjai nori paslaugų ir taikomųjų programų, kurioms reikalinga elektroninių ryšių visuomenei teikėjų arba turinio, taikomųjų programų ar paslaugų teikėjų siūloma didesnio lygio užtikrinta paslaugų kokybė. Tokios paslaugos *inter alia* gali apimti transliacijas naudojant interneto protokolą (IP-TV), vaizdo konferencijas ir tam tikras sveikatos priežiūros taikomas programas. Todėl galutiniai paslaugų gavėjai turėtų turėti teisę laisvai sudaryti sutartis dėl aukštesnės paslaugų kokybės specializuotų paslaugų teikimo su elektroninių ryšių visuomenei teikėjais arba su turinio, taikomųjų programų ar paslaugų teikėjais;
- (50) be to, turinio, taikomųjų programų ir paslaugų teikėjai nori teikti perdavimo paslaugas, grindžiamas lanksčiais kokybės parametrais, įskaitant žemesnį pirmumo lygį duomenų srautui, kuris nėra toks skubus. Tam, kad būtų teikiamos specializuotos paslaugos, reikia, kad turinio, taikomųjų programų ir paslaugų teikėjai galėtų susitarti su elektroninių ryšių visuomenei teikėjais dėl tokių lanksčių paslaugų kokybės lygių. Tikimasi, kad tai reikšmingai prisidės kuriant naujas paslaugas, tokias kaip kompiuterių sujungimas (M2M). Kartu tokiais susitarimais elektroninių ryšių visuomenei teikėjams turėtų būti suteiktos galimybės geriau subalansuoti duomenų srautus ir išvengti tinklo perkrovos. Todėl turinio, taikomųjų programų ir paslaugų teikėjai bei elektroninių ryšių visuomenei teikėjai turėtų turėti teisę laisvai sudaryti sutartis dėl nustatyto paslaugų kokybės lygio specializuotų paslaugų, jei tokiais susitarimais iš esmės nepabloginama bendra interneto prieigos paslaugų kokybė;
- (51) nacionalinės reguliavimo institucijos atlieka labai svarbias funkcijas, kad galutiniai paslaugų gavėjai iš tiesų galėtų pasinaudoti šia prieiga prie atviro interneto laisve. Šiuo tikslu nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų prisiimti stebėjimo ir ataskaitų teikimo įsipareigojimus ir užtikrinti, kad elektroninių ryšių visuomenei teikėjai jų laikytųsi, ir kad aukštos kokybės interneto prieigos paslaugomis, kurių nepablogina specializuotos paslaugos, būtų galima naudotis nediskriminacinėmis sąlygomis. Vertindamos galimą bendrą interneto prieigos paslaugų pablogėjimą, nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų atsižvelgti į kokybės parametrus, tokius kaip laiko ir patikimumo parametrai (delsa, drebinimas, paketų praradimas), tinklo perkrovos lygį ir poveikį, faktinę ir reklamuojamą spartą, interneto prieigos paslaugų veikimą, palyginti su specializuotomis paslaugomis, ir į kokybę, kaip ją supranta galutiniai paslaugų gavėjai. Nacionalinėms reguliavimo institucijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai visiems ar atskiriems elektroninių ryšių visuomenei teikėjams nustatyti būtinuosius paslaugų kokybės reikalavimus, jei to reikia, kad neprastėtų/neblogėtų bendra interneto prieigos paslaugų kokybė;
- (52) priemonėmis, kuriomis užtikrinamas didesnis kainų, tarifų ir sąlygų skaidrumas ir palyginamumas, ir paslaugų kokybės parametrais, įskaitant tuos, kurie taikomi teikiant interneto prieigos paslaugas, turėtų būti padidintos galutinių paslaugų gavėjų galimybės optimizuoti teikėjų pasirinkimą ir taip visapusiškai pasinaudoti konkurencijos teikiama nauda;
- (53) galutiniai paslaugų gavėjai turėtų būti tinkamai informuojami apie siūlomos paslaugos kainą ir jos rūšį prieš įsigyjant paslaugą. Ši informacija taip pat turėtų būti pateikiama prieš pat sujungiant skambutį, kai skambučiui konkrečiu numeriu ar į konkrečią tarnybą taikomos ypatingos kainų nustatymo sąlygos, pavyzdžiui, skambučius į padidinto tarifo paslaugų tarnybas, kuriems dažnai taikoma speciali kaina. Jei toks įpareigojimas yra neproporcingas atsižvelgiant į informacijos apie tarifus trukmę ir

išlaidas, kuriuos patiria paslaugų teikėjas, palyginti su vidutine skambučio trukme ir išlaidų rizika, kuri kyla galutiniam paslaugų gavėjui, nacionalinės reguliavimo institucijos gali taikyti nukrypti leidžiančią nustatą. Galutiniai paslaugų gavėjai taip pat turėtų būti informuoti, jei nemokamam telefono numeriui nustatyti papildomi tarifai;

- (54) elektroninių ryšių visuomenei teikėjai turėtų tinkamai informuoti galutinius paslaugų gavėjus, *inter alia*, apie savo paslaugas ir tarifus, paslaugų kokybės parametrus, prieigos prie skubios pagalbos iškvietimo tarnybų ir bet kokius apribojimus, bei apie neįgaliesiems vartotojams sukurtų paslaugų ir produktų pasirinkimą. Šią informaciją reikėtų pateikti aiškiai ir skaidriai, ji turi būti susijusi su valstybėmis narėmis, kuriose teikiamos paslaugos, ir turėtų būti atnaujinta, jei ji pakeičiama. Teikėjams tokie informacijos reikalavimai netaikomi tais atvejais, kai dėl pasiūlymų suderėta individualiai;
- (55) kad galutiniai paslaugų gavėjai galėtų savarankiškai įvertinti pasiūlymus, reikia palyginamos informacijos apie produktus ir paslaugas. Patirtis rodo, kad, kai yra patikimos ir palyginamos informacijos, didėja galutinių paslaugų gavėjų pasitikėjimas paslaugų naudojimu ir jų noras pasirinkti;
- (56) sutartys – svarbi priemonė, suteikianti galutiniams paslaugų gavėjams aukštą informacijos skaidrumo lygį ir teisinį tikrumą. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai galutiniams paslaugų gavėjams turėtų pateikti aiškia ir suprantamą informaciją apie visus esminius sutarties aspektus prieš galutiniam paslaugų gavėjui įsipareigojant laikytis sutarties. Informacija turėtų būti privaloma ir nekeičiama, nebent galutinio paslaugų gavėjo ir teikėjo vėlesniu susitarimu. Komisija ir keletas nacionalinių reguliavimo institucijų neseniai nustatė didelių reklamuojamo interneto prieigos paslaugų spartos ir iš tiesų galutiniams paslaugų vartotojams skiriamos spartos neatitikimų. Todėl elektroninių ryšių visuomenei teikėjai turėtų informuoti galutinius paslaugų gavėjus, prieš sudarant sutartį, apie spartą ir kitus paslaugos kokybės parametrus, kuriuos jie gali realiai teikti galutinio paslaugų gavėjo pagrindinę buveinę;
- (57) sutartyje turėtų būti nurodyti visi teikėjo nustatyti apribojimai naudotis įrenginiais, pavyzdžiui, mobiliųjų įrenginių SIM kortelės užrakinimas, ir visi mokesčiai, mokėtini dėl sutarties nutraukimo iki jos galiojimo termino. Pasibaigus sutartos sutarties galiojimo laikotarpiui, neturėtų būti taikomi jokie mokesčiai;
- (58) kad būtų išvengta didžiulių sąskaitų, galutiniai paslaugų gavėjai turėtų galėti nustatyti didžiausias mokesčių, susijusių su jų skambučiais ir interneto prieigos paslaugomis, finansines ribas. Tokia paslauga turėtų būti nemokama, kaip ir atitinkamas įspėjimas, kurį būtų galima vėliau susirasti ir kuris būtų siunčiamas priartėjus prie šios ribos. Pasiekus šią didžiausią ribą, galutiniai paslaugų gavėjai nebeturėtų gauti tų paslaugų ar už jas mokėti, išskyrus tuos atvejus, kai jie, susitarę su teikėju, specialiai pareikalautų, kad tos paslaugos ir toliau būtų teikiamos;
- (59) valstybių narių patirtis ir Sveikatos ir vartotojų reikalų vykdomosios agentūros užsakymu neseniai atlikto tyrimo rezultatai parodė, kad ilgalaikės sutartys ir automatinis sutarčių pratęsimas arba pratęsimas be jokių sąlygų sukelia nemažai kliūčių norint pakeisti teikėją. Todėl pageidautina, kad galutiniai paslaugų gavėjai galėtų be jokių išlaidų nutraukti sutartį po šešių mėnesių nuo jos sudarymo. Tokiu atveju galutinių paslaugų gavėjų gali būti paprašyta kompensuoti teikėjams lengvatinėmis sąlygomis įsigyto galinio įrenginio likutinę vertę arba bet kokiomis kitomis reklaminėmis sąlygomis įsigytų įrenginių *pro rata temporis* vertę. Be jokių sąlygų pratęstas sutartis reikėtų nutraukti, pranešus apie tai prieš mėnesį;

- (60) visus reikšmingus elektroninių ryšių visuomenei teikėjų nustatytų sutartinių sąlygų pakeitimus, kurie nenaudingi galutiniam paslaugų gavėjui, pavyzdžiui, susijusius su kainomis, tarifais, duomenų kiekio ar duomenų perdavimo spartos apribojimais, aprėptimi ar asmens duomenų tvarkymu, reikėtų laikyti suteikiančiais taisę galutiniam paslaugų gavėjui nutraukti sutartį be jokių išlaidų.
- (61) elektroninių ryšių ir kitų paslaugų, tokių kaip linijinis transliavimas, paketai, vis labiau plinta ir yra vienas iš svarbių konkurencijos elementų. Jei skirtingos sutarties taisyklės dėl sutarties nutraukimo ir teikėjo keitimo taikomos skirtingoms tokius paketus sudarančioms paslaugoms, galutiniams paslaugų gavėjams faktiškai užkertamas kelias pasirinkti konkurencingus pasiūlymus, susijusius su visu paketu ar jo dalimis. Todėl šio reglamento nuostatos, susijusios su sutarties nutraukimu ir teikėjo keitimu, turėtų būti taikomas visiems tokio paslaugų paketo elementams;
- (62) siekdami visapusiškai pasinaudoti konkurencinės aplinkos teikiamais privalumais, galutiniai paslaugų gavėjai, remdamiesi turima informacija ir kai jiems tai naudinga, turėtų galėti rinktis ir keisti paslaugų teikėjus. Todėl galutiniai paslaugų gavėjai turėtų turėti galimybę keisti teikėją netrukdomi teisinių, techninių arba procedūrinių kliūčių, įskaitant sutartines sąlygas ir mokesčius. Galimybė perkelti numerį labai palengvina vartotojų pasirinkimą ir skatina efektyvią konkurenciją. Tai turėtų būti įgyvendinta kuo mažiau delsiant, kad numeris būtų faktiškai aktyvuotas per vieną darbo dieną po sutarties perkelti numerį sudarymo. Likusių neapmokėtų sąskaitų apmokėjimas neturėtų būti sąlyga vykdyti prašymą perkelti numerį;
- (63) siekiant remti vieno langelio principo taikymą ir galutiniams paslaugų gavėjams palengvinti sklandų teikėjo keitimo procesą, teikėjo keitimo procesui turėtų vadovauti naujasis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas. Ankstesnysis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas neturėtų atidėlioti teikėjo keitimo proceso ar jam trukdyti. Kuo dažniau reikėtų taikyti automatinius procesus bei užtikrinti aukšto lygio asmens duomenų apsaugą. Jei būtų skaidrios, tikslios ir laiku pateikiamos informacijos apie teikėjo keitimą, tai turėtų padidinti galutinių paslaugų gavėjų pasitikėjimą teikėjo keitimu ir jų norą aktyviai dalyvauti konkurencijos procese;
- (64) sutartys su ankstesniaisiais elektroninių ryšių visuomenei teikėjais turėtų būti automatiškai panaikinamos po to, kai pakeičiamas teikėjas, ir galutiniams paslaugų gavėjams nebereikia imtis jokių papildomų veiksmų. Išankstinio mokėjimo paslaugų atveju, bet koks neišnaudoto kredito likutis turėtų būti sugražintas teikėją keičiančiam vartotojui;
- (65) keisdami tokius svarbius identifikatorius kaip el. pašto adresą, galutiniai paslaugų gavėjai tikisi nuoseklumo. Šiuo tikslu ir siekiant užtikrinti, kad elektroniniai laiškai nebūtų prarasti, galutiniams paslaugų gavėjams turėtų būti suteikta galimybė nemokamai pasirinkti ankstesniojo elektroninių ryšių visuomenei teikėjo siūlomą elektroninių laiškų persiuntimo paslaugą, jei galutinis paslaugų gavėjas turi elektroninio pašto adresą, kurį jam suteikė ankstesnysis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas;
- (66) nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos gali nustatyti visuotinius numerių perkėlimo ir teikėjo keitimo procesus atsižvelgdamos į technologinę plėtrą ir poreikį užtikrinti greitą, veiksmingą ir vartotojams patogų teikėjo keitimo procesą. Nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos turėtų galėti nustatyti proporcingas priemones, kad per visą teikėjo keitimo procesą galutiniai paslaugų gavėjai būtų tinkamai saugomi, įskaitant tinkamas sankcijas, būtinas siekiant sumažinti piktnaudžiavimo ar vėlavimo riziką, taip pat riziką, kad galutiniai paslaugų gavėjai

gali būti priskirti kitam teikėjui be jų sutikimo. Jos taip pat turėtų galėti nustatyti automatinį kompensavimo mechanizmą, tokiais atvejais taikomą galutiniams paslaugų gavėjams;

- (67) nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų galėti imtis veiksmingų veiksmų, kad galėtų stebėti ir užtikrinti šio reglamento nuostatų laikymąsi, įskaitant įgaliojimus nuostatų pažeidimo atvejais taikyti veiksmingas finansines ar administracines sankcijas;
- (68) siekiant atsižvelgti į rinkos ir technikos pažangą, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti teisės aktus bei jų priedus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais. Atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus, Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (69) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su sprendimu, pagal kurį reikalaujama, kad valstybės narės savo planus suderintų su bendru naudojimo teisių suteikimo ir faktinio leidimo naudoti grafiku;
- (70) įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su radijo spektro leidimų išdavimo suderinimu ir koordinavimu, mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų savybėmis, radijo spektro paskyrimo koordinavimu tarp valstybių narių, išsamesnėmis techninėmis ir metodinėmis taisyklėmis dėl Europos virtualiosios prieigos produktų, interneto prieigos, pagrįsto duomenų srautų valdymo ir paslaugų kokybės užtikrinimu, turėtų būti vykdomi pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011²⁵;
- (71) Siekiant užtikrinti tikslo ir priemonių, reikalingų norint pagal šį reglamentą sukurti bendrąją elektroninių ryšių rinką, kai kurių konkrečių galiojančių teisės aktų nuostatų suderinamumą ir atspindėti svarbiausius besiformuojančios sprendimų praktikos elementus, reikėtų iš dalies pakeisti direktyvas 2002/21/EB, 2002/20/EB ir 2002/22/EB ir Reglamentą (ES) Nr. 531/2012. Tam reikia, kad Direktyvos 2002/21/EB ir susijusių direktyvų nuostatos būtų aiškinamos kartu su šiuo reglamentu, kad Komisijai būtų suteikta didesnių įgaliojimų siekiant užtikrinti Europos elektroninių ryšių teikėjams, turintiems didelę įtaką rinkoje, taikomų taisyklių priemonių nuoseklumą atsižvelgiant į Europos konsultacijų mechanizmą, kad būtų suderinti kriterijai, pagal kuriuos bus vertinama atitinkamų rinkų apibrėžtis ir konkurencingumas, kad Direktyvoje 2002/20/EB numatyta pranešimo sistema būtų pritaikyta atsižvelgiant į vieną ES leidimą ir būtų panaikintos Direktyvos 2002/22/EB nuostatos dėl minimalaus galutinių paslaugų gavėjų teisių suderinimo, nes jos nebereikalingos dėl šiuo reglamentu nustatomo visiško suderinimo;
- (72) Sąjungos judriojo ryšio rinka išlieka suskaidyta, nes nėra visas valstybes nares apimančio judriojo ryšio tinklo. Todėl norėdami teikti judriojo ryšio paslaugas savo šalies klientams, kurie keliauja po Sąjungą, tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai turi pirkti didmenines tarptinklinio ryšio paslaugas iš lankomos valstybės narės operatorių. Šios didmeninės kainos – nemenka kliūtis norint tarptinklinio ryšio paslaugas teikti to

²⁵ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

paties lygio kainomis kaip ir savojoje šalyje teikiamų judriojo ryšio paslaugų. Todėl reikėtų priimti papildomų priemonių, kurios padėtų sumažinti šiuos mokesčius. Tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjų komerciniai ar techniniai susitarimai, kuriais sudaromos sąlygos virtualiu būdu savo tinklo aprėptį išplėsti, kad būtų apimta visa Sąjunga, suteikia galimybę internalizuoti didmenines sąnaudas. Kad būtų sukurtos tinkamos paskatos, turėtų būti pritaikyti tam tikri Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 531/2012²⁶ numatyti reguliavimo įpareigojimai. Visų pirma kai tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai per savo tinklus ar dvišales ar daugiašales tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis užtikrina, kad visiems klientams Sąjungoje siūlomi tarptinklinio ryšio tarifai, kurie neviršija savojoje šalyje taikomų tarifų, paslaugų savojoje šalyje teikėjams nustatytas įpareigojimas sudaryti savo klientams sąlygas turėti prieigą prie bet kurio alternatyvaus tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjo skambučių, SMS ir duomenų perdavimo tarptinkliniu ryšiu paslaugų tokiems teikėjams netaikomas per pereinamąjį laikotarpį, jei tokia prieiga jau suteikta;

- (73) dvišalių ar daugiašalių tarptinklinio ryšio paslaugų sutartimis judriojo ryšio operatoriams sudaromos sąlygos savo šalies klientų tarptinklinio ryšio paslaugų naudojimą partnerių tinkluose vertinti kaip didžia dalimi lygiavertį paslaugų teikimui tokiems klientams savo tinkluose, todėl tai turėtų poveikį nustatant tokios virtualios Sąjungos aprėpties savo tinklu mažmenines kainas. Taikant tokią tvarką didmeninės prekybos lygmeniu būtų sudarytos sąlygos naujiems tarptinklinio ryšio produktams kurti ir taip padidinti pasirinkimo galimybes ir konkurenciją mažmeninės prekybos lygmeniu;
- (74) Europos skaitmeninėje darbotvarkėje ir Reglamente (ES) Nr. 531/2012 nustatomas politikos tikslas – kad tarptinklinio ryšio ir savojoje šalyje taikomų tarifų skirtumas priartėtų prie nulio. Praktiniu atžvilgiu, tam reikia, kad vartotojai, kurie patenka į bet kurią plačią stebimą vidaus vartojimo kategoriją, nustatytą remiantis įvairiais savojoje šalyje siūlomais mažmeninių paslaugų paketais, periodiškai keliaudami po Sąjungos teritoriją galėtų drąsiai išlaikyti tipinį vartojimo savojoje šalyje modelį, susijusį su savo atitinkamais savojoje šalyje siūlomais mažmeninių paslaugų paketais, nepatiriant papildomų išlaidų be tų, kurios patiriamos savojoje šalyje. Taikant dabartinę komercinę praktiką, tokios plačios kategorijos gali būti nustatytos remiantis, pavyzdžiui, savojoje šalyje siūlomuose mažmeninių paslaugų paketuose taikomu skirstymu į abonentus ir išankstinio mokėjimo paslaugų vartotojus; tik GSM paketus (pvz., skambučiai, SMS); paketus, pritaikytus skirtingiems suvartojimo kiekiams; paketus, atitinkamai skirtus įmonėms ir vartotojams; mažmeninių paslaugų paketus su nurodytomis kainomis už suvartotą vienetą ir paketus, kuriuose numatyti vienetų rinkiniai (pvz., skambučių minutės, duomenų megabaitai) už standartinį mokesťį, nepriklausomai nuo faktinio suvartojimo. Sąjungos judriojo ryšio šalies rinkose vartotojams siūlomų mažmeninių paslaugų tarifų ir paketų įvairovė tenkina įvairius klientų poreikius, o tai yra siejama su konkurencinga rinka. Toks vidaus rinkų lankstumas turėtų atsispindėti ir Sąjungos lygmens tarptinklinio ryšio aplinkoje, kartu atsižvelgiant į tai, kad tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjams reikalingi didmeniniai produktai iš nepriklausomų tinklo operatorių skirtingose valstybėse narėse ir tuo gali būti pateisinamas ribų nustatymas atsižvelgiant į pagrįstą naudojimą, jei tokiam tarptinklinio ryšio paslaugų vartojimui taiko savojoje šalyje taikomus paslaugų tarifus;

²⁶ 2012 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 531/2012 dėl tarptinklinio ryšio per viešuosius judriojo ryšio tinklus Europos Sąjungoje (OL L 172, 2012 6 30, p. 10).

- (75) būtent tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai patys vertina, koks yra pagrįstas skambučių, SMS žinučių ir duomenų, perduodamų naudojantis tarptinkliniu ryšiu, kiekis, kuriam galioja savojoje šalyje taikomos kainos, numatytos įvairiuose mažmeninių paslaugų paketuose, tačiau nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų prižiūrėti, kaip tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai taiko tokius pagrįsto naudojimo apribojimus ir užtikrinti, kad jie nustatyti atsižvelgiant į išsamią kiekybinę sutartyse pateikiamą informaciją, pateikiamą klientams aiškiais ir skaidriais terminais. Tai darydamos nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų kiek įmanoma atsižvelgti į EERRI pateiktas rekomendacijas. Savo rekomendacijose EERRI turėtų nustatyti įvairius naudojimo modelius, grindžiamus skambučių, duomenų ir SMS žinučių naudojimo tendencijomis Sąjungos lygmeniu, ir lūkesčių, susijusių su belaidžiu ryšiu perduodamų duomenų kiekiu, raida;
- (76) be to, neseniai visoje Sąjungoje labai sumažinus skambučių užbaigimo judriojo ryšio tinkluose mokesčius dabar turėtų būti galima atsisakyti papildomų mokesčių už tarptinkliniu ryšiu gaunamus skambučius;
- (77) siekiant užtikrinti EERRI veiklos stabilumą ir jo strateginį vadovavimą, EERRI reguliuotojų valdybai turėtų atstovauti visą darbo dieną dirbantis pirmininkas, paskirtas Reguluotojų valdybos atsižvelgiant į jo nuopelnus, gebėjimus, elektroninių ryšių rinkos dalyvių ir rinkų išmanymą, su priežiūra ir reguliavimu susijusią patirtį, pagal atviros atrankos procedūrą, kurią organizuoja ir jai vadovauja Reguluotojų valdyba Komisijai padedant. Skiriant pirmąjį Reguluotojų valdybos pirmininką, Komisija, *inter alia*, turėtų sudaryti galutinį kandidatų sąrašą, atsižvelgdama į jų nuopelnus, gebėjimus, elektroninių ryšių rinkos dalyvių ir rinkų išmanymą ir su priežiūra bei reguliavimu susijusią patirtį. Ataskaitoje, kuri turi būti parengta pagal šį reglamentą, turėtų būti apsvarstyta, ar vėlesnių paskyrimų atveju galutinį sąrašą sudarytų Komisija. Todėl EERRI biurą turėtų sudaryti Reguluotojų valdybos pirmininkas, Valdymo komitetas ir Administracijos vadovas;
- (78) todėl direktyvos 2002/20/EB, 2002/21/EB ir 2002/22/EB ir reglamentai (EB) Nr. 1211/2009 ir (ES) Nr. 531/2012 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti;
- (79) Komisija gali visada prašyti EERRI pateikti nuomonę pagal Reglamentą (EB) Nr. 1211/2009, jei mano, kad tai būtina siekiant įgyvendinti šio reglamento nuostatas;
- (80) šiame reglamente laikomasi pagrindinių teisių ir paisoma visų Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje įtvirtintų teisių ir principų, ypač 8 straipsnio (asmens duomenų apsauga), 11 straipsnio (saviraiškos ir informacijos laisvė), 16 straipsnio (laisvė užsiimti verslu), 21 straipsnio (nediskriminavimas) ir 38 straipsnio (vartotojų apsauga);
- (81) šio reglamento tikslo, t. y. nustatyti reguliavimo principus ir išsamias taisykles, reikalingas sukurti elektroninių ryšių bendrąją rinką, valstybės narės negali deramai pasiekti ir dėl jo masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, todėl laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Tikslas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu nustatomi reguliavimo principai ir išsamios taisyklės, reikalingi norint sukurti Europos bendrąją elektroninių ryšių rinką, kurioje:

a) elektroninių ryšių paslaugų ir tinklų teikėjai turi teisę, gebėjimus bei stimulą kurti, plėsti ir eksploatuoti savo tinklus ir teikti paslaugas nepriklausomai nuo to, kurioje Sąjungos vietoje teikėjas yra įsisteigęs arba kur yra jo klientai;

b) piliečiai ir įmonės turi teisę ir galimybę naudotis konkurencingomis, saugiomis ir patikimomis elektroninių ryšių paslaugomis, kad ir iš kurios Sąjungos vietos jos būtų teikiamos, be tarpvalstybinių apribojimų ar nepagrįstų papildomų išlaidų.

2. Šiuo reglamentu visų pirma nustatomi reguliavimo principai, kuriais remdamosi veiks Komisija, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucija (EERRI) ir nacionalinės kompetentingos institucijos, kiekviena pagal savo kompetenciją ir taikydamos direktyvų 2002/19/EB, 2002/20/EB, 2002/21/EB ir 2002/22/EB nuostatas, kad:

a) užtikrintų supaprastintas, nuspėjamas ir vienodas reguliavimo sąlygas dėl svarbiausių administracinių ir komercinių parametrų, įskaitant dėl individualių įpareigojimų, kuriuos galima nustatyti atlikus rinkos analizę, proporcingumo;

b) skatintų tvarią konkurenciją bendrojoje rinkoje bei pasaulinį Sąjungos konkurencingumą ir, pasiekus šiuos tikslus, sumažintų šio konkretaus sektoriaus rinkos reguliavimą;

c) skatintų investicijas į naujas patobulintas didelio pajėgumo infrastruktūras, kurios apimtų visą Sąjungą ir kuriomis būtų galima patenkinti kintančius galutinių paslaugų gavėjų poreikius, ir inovacijas šioje srityje;

d) sukurtų palankesnes sąlygas teikti novatoriškas aukštos kokybės paslaugas;

e) užtikrintų radijo dažnių spektro prieinamumą ir veiksmingą naudojimą belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugoms pagal bendrąją leidimą arba individualias naudojimo teises, taip paremtų inovacijas, investicijas, darbo vietų kūrimą ir naudą galutiniams paslaugų gavėjams;

f) tarnautų piliečių ir galutinių paslaugos gavėjų prisijungimo interesams gerindamos investavimo sąlygas, kad atsirastų didesnis pasirinkimas ir būtų geresnė prieigos prie tinklo ir paslaugų kokybė, ir skatindamos mobilumą visoje Sąjungoje siektų socialinės ir teritorinės įtraukties.

3. Kad būtų užtikrintas visiems rūpimų 2 dalyje nustatytų reguliavimo principų įgyvendinimas, šiuo reglamentu dar nustatomos reikalingos išsamios taisyklės dėl:

a) vieno ES leidimo Europos elektroninių ryšių teikėjams;

b) tolesnio reguliavimo sąlygų dėl nacionalinių reguliavimo institucijų Europos elektroninių ryšių teikėjams nustatytų taisyklių priemonių būtinumo ir proporcingumo vienodinimo;

c) tam tikrų didmeninių plačiajuosčio ryšio produktų suderinto teikimo Sąjungos lygmeniu vienodomis reguliavimo sąlygomis;

d) koordinuojamos europinės radijo spektro paskyrimo belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugoms sistemos, taip sukuriant Europos belaidžiu ryšiu sujungtą erdvę;

e) taisyklių, susijusių su galutinių paslaugų gavėjų teisėmis ir veiksmingos konkurencijos mažmeninėse rinkose skatinimu, suderinimo, taip sukuriant Europos vartotojų erdvę elektroniniams ryšiams;

f) laipsniško nepagrįstų papildomų mokesčių už ryšius Sąjungos ribose ir tarptinklinių ryšių Sąjungos teritorijoje panaikinimo.

2 straipsnis. Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys nustatytos direktyvose 2002/19/EB, 2002/20/EB, 2002/21/EB, 2002/22/EB ir 2002/77/EB.

Kitų šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) Europos elektroninių ryšių teikėjas – Sąjungoje įsteigta įmonė, tiesiogiai arba per vieną ar daugiau patronuojamųjų įmonių daugiau negu vienoje valstybėje narėje teikianti arba ketinanti teikti elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas, kuri negali būti laikoma kito elektroninių ryšių teikėjo patronuojamąja įmone;

2) elektroninių ryšių visuomenei teikėjas – įmonė, teikianti viešus elektroninių ryšių tinklus arba viešai prieinamas elektroninių ryšių paslaugas;

3) patronuojamoji įmonė – įmonė, kurioje kita įmonė tiesiogiai arba netiesiogiai:

i) turi galią naudotis daugiau kaip puse balsavimo teisių arba

ii) turi galią skirti daugiau kaip pusę stebėtojų tarybos, valdybos ar įmonei teisiškai atstovaujančių organų narių, arba

iii) turi teisę tvarkyti įmonės reikalus.

4) vienas ES leidimas – Europos elektroninių ryšių teikėjui visoje Sąjungoje taikoma teisinė sistema, grindžiama bendruoju leidimu, kurį pagal šį reglamentą išdavė buveinės valstybė narė;

5) buveinės valstybė narė – valstybė narė, kurioje yra Europos elektroninių ryšių teikėjo pagrindinė buveinė;

6) pagrindinė buveinė – įsisteigimo vieta valstybėje narėje, kur priimami pagrindiniai sprendimai dėl investicijų į elektroninių ryšių paslaugas arba tinklus ir jų teikimo Sąjungoje;

7) priimančioji valstybė narė – bet kuri valstybė narė, kuri skiriasi nuo buveinės valstybės narės, kurioje Europos elektroninių ryšių teikėjas teikia elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas;

8) belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui suderintas radijo spektras – radijo spektras, kuriam taikomos su radijo spektro prieinamumu ir veiksmingu naudojimu susijusios sąlygos, suderintos Sąjungos lygmeniu, visų pirma pagal Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą 676/2002/EB²⁷, ir kuris skirtas elektroninių ryšių paslaugoms, išskyrus transliavimo paslaugas;

9) mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškas – nedidelė, mažos galios, nedideliu atstumu veikianti belaidžio tinklo prieigos įranga, kuri gali, bet nebūtinai, būti viešojo antžeminio judriojo ryšio tinklo dalis ir gali turėti vieną ar daugiau nedidelio vizualaus poveikio antenų, ir

²⁷ 2002 m. kovo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 676/2002/EB dėl radijo spektro politikos teisinio reguliavimo pagrindų Europos bendrijoje (Sprendimas dėl radijo spektro) (OL L 108, 2002 4 24, p.1).

kurią naudodami piliečiai gali belaidžiu būdu prisijungti prie bet kokios topologijos elektroninių ryšių tinklų;

10) radijo ryšio vietinis tinklas (RLAN) – mažos galios, nedideliu atstumu veikianti belaidžio tinklo prieigos sistema, kuri kelia tik nedidelę riziką, kad atsiras trukdžių kitoms tokioms pat kitų vartotojų netoliese naudojamoms sistemoms, neišskirtiniu pagrindu naudojanti spektrą, kuriam taikomos prieinamumo ir veiksmingo naudojimo šiuo tikslu taisyklės suderintos Sąjungos lygmeniu;

11) virtualioji plačiajuosčio ryšio prieiga – didmeninė prieiga prie plačiajuosčio ryšio tinklų, kurią sudaro virtuali prieigos jungtis su kliento patalpomis per bet kurią prieigos tinklo struktūrą, išskyrus fizinį atsiejimą, perdavimo į nustatytus perdavimo taškus paslauga ir specifiniai tinklo elementai, specifinės tinklo funkcijos bei pagalbinės IT sistemos;

12) užtikrintos paslaugos kokybės prisijungimo produktas – produktas, sukuriamas vykstant interneto protokolo (IP) mainams, kuris suteikia klientams galimybę sukurti IP ryšio jungtį tarp sujungimo taško ir vieno ar daugiau fiksuotųjų galinių tinklo taškų ir kuriuo užtikrinamas nustatyto lygio eksploatacinis ištisinio tinklo veikimas, kad remiantis nurodytais parametrais galutiniams paslaugų gavėjams būtų teikiamos nurodytos užtikrintos paslaugos kokybės specialios paslaugos;

13) tarpmiestinis ryšys – skambučių ar žinučių siuntimo paslauga, kurios baigiasi už vietos stočių ir regioninių apmokestinimo zonų, nustatytų pagal geografinės zonos kodą nacionaliniame numeracijos plane, ribų;

14) interneto prieigos paslauga – viešai prieinama elektroninių ryšių paslauga, kuri suteikia galimybę prisijungti prie interneto ir taip – faktiškai prie visų prie interneto prijungtų galinių taškų, nepriklausomai nuo naudojamos tinklo technologijos;

15) specializuota paslauga – elektroninių ryšių paslauga arba bet kuri kita paslauga, kuri suteikia galimybę naudotis konkrečiu turiniu, taikomosiomis programomis ar paslaugomis arba jų deriniu arba kurios techninės savybės kontroliuojamos visoje grandinėje, arba suteikia galimybę siųsti duomenis nustatytam skaičiui šalių arba į nustatytą skaičių galinių taškų arba iš jų gauti duomenis; ir kuri nėra parduodama ar plačiai naudojama kaip interneto prieigos paslaugos pakaitalas;

16) naujasis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas – elektroninių ryšių visuomenei teikėjas, kuriam perkeliamas telefono numeris arba paslauga;

17) ankstesnysis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas – elektroninių ryšių visuomenei teikėjas, iš kurio perkeliamas telefono numeris arba paslauga.

II SKYRIUS

Vienas ES leidimas

3 straipsnis. Laisvė Sąjungoje teikti elektroninius ryšius

1. Europos elektroninių ryšių teikėjas turi teisę visoje Sąjungoje teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas, ir kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje jis vykdo veiklą pagal vieną ES leidimą, kuriam taikomas tik 4 straipsnyje nustatytas reikalavimas apie jį pranešti, pasinaudoti savo teisėmis, susijusiomis su tokių tinklų ir paslaugų teikimu.

2. Europos elektroninių ryšių teikėjui taikomos kiekvienoje atitinkamoje valstybėje narėje pagal Sąjungos teisę taikomos taisyklės ir sąlygos, nebent šiame reglamente numatyta kitaip ir nepažeidžiant Reglamento (ES) Nr. 531/2012.

3. Nukrypstant nuo Direktyvos 2002/20/EB 12 straipsnio, Europos elektroninių ryšių teikėjui priimančiosios valstybės narės administraciniai mokesčiai gali būti taikomi tik jei jo elektroninių ryšių paslaugų metinė apyvarta toje valstybėje narėje viršija 0,5 % bendros nacionalinės elektroninių ryšių rinkos apyvartos. Nustatant šiuos mokesčius atsižvelgiama tik į elektroninių ryšių paslaugų apyvartą atitinkamoje valstybėje narėje.

4. Nukrypstant nuo Direktyvos 2002/22/EB 13 straipsnio 1 dalies b punkto, Europos elektroninių ryšių teikėjui mokėti įnašus, kuriais siekiama pasidalinti universaliųjų paslaugų įpareigojimų grynąsias sąnaudas priimančiojoje valstybėje narėje, reikia tik jei jo elektroninių ryšių paslaugų metinė apyvarta toje valstybėje narėje viršija 3 % bendros nacionalinės elektroninių ryšių rinkos apyvartos. Nustatant visus tokius indėlius atsižvelgiama tik į apyvartą atitinkamoje valstybėje narėje

5. Europos elektroninių ryšių teikėjui skirtingų valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos objektyviai vertinant lygiavertėse situacijose turi taikyti vienodas sąlygas.

6. Kilus ginčui tarp įmonių, viena kurių yra Europos elektroninių ryšių teikėjas, dėl priimančiojoje valstybėje narėje pagal direktyvas 2002/19/EB, 2002/20/EB, 2002/21/EB ir 2002/22/EB, šį reglamentą arba Reglamentą (ES) Nr. 531/2012 taikomų įpareigojimų, Europos elektroninių ryšių teikėjas gali pasikonsultuoti su buveinės valstybės narės nacionaline reguliavimo institucija, kuri gali pateikti nuomonę, siekdama užtikrinti nuoseklią reguliavimo tvarką. Spręsdama ginčą, priimančiosios valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija kiek įmanoma atsižvelgia į buveinės valstybės narės nacionalinės reguliavimo institucijos pateiktą nuomonę.

7. Europos elektroninių ryšių teikėjas, kuris šio reglamento įsigaliojimo dieną turi teisę teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas daugiau negu vienoje valstybėje narėje, iki 2016 m. liepos 1 d. pateikia 4 straipsnyje numatytą pranešimą.

4 straipsnis. Europos elektroninių ryšių teikėjams taikoma pranešimo tvarka

1. Europos elektroninių ryšių teikėjas pagal šį reglamentą pateikia vieną pranešimą buveinės valstybės narės nacionalinei reguliavimo institucijai, prieš pradėdamas vykdyti veiklą bent vienoje valstybėje narėje.

2. Pranešime pateikiamas pareiškimas apie elektroninių ryšių ir paslaugų teikimą arba apie ketinimą pradėti juos teikti, ir kartu pateikiama tik tokia informacija:

a) teikėjo pavadinimas, jo teisinis statusas ir forma, registracijos numeris, kur teikėjas registruotas prekybos ar panašiam viešajame registre, pagrindinės buveinės geografinis adresas, asmuo ryšiams, trumpas teikiamų ar ketinamų teikti tinklų ar paslaugų aprašymas, įskaitant buveinės valstybės narės nurodymą;

b) priimančioji (-sios) valstybė (-ės) narė (-ės), kurioje (-iose) tiesiogiai ar per patronuojamąsias įmones teikiamos paslaugos ir tinklai ar ketinama juos teikti; patronuojamosios įmonės atveju nurodomas pavadinimas, jos teisinis statusas ir forma, geografinis adresas, registracijos numeris, kur teikėjas registruotas priimančiosios valstybės narės prekybos ar panašiam viešajame registre, kiekvienos atitinkamos patronuojamosios įmonės asmuo ryšiams ir atitinkamos veiklos sritys. Jei patronuojamąją įmonę bendrai kontroliuoja du ar daugiau elektroninių ryšių teikėjų, kurių pagrindinės buveinės yra skirtingose valstybėse narėse, patronuojamoji įmonė, įgyvendindama šį reglamentą, nurodo pasirinktos atitinkamos patronuojančiosios įmonės buveinės valstybę narę ir tos buveinės valstybės narės patronuojančioji įmonė apie tai praneša.

Pranešimas pateikiamas buveinės valstybės narės ir bet kurios priimančiosios valstybės narės kalba arba kalbomis.

3. Apie bet kokį pagal 2 dalį pateiktos informacijos pakeitimą buveinės valstybės narės nacionalinei reguliavimo institucijai pranešama per mėnesį nuo pakeitimo. Jeigu pakeitimas, apie kurį turi būti pranešta, susijęs su ketinimu teikti elektroninių ryšių tinklus arba paslaugas priimančiojoje valstybėje narėje, kuri nebuvo įtraukta į ankstesnį pranešimą, Europos elektroninių ryšių teikėjas veiklą priimančiojoje valstybėje narėje gali pradėti vykdyti apie tai pranešęs.

4. Šiame straipsnyje nustatyto reikalavimo pranešti nesilaikymas laikomas buveinės valstybėje narėje Europos elektroninių ryšių teikėjui taikomų bendrųjų sąlygų pažeidimu.

5. Buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija persiunčia pagal 2 dalį gautą informaciją ir pagal 3 dalį gautus bet kokius tos informacijos pakeitimus atitinkamos valstybės narės nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir EERRI biurui per vieną savaitę po tokios informacijos ar informacijos apie pakeitimus gavimo.

EERRI biuras tvarko viešai prieinamą pagal šį reglamentą pateiktų pranešimų registrą.

6. Europos elektroninių ryšių teikėjui paprašius, buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija pagal direktyvos 2002/20/EB 9 straipsnį išduoda pareiškimą, kuriame nurodyta, kad atitinkamai įmonei taikomas vienas ES leidimas.

7. Jeigu viena ar daugiau skirtingų valstybių narių nacionalinių reguliavimo institucijų mano, kad pagal 2 dalį pateiktame pranešime arba pagal 3 dalį pateiktame pranešime apie bet kokios pateiktos informacijos pakeitimą nustatyta buveinės valstybė narė neatitinka ar nebeatitinka įmonės pagrindinės buveinės pagal šį reglamentą, ji perduoda šį klausimą Komisijai, nurodydama priežastis, kuriomis ji grindžia savo vertinimą. Tokio perdavimo kopija perduodama EERRI biurui susipažinti. Komisija, suteikusi atitinkamam Europos elektroninių ryšių teikėjui ir ginčijamos buveinės valstybės narės nacionalinei reguliavimo institucijai galimybę pareikšti savo nuomonę, pagal šį reglamentą per tris mėnesius nuo šio klausimo perdavimo priima sprendimą, kuriuo nustatoma nagrinėjamos įmonės buveinės valstybė narė.

5 straipsnis. Vieno ES leidimo laikymasis

1. Kiekvienos atitinkamos valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija pagal savo nacionalinės teisės aktus, kuriais įgyvendinamos Direktyvos 2002/20/EB 10 straipsnyje numatytos procedūros, stebi ir užtikrina, kad Europos elektroninių ryšių teikėjai laikytųsi jos teritorijoje pagal 3 straipsnį taikomų taisyklių ir sąlygų.

2. Priimančiosios valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija perduoda buveinės valstybės narės nacionalinei reguliavimo institucijai visą svarbią informaciją, susijusią su Europos elektroninių ryšių teikėjų atžvilgiu priimtomis individualiomis priemonėmis, siekdama užtikrinti jos teritorijoje pagal 3 straipsnį taikomų taisyklių ir sąlygų laikymąsi.

6 straipsnis. Europos elektroninių ryšių teikėjų teisių teikti elektroninius ryšius laikinas sustabdymas ir panaikinimas

1. Nedarant poveikio priemonėms, susijusioms su bet kurios atitinkamos valstybės narės suteikto radijo dažnių spektro arba numerių naudojimo teisių ir pagal 3 dalį priimtų laikinųjų priemonių laikinu sustabdymu arba panaikinimu, tik buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija gali laikinai sustabdyti arba panaikinti Europos elektroninių ryšių teikėjo teises teikti elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas visoje Sąjungoje ar jos dalyje pagal nacionalinės teisės aktus, kurias įgyvendinama Direktyvos 2002/20/EB 10 straipsnio 5 dalis.

2. Rimtų ir pasikartojančių priimančiojoje valstybėje narėje pagal 3 straipsnį taikomų taisyklių ir sąlygų pažeidimų atvejais, kai reikalavimų vykdymo užtikrinimo priemonės, kurių pagal 5 straipsnį ėmėsi priimančiosios valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija, neduoda rezultatų, ji informuoja apie tai buveinės valstybės narės nacionalinę reguliavimo instituciją ir pareikalauja, kad ji priimtų 1 dalyje nurodytas priemones.

3. Kol buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija nepriima galutinio sprendimo dėl pagal 2 dalį pateikto reikalavimo, priimančiosios valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija gali imtis skubių laikinų priemonių pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais įgyvendinama Direktyvos 2002/20/EB 10 straipsnio 6 dalis, jei turi įrodymų, kad pažeistos jos teritorijoje pagal 3 straipsnį taikomos taisyklės ir sąlygos. Nukrypstant nuo Direktyvos 2002/20/EB 10 straipsnio 6 dalyje numatyto trijų mėnesių termino, tokia laikina priemonė gali galioti, kol buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija priims galutinį sprendimą.

Komisija, EERRI, buveinės valstybės narės ir kitų priimančiųjų valstybių narių nacionalinės reguliavimo institucijos informuojamos apie laiku priimtas laikinas priemones.

4. Jei buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija savo iniciatyva arba priimančiosios valstybės narės nacionalinės reguliavimo institucijos reikalavimu pagal 1 dalį ketina priimti sprendimą laikinai sustabdyti arba panaikinti Europos elektroninių ryšių teikėjo teises, ji apie savo ketinimą praneša bet kurios priimančiosios valstybės narės nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kurioms toks sprendimas turės poveikį. Priimančiosios valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija nuomonę pateikti gali per vieną mėnesį.

5. Kiek įmanoma atsižvelgusi į atitinkamos priimančiosios valstybės narės nacionalinės reguliavimo institucijos nuomonę, buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija priima galutinį sprendimą ir per vieną savaitę nuo jo priėmimo praneša Komisijai, EERRI ir priimančiosios valstybės narės nacionalinėms reguliavimo institucijoms, kurioms toks sprendimas turės poveikį.

6. Jei buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija nusprendžia pagal 1 dalį laikinai sustabdyti arba panaikinti Europos elektroninių ryšių teikėjo teises, bet kurios atitinkamos priimančiosios valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija imasi priemonių, kad neleistų Europos elektroninių ryšių teikėjui savo teritorijoje toliau teikti sprendime nurodytų paslaugų ar tinklų.

7 straipsnis. Vykdyto užtikrinimo priemonių koordinavimas

1. Taikydama 6 straipsnį buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija imasi priešišios arba vykdymo užtikrinimo priemonių, susijusių su kitoje valstybėje narėje teikiama elektroninių ryšių paslauga arba tinklu, arba su kitoje valstybėje narėje padaryta žala taip pat rūpestingai, kaip tuo atveju, jei elektroninių ryšių paslauga arba tinklas būtų buvę teikiami buveinės valstybėje narėje.

2. Valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijose galima įteikti teisinius dokumentus, susijusius su priemonėmis, kurių imtasi pagal 5 ir 6 straipsnius.

III SKYRIUS

Europos produktai

1 skirsnis. Radijo spektro naudojimo koordinavimas bendrojoje rinkoje

8 straipsnis. Taikymo sritis ir bendrosios nuostatos

1. Šis skirsnis taikomas radijo dažnių spektrui, suderintam belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui.
2. Šiuo skirsniu nepažeidžiama valstybių narių teisė turėti naudos iš mokesčių, nustatytų siekiant užtikrinti radijo spektro išteklių optimalų naudojimą pagal Direktyvos 2002/20/EB 13 straipsnį ir tvarkyti ir naudoti savo radijo spektrą viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo bei gynybos tikslais.
3. Komisija, naudodamasi jai šiame skirsnyje suteiktus įgaliojimus, kiek įmanoma atsižvelgia į bet kokią svarbią Komisijos sprendimu 2002/622/EB²⁸ įsteigtos Radijo spektro politikos grupės nuomonę.

9 straipsnis. Radijo spektro naudojimas belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui. Reguliavimo principai

1. Kompetentingos nacionalinės radijo spektro institucijos siekia, kad būtų plėtojama belaidžio ryšio erdvė, kurioje sparčiojo plačiajuosčio belaidžio ryšio investicijų ir konkurencijos sąlygos panašėja ir kurioje galima planuoti ir teikti integruotus kelias teritorijas apimančius tinklus ir paslaugas bei gauti masto ekonomiją ir taip skatinti inovacijas, ekonomikos augimą ir užtikrinti ilgalaikę naudą galutiniams paslaugų gavėjams.

Nacionalinės kompetentingos institucijos netaiko procedūrų ir nenustato radijo spektro naudojimo sąlygų, dėl kurių būtų nereikalingai trukdoma Europos elektroninių ryšių teikėjams teikti integruotus elektroninių ryšių tinklus ir paslaugas keliose valstybėse narėse arba visoje Sąjungoje.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos taiko kuo mažiau apsunkinančią leidimų naudotis radijo spektru sistemą, grindžiamą objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais, kad būtų užtikrinamas kuo didesnis spektro naudojimo lankstumas ir efektyvumas ir kad būtų skatinama Europos elektroninių ryšių teikėjams taikyti palyginamas integruotų kelias teritorijas apimančių investicijų ir veiklos sąlygas visoje Sąjungoje.

3. Nustatydamos leidimų naudotis radijo spektru išdavimo sąlygas ir tvarką, nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia visų pirma į tai, kad esamiems ir galimiems operatoriams, taip pat Europos elektroninių ryšių teikėjams ir kitoms įmonėms, būtų taikomos vienodos sąlygos.

4. Nepažeidžiant 5 dalies, nacionalinės kompetentingos institucijos, nustatydamos leidimų naudotis radijo spektru išdavimo sąlygas ir tvarką, prireikus jas suderina, atsižvelgdamos į šiuos principus:

a) kuo labiau atsižvelgti į galutinių paslaugų gavėjų interesus, įskaitant tai, kad galutiniai paslaugų gavėjai suinteresuoti ir efektyviomis ilgalaikėmis investicijomis į belaidžio ryšio tinklus ir paslaugas bei tų tinklų ir paslaugų inovacijomis, ir veiksminga konkurencija;

²⁸ 2002 m. liepos 26 d. Komisijos sprendimas 2002/622/EB dėl Radijo spektro politikos grupės įsteigimo (OL L 198, 2002 7 27, p. 49).

- b) užtikrinti kuo efektyvesnį radijo spektro naudojimą ir veiksmingą valdymą;
 - c) užtikrinti nuspėjamas ir palyginamas sąlygas, kad būtų galima planuoti investicijas į kelias teritorijas apimančius tinklus ir paslaugas ir pasiekti masto ekonomiją;
 - d) užtikrinti, kad nustatomos sąlygos būtų būtinos ir proporcingos, įskaitant objektyvų vertinimą, ar pagrįsta nustatyti papildomas sąlygas, kurios gali būti naudingos arba nenaudingos tam tikriems operatoriams;
 - e) užtikrinti plačią teritorinę sparčiųjų belaidžio ryšio plačiajuosčių tinklų aprėptį ir aukštą susijusių paslaugų skverbties ir vartojimo lygį.
5. Svarstydamos, ar nustatyti bet kurią iš 10 straipsnyje nurodytų specialių radijo spektro naudojimo sąlygų, nacionalinės kompetentingos institucijos visų pirma atsižvelgia į tame straipsnyje pateiktus kriterijus.

10 straipsnis. Svarbūs su radijo spektro naudojimu susiję kriterijai, į kuriuos būtina atsižvelgti

1. Nustatydamos pagal tam tikrą teisės naudotis radijo spektru suteikimo procedūrą skiriamo spektro kiekį ir tipą, nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia į:

- a) įvairių esamų radijo spektro juostų technines savybes,
- b) galimybę pagal vieną procedūrą skirti papildomas juostas ir
- c) susijusių naudojimosi radijo spektru teisių portfelių įvairiose valstybėse narėse svarbą tinklų ar paslaugų teikimui visoje Sąjungos rinkoje ar didelėje jos dalyje.

2. Nustatydamos, ar reikia nurodyti mažiausią arba didžiausią radijo spektro kiekį, kuris būtų siejamas su naudojimosi spektru tam tikroje juostoje ar papildomųjų juostų derinyje teise, nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina:

- a) efektyviausią spektro naudojimą pagal 9 straipsnio 4 dalies b punktą, atsižvelgdamos į tos juostos ar juostų savybes;
- b) efektyvų investavimą į tinklus pagal 9 straipsnio 4 dalies a punktą.

Ši dalis taikoma nedarant poveikio 5 dalies dėl didžiausio radijo spektro kiekio nustatymo sąlygų taikymui.

3. Nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina, kad mokesčiai už naudojimosi radijo spektru teises (jei taikomi):

- a) tinkamai atspindėtų radijo spektro socialinę ir ekonominę vertę, įskaitant netiesioginę naudą;
- b) padėtų išvengti nepakankamo spektro naudojimo ir skatintų investuoti į tinklų ir paslaugų pajėgumą, aprėptį ir kokybę;
- c) būtų taikomi nediskriminavimo principu ir užtikrintų lygias galimybes operatoriams, įskaitant esamus ir galimus operatorius;
- d) būtų optimaliai suskirstyti į mokamus iškart ir, jei taikoma, periodiškai, atsižvelgiant visų pirma į poreikį skatinti spartų tinklų diegimą ir radijo spektro naudojimą pagal 9 straipsnio 4 dalies b ir e punktus.

Ši dalis taikoma nedarant poveikio 5 dalies dėl visų sąlygų, kuriomis operatoriams taikomi diferencijuoti mokesčiai ir kurios nustatomos siekiant skatinti veiksmingą konkurenciją, taikymui.

4. Nacionalinės kompetentingos institucijos pagal 9 straipsnio 4 dalies d punktą gali nustatyti minimalios teritorinės aprėpties įpareigojimus tik jei jie yra būtini ir proporcingi, kad pasiektų konkrečius nacionalinius bendrojo intereso tikslus. Nustatydamos tokius įpareigojimus nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia į:

- a) esamą atitinkamų paslaugų ar kitų elektroninių ryšių paslaugų nacionalinės teritorijos aprėptį;
- b) tai, kad tokie įpareigojimai būtų taikomi kuo mažesniai operatorių skaičiui;
- c) galimybę įvairiems operatoriams, įskaitant kitus elektroninių ryšių paslaugų teikėjus, dalytis našta ir taikyti abipusiškumo principą;
- d) investicijas, kurių reikia tokiai aprėptčiai pasiekti, ir tai, kad jos turi atsispindėti taikomuose mokesčiuose;
- e) techninį atitinkamų juostų tinkamumą didelei teritoriniai aprėptčiai veiksmingai užtikrinti.

5. Spręsdamos, ar nustatyti kokias nors Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 243/2012/EB²⁹ 5 straipsnio 2 dalyje numatytas priemonės veiksmingai konkurencijai skatinti, nacionalinės kompetentingos institucijos sprendimą priima remdamosi objektyviu, perspektyviniu toliau išvardytų dalykų vertinimu, atsižvelgdamos į rinkos sąlygas ir esamus lyginamuosius rodiklius:

- a) ar tikėtina, kad nesiimant tokių priemonių bus išlaikyta arba pasiekta veiksminga konkurencija, ir
- b) koks tikėtinas tokių laikinų priemonių poveikis rinkoje veikiančių operatorių esamoms ir būsimoms investicijoms.

6. Nacionalinės kompetentingos institucijos nustato sąlygas, kuriomis įmonės gali dalį savo teisių naudotis radijo spektru arba jas visas perleisti arba išnuomoti kitoms įmonėms, įskaitant bendrą naudojimąsi tokiu radijo spektru. Nustatydamos tas sąlygas, nacionalinės kompetentingos institucijos atsižvelgia į:

- a) efektyvaus radijo spektro naudojimo optimizavimą pagal 9 straipsnio 4 dalies b punktą;
- b) galimybės išnaudoti naudingas bendro naudojimosi spektru galimybes užtikrinimą;
- c) esamų ir galimų teisių turėtojų interesų suderinimą;
- d) geriau veikiančios, didesnio likvidumo prieigos prie radijo spektro rinkos sukūrimą.

Ši dalis taikoma nedarant poveikio konkurencijos taisyklių taikymui įmonėms.

7. Nacionalinės kompetentingos institucijos leidžia bendrai naudotis pasyviaja ir aktyviaja infrastruktūra ir bendrai diegti belaidžio plačiajuosčio ryšio infrastruktūrą, atsižvelgdamos į:

- a) infrastruktūra grindžiamos konkurencijos ir papildomos paslaugomis grindžiamos konkurencijos lygį;
- b) veiksmingo naudojimosi radijo spektru reikalavimus;
- c) didesnes galimybes rinktis ir aukštesnę paslaugų kokybę galutiniams paslaugų gavėjams;
- d) technologines inovacijas.

Ši dalis taikoma nedarant poveikio konkurencijos taisyklių taikymui įmonėms.

²⁹ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7).

11 straipsnis. Papildomos nuostatos dėl radijo spektro naudojimo sąlygų

1. Kai suderinto radijo spektro belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui prieinamumo ir efektyvaus naudojimo techninės sąlygos užtikrina galimybę naudoti atitinkamą radijo spektrą taikant bendrojo leidimo tvarką, nacionalinės kompetentingos institucijos vengia nustatyti kokias nors papildomas sąlygas ir užtikrina, kad dėl alternatyvaus naudojimo nebūtų trukdoma veiksmingai taikyti tokią suderintą tvarką.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos nustato leidimų išdavimo sąlygas taip, kad individualus leidimas arba naudojimosi teisė gali būti atšauktas (-a) arba panaikintas (-a), jei atitinkamu radijo spektru nuolat nesinaudojama. Atšaukus arba panaikinus gali būti taikoma atitinkama kompensacija, kai radijo spektru nesinaudojama dėl nepriklausančių nuo operatoriaus priežasčių, ir toks nesinaudojimas yra objektyviai pagrįstas.

3. Nacionalinės kompetentingos institucijos, laikydamosi konkurencijos taisyklių ir siekdamos laiku atlaisvinti pakankamai suderinto radijo spektro juostose, kurias galima ekonomiškai efektyviai naudoti didelio pajėgumo belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugoms, apvarsto, ar būtina nustatyti:

a) tinkamą kompensaciją ar skatinamąsias išmokas esamiems radijo spektro naudotojams ar naudojimosi radijo spektru teisių turėtojams, *inter alia*, įtraukiant jas į siūlymų teikimo sistemą ar nustatant fiksuotą mokestį už naudojimosi teises; arba

b) skatinamąsias įmokas, kurias mokės esami radijo spektro naudotojai ar naudojimosi radijo spektru teisių turėtojai.

4. Nacionalinės kompetentingos institucijos apvarsto, ar įvairiose juostose reikia nustatyti tinkamus minimalius technologijos veikimo charakteristikų lygius pagal Sprendimo Nr. 243/2012/EB 6 straipsnio 3 dalį siekiant pagerinti spektro naudojimo efektyvumą ir nedarant poveikio pagal Sprendimą Nr. 676/2002 priimtoms priemonėms.

Nustatydamas tuos lygius jos visų pirma:

a) atsižvelgia į technologijos vystymosi ir įrangos, visų pirma galinės įrangos, atnaujinimo ciklus ir

b) pagal Direktyvos 2002/21/EB 9 straipsnį taiko technologinio neutralumo principą nustatytam veikimo charakteristikų lygiui pasiekti.

12 straipsnis. Tam tikrų su belaidžiu plačiajuosčiu ryšiu susijusių leidimų išdavimo sąlygų suderinimas

1. Nacionalinės kompetentingos institucijos nustato teisių naudotis radijo spektru, kuris yra suderintas naudoti belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui, suteikimo arba pakartotinio skyrimo, taip pat tų teisių atnaujinimo turimų teisių sąlygomis terminus.

Naudojimosi teisių galiojimo trukmė arba paskesnio atnaujinimo datos nustatomos pakankamai iš anksto prieš atitinkamą procedūrą, vykdomą pirmoje pastraipoje nurodytais terminais. Terminai, trukmė ir atnaujinimo ciklai nustatomi atsižvelgiant į tai, kad būtina sudaryti nuspėjamas investavimo sąlygas ir veiksmingai užtikrinti galimybę atlaisvinti visas naujas belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui suderintas radijo spektro juostas, taip pat į atitinkamų investicijų amortizacijos laikotarpį konkurencijos sąlygoms.

2. Siekiant užtikrinti nuoseklų 1 dalies taikymą visoje Sąjungoje ir visų pirma užtikrinti, kad belaidžio ryšio paslaugos galėtų būti sinchronizuotai prieinamos Sąjungoje, Komisija gali, priimdama įgyvendinimo aktus:

- a) nustatyti bendrą visos Sąjungos tvarkaraštį arba prie įvairių kategorijų valstybių narių aplinkybių pritaikytus tvarkaraščius, datą ar datas, nuo kurios (-ių) suteikiamos individualios naudojimosi suderinta juosta ar papildomųjų suderintų juostų deriniu teisės ir leidžiama faktiškai naudotis radijo spektru išimtinai ar bendrai teikti belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas visoje Sąjungoje;
- b) nustatyti minimalią teisių, suteikiamų suderintose juostose, galiojimo trukmę;
- c) nustatyti, kai teisės nėra neapibrėžto pobūdžio, visoje Sąjungoje taikomą sinchronizuotos galiojimo pabaigos ar atnaujinimo datą;
- d) nustatyti visų esamų teisių naudotis kitomis suderintomis juostomis, išskyrus juostas, suderintas belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui, galiojimo pabaigos datą arba, jei teisių trukmė neribota, datą, nuo kurios naudojimosi teisės iš dalies keičiamos, kad būtų leidžiama teikti belaidžio plačiajuosčio ryšio paslaugas.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Komisija taip pat gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais suderinama individualių teisių naudotis radijo spektru juostose, suderintose belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui, kurios priimant tokius aktus jau yra suteiktos, galiojimo pabaigos arba atnaujinimo data, siekiant visoje Sąjungoje suderinti tokių juostų naudojimo teisių atnaujinimo arba pakartotinio skyrimo datą, įskaitant ir galimą suderinimą su kitų juostų, suderintų įgyvendinimo priemonėmis, priimtomis pagal 2 dalį arba pagal šią dalį, naudojimo teisių atnaujinimo arba pakartotinio skyrimo data. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Kai šioje dalyje numatytais įgyvendinimo aktais nustatoma suderinta teisių naudotis radijo spektru atnaujinimo ar pakartotinio skyrimo data, kuri yra vėlesnė, nei kurioje nors iš valstybių narių nustatyta esamų individualių teisių naudotis tokiu radijo spektru galiojimo pabaigos arba atnaujinimo data, nacionalinės kompetentingos institucijos pratęsia esamų teisių galiojimą iki suderintos datos tomis pačiomis anksčiau taikytomis esminėmis leidimo sąlygomis, įskaitant visus taikomus periodinius mokesčius.

Kai pagal antrą dalį suteiktas pratęsimo laikotarpis yra ilgas, palyginti su pradine naudojimo teisių galiojimo trukme, nacionalinės kompetentingos institucijos, pratęsdamos teisių galiojimą, anksčiau taikytas leidimo sąlygas gali prirėmusi priderinti, įskaitant papildomų mokesčių nustatymą, prie pasikeitusių aplinkybių. Šie papildomi mokesčiai nustatomi taikant *pro rata temporis* nuo pradinio mokesčio už pradinę naudojimosi teises, kuris buvo aiškiai apskaičiuotas atsižvelgiant į iš pradžių numatytą trukmę.

Šioje dalyje numatytais įgyvendinimo aktais nereikalaujama sutrumpinti esamų teisių galiojimo kurioje nors valstybėje narėje trukmės, išskyrus pagal Direktyvos 2002/20/EB 14 straipsnio 2 dalį, ir jie netaikomi galiojančioms neribotos trukmės teisėms.

Priimdama įgyvendinimo aktą pagal 2 dalį, Komisija gali *mutatis mutandis* taikyti šios dalies nuostatas bet kurioms naudojimosi atitinkamomis suderintomis belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui juostomis teisėms.

4. Priimdama 2 ir 3 dalyse numatytus įgyvendinimo aktus, Komisija atsižvelgia į:

- a) 9 straipsnyje nustatytus reguliavimo principus;
- b) objektyviai skirtingus visoje Sąjungoje papildomo spektro belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui teikti poreikius, kartu atsižvelgdama į bendrus radijo spektro poreikius kelias valstybes nares aprėpiantiems integruotiems tinklams;

- c) esamų radijo spektro naudotojų veiklos sąlygų nuspėjumumą;
- d) nuoseklių kartų belaidžio plačiajuosčio ryšio technologijų įsisavinimo, projektavimo ir investavimo į jas ciklus;
- e) galutinių paslaugų gavėjų poreikį naudoti didelio pajėgumo belaidžiu plačiajuosčiu ryšiu.

Nustatydamą tvarkaraščius įvairių kategorijų valstybėms narėms, kuriose dar nėra suteiktos individualios naudojimo teisės ir dar neleista faktiškai naudoti atitinkama suderinta juosta, Komisija tinkamai atsižvelgia į valstybių narių pateiktą informaciją apie tai, kaip anksčiau buvo suteiktos teisės naudoti radijo spektru, pagal Direktyvos 2002/21/EB 9 straipsnio 3 ir 4 dalis nustatytų naudojimo apribojimų priežastis, galimą poreikį atlaisvinti atitinkamą juostą, poveikį konkurencijai, geografinius arba techninius apribojimus, kartu atsižvelgdama į poveikį vidaus rinkai. Komisija užtikrina, kad įgyvendinimas nebūtų nereikalingai atidedamas ir kad dėl įvairių valstybių narių tvarkaraščių skirtumų įvairiose valstybėse narėse nesusidarytų skirtingos konkurencijos arba reguliavimo sąlygos.

5. 2 dalis taikoma nepažeidžiant valstybių narių teisės suteikti naudojimo teises ir leisti faktiškai naudoti suderinta juosta, jei tos teisės suteikiamos prieš priimant įgyvendinimo aktą dėl tos juostos ir laikantis šios dalies antros pastraipos, arba jei jos suteikiamos iki suderintos datos, nustatytos su ta juosta susijusiu įgyvendinimo aktu.

Kai nacionalinės kompetentingos institucijos suteikia suderintos juostos naudojimo teises prieš priimant su ta juosta susijusį įgyvendinimo aktą, jos nustato tokio suteikimo sąlygas, visų pirma susijusias su trukme, taip, kad naudojimo teisių turėtojai žinotų, jog Komisija pagal 2 dalį gali priimti įgyvendinimo aktus, nustatydamą minimalią tokių teisių galiojimo trukmę arba visoje Sąjungoje suderindama jų galiojimo pabaigos terminą arba atnaujinimo ciklą. Ši pastraipa netaikoma suteiktoms neribotos galiojimo trukmės teisėms.

6. Nacionalinės kompetentingos institucijos Komisijai laiku pateikia pakankamai išsamią informaciją dėl suderintų juostų, kurių naudojimo teisių suteikimo ir leidimo faktiškai jomis naudoti bendras tvarkaraštis nustatytas pagal 2 dalį priimtu įgyvendinimo aktu, kaip jos numato užtikrinti, kad būtų laikomasi reikalavimų. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiama tokios informacijos teikimo forma ir procedūros. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Jei Komisija, išnagrinėjusi tokius valstybės narės pateiktus išsamius planus, mano, jog nėra tikėtina, kad ta valstybė narė galės laikytis jai taikomo tvarkaraščio, Komisija gali įgyvendinimo aktu priimti sprendimą, kuriame reikalaujama, kad valstybė narė atitinkamai pakoreguotų savo planus ir taip užtikrintų, kad būtų laikomasi reikalavimų.

13 straipsnis. Radijo spektro naudojimo belaidžiam plačiajuosčiam ryšiui bendrojoje rinkoje leidimų išdavimo sąlygų ir procedūrų koordinavimas

1. Jei nacionalinė kompetentinga institucija ketina leisti naudoti radijo spektrą pagal bendrąjį leidimą arba suteikti individualias teises naudoti radijo spektrą, arba pakeisti teises ir įpareigojimus, susijusius su radijo spektro naudojimu pagal Direktyvos 2002/20/EB 14 straipsnį, ji, užbaigusi, jei taikoma, Direktyvos 2002/21/EB 6 straipsnyje nurodytas viešąsias konsultacijas, ir, bet kuriuo atveju tik tokiame priemonės rengimo etape, kuriame bus sudarytos sąlygos pateikti Komisijai ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms pakankamai patikimos informacijos visais svarbiais klausimais, sukuria sąlygas Komisijai ir kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms, atsakingoms už radijo spektrą, susipažinti su savo planuojama priemone ir jos pagrindu.

Nacionalinė kompetentinga institucija pateikia informaciją, kurioje, jei taikoma, nurodoma bent:

- a) leidimų išdavimo proceso rūšis;
- b) leidimų išdavimo proceso terminai;
- c) teisių naudotis galiojimo trukmė;
- d) radijo spektro rūšis ir kiekis, iš viso arba kiekvienai konkrečiai įmonei;
- e) visų mokėtinų mokesčių suma ir struktūra;
- f) kompensavimas arba paskatos, susiję su esamų paslaugų gavėjų radijo spektro atlaisvinimu ar pasidalijimu;
- g) aprėpties įpareigojimai;
- h) reikalavimai dėl didmeninės prieigos ir dėl nacionalinio ar regioninio tarptinklinio ryšio;
- i) radijo spektro rezervavimas tam tikros rūšies operatoriams arba tam tikros rūšies operatorių neįtraukimas;
- j) sąlygos, susijusios su naudojimosi teisių paskyrimu, perdavimu ar kaupimu;
- k) galimybė bendrai naudotis radijo spektru;
- l) dalijimasis infrastruktūra;
- m) minimalus technologijų veiksmingumo lygis;
- n) pagal Direktyvos 2002/21/EB 9 straipsnio 3 ir 4 dalis taikomi apribojimai;
- o) vienos ar kelių teisių naudotis atšaukimas ar panaikinimas arba teisių ar sąlygų, susijusių su tokiomis teisėmis, pakeitimas, kurio negalima laikyti nedideliu, pagal Direktyvos 2002/20/EB 14 straipsnio 1 dalies sampratą.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos ir Komisija pastabas atitinkamai kompetentingai institucijai gali pateikti per du mėnesius. Dviejų mėnesių termino pratęsti negalima.

Pagal šį straipsnį vertindama planuojamą priemonę, Komisija visų pirma atsižvelgia į:

- a) direktyvų 2002/20/EB bei 2002/21/EB ir Sprendimo Nr. 243/2012/EB nuostatas;
- b) 9 straipsnyje nustatytus reguliavimo principus;
- c) 10 straipsnyje nustatytus tam tikrų konkrečių sąlygų aktualius kriterijus ir 11 straipsnyje nustatytas papildomas nuostatas;
- d) bet kokią įgyvendinimo aktą, priimtą pagal 12 straipsnį;
- e) suderinamumą su naujomis, laukiančių sprendimo ar suplanuotomis procedūromis kitose valstybėse narėse, ir galimą poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

Jei per šį laikotarpį Komisija praneša kompetentingai institucijai, kad dėl planuojamos priemonės būtų sukurta kliūčių bendrajai rinkai arba kad ji turi rimtų abejonių dėl jos suderinamumo su Sąjungos teise, planuojama priemonė nepriimama dar du mėnesius. Tokiu atveju Komisija dar informuoja kitos valstybės narės kompetentingas institucijas apie poziciją, kurios ji laikosi planuojamos priemonės atžvilgiu.

3. Per 2 dalyje nurodytą papildomą dviejų mėnesių laikotarpį Komisija ir atitinkama kompetentinga institucija glaudžiai bendradarbiauja siekdamas nustatyti tinkamiausią ir veiksmingiausią priemonę, atsižvelgdamos į 2 dalyje nustatytus kriterijus, kartu tinkamai

atsižvelgdamos į rinkos dalyvių nuomonę ir į poreikį užtikrinti nuoseklios reguliavimo praktikos plėtrą.

4. Bet kuriame procedūros etape kompetentinga institucija gali pakeisti ar atšaukti savo planuojamą priemonę, kiek įmanoma atsižvelgdama į 2 dalyje nurodytą Komisijos pranešimą.

5. Per 2 dalyje nurodytą papildomą dviejų mėnesių laikotarpį Komisija gali:

a) pateikti Ryšių komitetui sprendimo projektą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama kompetentinga institucija atšauktų planuojamą priemonę; Kartu su šiuo sprendimo projektu pateikiama išsami ir objektyvi analizė, kodėl Komisija mano, kad planuojama priemonė neturėtų būti patvirtinta, kaip pranešta, ir, prireikus, specifiniai pasiūlymai, kaip planuojama priemonė turėtų būti iš dalies pakeista; arba

b) priimti sprendimą, kuriuo pakeičia savo poziciją atitinkamos planuojamos priemonės atžvilgiu.

6. Jei Komisija nepateikė 5 dalies a punkte nurodyto sprendimo projekto arba priėmė 5 dalies b punkte nurodytą sprendimą, atitinkama kompetentinga institucija gali priimti planuojamą priemonę.

Jei Komisija pateikė 5 dalies a punkte nurodyto sprendimo projektą, kompetentinga institucija nepriima planuojamos priemonės laikotarpį, neviršijantį šešių mėnesių nuo kompetentingai institucijai pagal 2 dalį nusiųsto pranešimo.

Bet kuriame procedūros etape Komisija gali nuspręsti pakeisti savo poziciją dėl atitinkamos planuojamos priemonės, įskaitant ir po to, kai sprendimo projektas jau pateiktas Ryšių komitetui.

7. Komisija įgyvendinimo aktais priima bet kokį sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama kompetentinga institucija atšauktų savo planuojamą priemonę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

8. Jei Komisija priėmė sprendimą pagal 7 dalį, kompetentinga institucija pakeičia arba atšaukia planuojamą priemonę per šešis mėnesius nuo pranešimo apie Komisijos sprendimą. Jei planuojama priemonė pakeičiama, kompetentinga institucija prireikus vykdo viešąsias konsultacijas ir pagal 1 dalį pakeistą planuojamą priemonę pateikia Komisijai.

9. Atitinkama kompetentinga institucija kiek įmanoma atsižvelgia į visas kitų valstybių narių kompetentingų institucijų ir Komisijos pastabas ir gali priimti pakoreguotą planuojamą priemonę, išskyrus 2 dalies trečioje pastraipoje, 6 dalies antroje pastraipoje ir 7 dalyje nurodytus atvejus, ir tai atlikusi praneša Komisijai.

10. Kompetentinga institucija informuoja Komisiją apie procedūros, kuri buvo taikoma jos priemonei, rezultatus, kai tik ta procedūra užbaigiama.

14 straipsnis. Prieiga prie radijo ryšio vietinių tinklų

1. Nacionalinės kompetentingos institucijos leidžia teikti prieigą radijo ryšio vietiniais tinklais prie elektroninių ryšių visuomenei teikėjo tinklo ir tuo tikslu naudotis suderintu radijo spektru tik pagal bendrąjį leidimą.

2. Nacionalinės kompetentingos institucijos nedraudžia elektroninių ryšių visuomenei teikėjui leisti visuomenei naudotis prieiga prie savo tinklų per radijo ryšio vietinius tinklus, kurie gali būti įrengti galutinio paslaugų gavėjo patalpose, jei laikomasi bendrojo leidimo sąlygų ir jei iš anksto informuotas galutinis paslaugų gavėjas su tuo sutinka.

3. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai vienašališkai neriboja:

a) galutinių paslaugų gavėjų teisės naudotis pasirinktu trečiųjų šalių teikiamu radijo ryšio vietiniu tinklu;

b) galutinių paslaugų gavėjų teisės leisti kitiems galutiniams paslaugų gavėjams abipusiškumo ar bendresniu principu naudotis prieiga per radijo ryšio vietinius tinklus prie tokių teikėjų tinklų, įskaitant trečiųjų šalių iniciatyvas sujungti ir padaryti viešai prieinamus įvairių galutinių paslaugų gavėjų radijo ryšio vietinius tinklus.

4. Nacionalinės kompetentingos institucijos neriboja galutinių paslaugų gavėjų teisės leisti kitiems galutiniams paslaugų gavėjams abipusiškumo ar bendresniu principu naudotis prieiga prie savo radijo ryšio vietinių tinklų, įskaitant trečiųjų šalių iniciatyvas sujungti ir padaryti viešai prieinamus įvairių galutinių paslaugų gavėjų radijo ryšio vietinius tinklus.

5. Nacionalinės kompetentingos institucijos neriboja teisės teikti visuomenei prieigą prie radijo ryšio vietinių tinklų:

a) valdžios institucijoms jų užimamose patalpose ar artimiausioje tų patalpų aplinkoje, kai tokia paslauga yra papildoma prie tose patalpose visuomenei teikiamų paslaugų;

b) nevyriausybinėms organizacijoms arba valdžios institucijoms, kai jų iniciatyva sujungiami įvairių galutinių paslaugų gavėjų radijo ryšio vietiniai tinklai ir abipusiškumo ar bendresniu principu teikiama prieiga prie jų, įskaitant, kai taikoma, radijo ryšio vietinius tinklus, prie kurių prieiga visuomenei teikiama pagal a punktą.

6. Įmonė, valdžios institucija ar kitas galutinis paslaugų gavėjas nelaikomas elektroninių ryšių visuomenei teikėju vien todėl, kad teikia visuomenei prieigą prie radijo ryšio vietinių tinklų, kai toks prieigos teikimas yra nekomercinio pobūdžio arba kai ji teikiama tik kaip papildoma paslauga prie kitos komercinės veiklos ar viešosios paslaugos, kuri nėra grindžiama signalų perdavimu tokiais tinklais.

15 straipsnis. Mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų diegimas ir naudojimas

1. Nacionalinės kompetentingos institucijos bendrojo leidimo tvarka leidžia diegti, prijungti ir naudoti menkai pastebimus mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškus ir nereikalingai neriboja tokio diegimo, prijungimo ar naudojimo individualiais gyvenviečių planavimo leidimais ar bet koku kitu būdu, jei toks naudojimas atitinka pagal 2 dalį priimtų įgyvendinimo priemonių reikalavimus.

Ši dalis taikoma nedarant poveikio leidimų naudotis radijo spektru, skirtu naudoti mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškams, leidimų išdavimo tvarkai.

2. Kad būtų vienodai įgyvendinama bendrojo leidimo diegti, prijungti ir naudoti mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškus pagal 1 dalį tvarka, Komisija gali įgyvendinimo aktu nustatyti technines charakteristikas, taikytinas projektuojant, diegiant ir naudojant mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškus, kurios užtikrintų, kad tokie įrenginiai būtų menkai pastebimi naudojant įvairiose vietos aplinkose. Tose techninėse charakteristikose Komisija nustato diegiamų mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų įrenginių maksimalų dydį, galią ir elektromagnetines savybes, taip pat jų išvaizdos aspektus. Tos techninės mažos

aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškų charakteristikos atitinka bent Direktyvos 2013/35/ES³⁰ reikalavimus ir Tarybos rekomendacijoje Nr. 1999/519/EB nustatytas ribas³¹.

Charakteristikos, nustatytos, kad diegiant, prijungiant ir naudojant mažos aprėpties belaidžio ryšio prieigos taškus būtų galima taikyti 1 dalį, taikomos nepažeidžiant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/5/EB esminių reikalavimų, taikomų tokius gaminius pateikiant rinkai³².

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

16 straipsnis. Radijo spektro koordinavimas tarp valstybių narių

1. Nepažeisdamos savo įsipareigojimų pagal atitinkamus tarptautinius susitarimus, įskaitant Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos (ITU) Radijo ryšio reglamentą, nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrina radijo dažnių spektro naudojimo savo teritorijoje organizavimą ir visų pirma imasi visų reikalingų radijo dažnių spektro paskyrimo arba skirstymo priemonių, kad nė vienai kitai valstybei narei nebūtų trukdoma jos teritorijoje pagal Sąjungos teisės aktus naudoti konkrečią suderintą dažnių juostą.

2. Valstybės narės bendradarbiauja tarpusavyje tarpvalstybiniu mastu koordinuodamos radijo spektro naudojimą, kad būtų užtikrintas 1 dalies laikymasis ir kad nė vienai valstybei narei nebūtų atsisakyta vienodomis sąlygomis suteikti prieigos prie radijo spektro.

3. Bet kuri atitinkama valstybė narė gali paraginti Radijo spektro politikos grupę padėti jai ir bet kuriai kitai valstybei narei laikytis šio straipsnio nuostatų.

Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kad užtikrintų, jog koordinavimo rezultatai atitiktų reikalavimą atitinkamoms valstybėms narėms prieigą prie radijo spektro suteikti vienodomis sąlygomis, kad būtų pašalinti bet kokie praktiniai neatitikimai tarp skirtingų valstybių narių atskirų koordinavimo rezultatų, arba užtikrintų suderintų sprendimų vykdymą pagal Sąjungos teisę. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2 skirsnis. Europos virtualiosios prieigos produktai

17 straipsnis. Europos virtualiosios plačiajuosčio ryšio prieigos produktas

1. Virtualiosios plačiajuosčio ryšio prieigos produkto teikimas, numatytas Direktyvos 2002/19/EB 8 ir 12 straipsniuose, laikomas Europos virtualiosios plačiajuosčio ryšio prieigos produkto teikimu, jei jis teikiamas laikantis viename iš I priede pateiktų pasiūlymų išvardytų minimalių parametrų ir atitinka visus šiuos esminius reikalavimus:

a) gali būti siūlomas bet kurioje Sąjungos vietoje kaip aukštos kokybės produktas;

³⁰ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/35/ES dėl būtiniausių sveikatos ir saugos reikalavimų, susijusių su fizikinių veiksnių (elektromagnetinių laukų) keliama rizika darbuotojams (dvidešimtoji atskira direktyva, kaip apibrėžta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje), ir kuria panaikinama Direktyva 2004/40/EB (OL L 179, 2013 6 29, p. 1).

³¹ 1999 m. liepos 12 d. Tarybos rekomendacija 1999/519/EB dėl gyventojų apsaugos nuo elektromagnetinių laukų poveikio (0 Hz–300 GHz), (OL L 199 7 30, p. 59).

³² 1999 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 1999/5/EB dėl radijo ryšio įrenginių ir telekomunikacijų galinių įrenginių bei abipusio jų atitikties pripažinimo (OL L 91, 1999 4 7, p. 10).

- b) užtikrinamas didžiausias tinklo ir paslaugų sąveikos laipsnis ir operatorių vykdomas nediskriminacinis tinklo valdymas atitinkantis tinklų topologiją;
- c) suteikiama galimybė konkurencingomis sąlygomis aptarnauti galutinius paslaugų gavėjus;
- d) užtikrinamas ekonominis efektyvumas atsižvelgiant į pajėgumą, kurį reikia pasiekti esamuose ir naujai sukurtuose tinkluose, ir gebėjimą veikti su kitais prieigos produktais, kurie gali būti teikiami toje pačioje tinklo infrastruktūroje;
- e) užtikrinamas veiklos efektyvumas, visų pirma kiek tai susiję su galimų įgyvendinimo kliūčių ir diegimo sąnaudų virtualiosios plačiajuosčio ryšio prieigos teikėjams ir asmenims, siekiantiems turėti virtualiąją plačiajuosčio ryšio prieigą, mažinimu;
- f) laikomasi Sąjungos teisės aktuose nustatytų privatumo, asmens duomenų, tinklų saugumo bei vientisumo ir skaidrumo taisyklių.

2. Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius aktus pagal 32 straipsnį siekiant pritaikyti I priedą atsižvelgiant į rinkos ir technologijų plėtrą, kad ir toliau būtų vykdomi esminiai 1 dalyje išvardyti reikalavimai.

18 straipsnis. Reguliavimo sąlygos, susijusios su Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktu

1. Nacionalinė reguliavimo institucija, kuri pagal Direktyvos 2002/19/EB 8 ir 12 straipsnius anksčiau yra nustačiusi operatoriui kokį nors įpareigojimą teikti didmeninę prieigą prie naujos kartos tinklo, įvertina, ar būtų tinkama ir proporcinga vietoje to įpareigojimo nustatyti įpareigojimą teikti Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktą, kurio funkcijos yra bent lygiavertės tuo metu nustatyto didmeninės prieigos produkto funkcijoms.

Pirmoje pastraipoje nurodytos nacionalinės reguliavimo institucijos kuo anksčiau po šio reglamento įsigaliojimo atlieka būtiną taikomų didmeninės prieigos taisomųjų priemonių vertinimą, nepriklausomai nuo atitinkamų rinkų tyrimo terminų pagal Direktyvos 2002/21/EB 16 straipsnio 6 dalį.

Kai nacionalinė reguliavimo institucija, kuri yra anksčiau nustačiusi įpareigojimą teikti virtualią plačiajuosčio ryšio prieigą, atlikusi vertinimą pagal pirmą pastraipą mano, kad Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktas konkrečiomis aplinkybėmis nėra tinkamas, ji pateikia pagrįstą paaiškinimą savo priemonės projekte pagal Direktyvos 2002/21/EB 6 ir 7 straipsniuose nustatytą procedūrą.

2. Kai nacionalinė reguliavimo institucija ketina nustatyti operatoriui įpareigojimą teikti didmeninę prieigą prie naujos kartos tinklo pagal Direktyvos 2002/19/EB 8 ir 12 straipsnius, ji visų pirma įvertina, be tos direktyvos 12 straipsnio 2 dalyje nustatytų veiksnių, naudą, kuri būtų atitinkamai gaunama nustačius:

- i) pasyvųjų didmeninės prieigos produktą, kaip antai fiziškai atsietą prieigą prie vietinės linijos arba dalinės linijos;
- ii) lygiaverčių funkcijų nefizinį arba virtualų didmeninės prieigos produktą, visų pirma Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktą, kuris atitinka šio reglamento 17 straipsnio 1 dalyje ir I priedo 1 punkte nustatytus esminius reikalavimus ir parametrus.

3. Nukrypstant nuo Direktyvos 2002/19/EB 12 straipsnio 3 dalies, kai nacionalinė reguliavimo institucija ketina nustatyti operatoriui įpareigojimą teikti virtualią plačiajuosčio ryšio prieigą pagal tos direktyvos 8 ir 12 straipsnius, ji nustato įpareigojimą teikti Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktą, kurio funkcijos geriausiai atitinka jos vertinime nustatytą reguliavimo poreikį. Jei nacionalinė reguliavimo institucija mano, kad

Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktas konkrečiomis aplinkybėmis nebūtų tinkamas, ji pateikia pagrįstą paaiškinimą priemonės projekte pagal Direktyvos 2002/21/EB 6 ir 7 straipsniuose nustatytą procedūrą.

4. Pagal 1, 2 arba 3 dalį vertindama, ar nustatyti Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktą užuot nustačius kurį nors kitą galimą didmeninės prieigos produktą, nacionalinė reguliavimo institucija atsižvelgia į tai, kad turėtų būti siekiama su didmeninės prieigos taisomosiomis priemonėmis susijusių reguliavimo sąlygų supanašėjimo visoje Sąjungoje, į esamą ir būsimą infrastruktūra grindžiamos konkurencijos būklę ir rinkos sąlygų vystymąsi siekiant konkurencingų naujos kartos tinklų, į investicijas, padarytas atitinkamai didelę įtaką rinkoje turinčio operatoriaus ir norinčių gauti prieigą subjektų, taip pat į tokių investicijų amortizacijos laikotarpį.

Nacionalinė reguliavimo institucija prireikus nustato pereinamąjį laikotarpį, per kurį esamas didmeninės prieigos produktas pakeičiamas Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktu.

5. Nukrypstant nuo Direktyvos 2002/19/EB 9 straipsnio 3 dalies, kai operatoriui pagal tos direktyvos 8 ir 12 straipsnius taikomi įpareigojimai teikti Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktą, nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad būtų paskelbtas pavyzdinis pasiūlymas, kurį sudaro bent I priedo atitinkamai 1, 2 arba 3 punkte nustatyti elementai.

6. Nukrypstant nuo Direktyvos 2002/21/EB 16 straipsnio 3 dalies, nacionalinė reguliavimo institucija, prieš panaikindama anksčiau nustatytą įpareigojimą teikti Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktą, kuris atitinka šio reglamento 17 straipsnio 1 dalyje ir I priedo 2 punkte nustatytus esminius reikalavimus ir parametrus, nenustato privalomo išankstinio pranešimo laikotarpio, jei atitinkamas operatorius savanoriškai įsipareigoja teikti tokį produktą trečiųjų šalių prašymu teisingomis ir pagrįstomis sąlygomis dar trejus metus.

7. Jei, atlikdama vertinimą pagal 2 arba 3 dalį, nacionalinė reguliavimo institucija svarsto, ar nustatyti arba toliau taikyti naujos kartos tinklų didmeninės prieigos kainų kontrolę pagal Direktyvos 2002/19/EB 13 straipsnį (nustatant vieną ar kelis Europos virtualios plačiajuosčio ryšio prieigos produktus ar kitais būdais), ji apsversto konkurencijos lygį pagal siūlomų mažmeninių produktų kainas, pasirinkimą ir kokybę. Ji atsižvelgia į apsaugos nuo diskriminavimo didmeniniame lygmenyje veiksmingumą ir į infrastruktūra grindžiamos konkurencijos su kitais fiksuotojo ryšio linijų ar belaidžio ryšio tinklais lygį, tinkamai įvertindama naujos kartos tinklų infrastruktūra grindžiamos konkurencijos svarbą skatinant toliau gerinti kokybę galutiniams paslaugų gavėjams, kad nustatytų, ar būtina ir proporcinga konkrečiu atveju taikyti didmeninės prieigos kainų kontrolę.

19 straipsnis. Užtikrintos paslaugos kokybės (UPK) prisijungimo produktas

1. Kiekvienas operatorius turi teisę teikti 4 dalyje nustatytą Europos UPK prisijungimo produktą.

2. Kiekvienas operatorius patenkina pagrįstą raštu pateiktą įgaliotojo elektroninių ryšių paslaugų teikėjo prašymą teikti 4 dalyje nustatytą Europos UPK prisijungimo produktą. Bet koks atsisakymas teikti Europos UPK produktą pagrindžiamas objektyviais kriterijais. Kiekvieno atsisakymo priežastis operatorius nurodo per vieną mėnesį nuo rašytinio prašymo gavimo dienos.

Objektyvia atsisakymo priežastimi laikoma tai, kad šalis, prašanti teikti Europos UPK prisijungimo produktą, negali arba nenori Sąjungoje arba trečiosiose šalyse pagrįstomis sąlygomis teikti Europos UPK prisijungimo produkto prašomai šaliai, jei pastaroji to prašo.

3. Jei prašymas atmetamas arba per du mėnesius nuo prašymo pateikimo nepasiekiamas susitarimo dėl konkrečių sąlygų, įskaitant kainą, kiekviena šalis pagal Direktyvos 2002/21/EB 20 straipsnį turi teisę kreiptis šiuo klausimu į nacionalinę reguliavimo instituciją. Tokiu atveju gali būti taikoma šio reglamento 3 straipsnio 6 dalis.

4. Prisijungimo produkto teikimas laikomas Europos virtualiosios plačiajuosčio ryšio prieigos produkto teikimu, jei tas produktas teikiamas užtikrinant II priede išvardytus minimalius parametrus ir atitinka visus šiuos esminius reikalavimus:

- a) gali būti siūlomas bet kurioje Sąjungos vietoje kaip aukštos kokybės produktas;
- b) paslaugų teikėjams suteikia galimybę patenkinti savo galutinių paslaugų gavėjų poreikius;
- c) yra ekonomiškai efektyvus, atsižvelgiant į esamus sprendimus, kurie gali būti teikiami tuose pačiuose tinkluose;
- d) jį teikiant užtikrinamas veiklos efektyvumas, visų pirma kuo labiau apribojamos įgyvendinimo kliūtys ir diegimo sąnaudų klientams ir
- e) juo užtikrinama, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės aktuose nustatytų privatumo, asmens duomenų, tinklų saugumo bei vientisumo ir skaidrumo taisyklių.

5. Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius aktus pagal 32 straipsnį siekiant pritaikyti II priedą atsižvelgiant į rinkos ir technologijų plėtrą, kad ir toliau būtų vykdomi esminiai 4 dalyje išvardyti reikalavimai.

20 straipsnis. Su Europos prieigos produktais susijusios priemonės

1. Iki 2016 m. sausio 1 d. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos vienodos Europos virtualiosios plačiajuosčio ryšio prieigos produktų įgyvendinimo techninės ir metodinės taisyklės, kaip apibrėžta 17 straipsnyje ir I priedo 1 punkte, pagal juose nurodytus kriterijus ir parametrus, kad būtų užtikrintas tokio virtualiosios didmeninės prieigos produkto funkcijų kitos kartos tinkluose atitikimas fiziškai atsietos prieigos produkto funkcijoms. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos vienodos vieno ar daugiau Europos prieigos produktų įgyvendinimo techninės ir metodinės taisyklės, kaip apibrėžta 17 ir 19 straipsniuose, I priedo 2 ir 3 punktuose ir II priede pagal juose nurodytus atitinkamus kriterijus ir parametrus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

IV SKYRIUS

Suderintos galutinių paslaugų gavėjų teisės

21 straipsnis. Apribojimų ir diskriminacijos panaikinimas

1. Valdžios institucijos neriboja galutinių paslaugų gavėjų teisių naudotis viešaisiais elektroninių ryšių tinklais arba viešai prieinamomis elektroninių ryšių paslaugomis, kuriuos teikia kitoje valstybėje narėje įsteigta įmonė.

2. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai galutiniams paslaugų gavėjams netaiko jokių diskriminacinių reikalavimų ar sąlygų, susijusių su prieiga ar naudojimu, dėl galutinio paslaugų gavėjo pilietybės ar gyvenamosios vietos, išskyrus atvejus, kai tokius skirtumus galima objektyviai pateisinti.

3. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai netaiko aukštesnių tarifų ryšiams Sąjungos viduje, kurie baigiasi kitoje valstybėje narėje, išskyrus atvejus, kai tai galima objektyviai pateisinti:

- a) fiksuotojo ryšio paslaugų atveju – aukštesnių nei vietiniai tarp miestinio ryšio tarifai;
- b) judriojo ryšio paslaugų atveju – aukštesnių nei Reglamente (EB) Nr. 531/2012 nustatyti Europos tarifai atitinkamai reguliuojamiems skambučiams ir SMS žinutėms naudojantis tarptinkliniu ryšiu.

22 straipsnis. Tarpvalstybinių ginčų sprendimas

1. Direktyvos 2002/22/EB 34 straipsnio 1 dalyje nustatytos ginčų sprendimo ne teismo tvarka procedūros taikomos ir ginčams, susijusiems su sutartimis tarp vartotojų ir kitų galutinių paslaugų gavėjų, jei tokiomis ginčų sprendimo ne teismo tvarka procedūromis gali pasinaudoti ir jie, ir kitoje valstybėje narėje įsisteigę elektroninių ryšių visuomenei teikėjai. Ginčams, kuriems taikoma Direktyva 2013/11/ES³³, taikomos tos direktyvos nuostatos.

23 straipsnis. Laisvė teikti prieigą prie atviro interneto bei ja naudotis ir pagrįstas duomenų srautų valdymas

1. Galutiniai paslaugų gavėjai turi laisvą prieigą prie informacijos ir turinio, gali juos skleisti, naudoti pasirinktas taikomas programas ir paslaugas naudodamiesi savo interneto prieigos paslauga.

Galutiniai paslaugų gavėjai turi teisę laisvai sudaryti sutartis su interneto prieigos paslaugos teikėjais dėl duomenų kiekio ir spartos ir pagal bet kurią iš tokių sutarčių, susijusių su duomenų kiekiu, naudotis visais interneto turinio, taikomųjų programų ir paslaugų teikėjų pasiūlymais.

2. Galutiniai paslaugų gavėjai taip pat turi teisę laisvai susitarti su elektroninių ryšių visuomenei teikėjais arba turinio, taikomųjų programų ir paslaugų teikėjais dėl aukštesnės paslaugų kokybės specializuotų paslaugų teikimo.

Kad turinio, taikomųjų programų ir paslaugų teikėjai bei elektroninių ryšių visuomenei teikėjai galėtų galutiniams paslaugų gavėjams teikti specializuotas paslaugas, jie turi teisę laisvai sudaryti tarpusavio susitarimus, kad galėtų perduoti atitinkamus duomenų kiekius ar duomenų srautus kaip apibrėžtos kokybės specializuotą paslaugą arba numatytą pajėgumą. Teikiant specializuotas paslaugas turi nebūti pakartotinai ar nuolatos pabloginama bendra interneto prieigos paslaugų kokybė.

3. Šis straipsnis neturi poveikio Sąjungos ar nacionalinės teisės įstatymams, susijusiems su perduodamos informacijos, turinio, taikomųjų programų ar paslaugų teisėtumu.

4. Galimybė naudotis 1 ir 2 dalyse numatytomis laisvėmis palengvinama pateikiant išsamią informaciją pagal 25 straipsnio 1 dalį, 26 straipsnio 2 dalį ir 27 straipsnio 1 bei 2 dalis.

5. Interneto prieigos paslaugų teikėjai neturėtų riboti 1 dalyje numatytų laisvių blokuodami, sulėtindami, pablogindami ar diskriminuodami konkretų turinį, taikomas programas arba paslaugas ar konkrečias jų klases, jei neviršijamos sutartyje numatytos duomenų kiekio ir

³³ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/11/ES dėl alternatyvaus vartotojų ginčų sprendimo, kuria iš dalies keičiami Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 ir Direktyva 2009/22/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 63).

interneto prieigos paslaugų spartos ribos, išskyrus atvejus, kai reikia taikyti pagrįstas duomenų srautų valdymo priemones. Pagrįstos duomenų srautų valdymo priemonės yra skaidrios, nediskriminuojančios, proporcingos ir reikalingos tam, kad:

- a) būtų įgyvendinta teisės aktų nuostata ar teismo sprendimas, arba būtų užkirstas kelias rimtiems nusikaltimams ar trukdoma juos vykdyti;
- b) būtų išlaikytas tinklo, per šį tinklą teikiamų paslaugų ir galutinių paslaugų gavėjų galinių įrenginių vientisumas ir saugumas;
- c) būtų užkirstas kelias neužsakytų pranešimų perdavimui galutiniams paslaugų gavėjams, kurie davė išankstinį sutikimą taikyti tokias ribojamąsias priemones;
- d) būtų sumažintas laikinos ar išskirtinės tinklo perkrovos poveikis, su sąlyga, kad lygiaverčių duomenų srautų rūšims būtų taikomos vienodos sąlygos.

Pagrįstas duomenų srautų valdymas apima tik duomenų tvarkymą, kuris reikalingas ir proporcingas siekiant šioje dalyje nustatytą tikslą.

24 straipsnis. Paslaugų kokybės užtikrinimas

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos atidžiai stebi ir užtikrina, kad galutiniai paslaugų gavėjai galėtų faktiškai pasinaudoti 23 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytais laisvėmis, kad būtų laikomasi 23 straipsnio 5 dalies, ir kad interneto prieigos paslaugomis, kurių kokybė atspindi technologijų pasiekimus, būtų galima nuolat naudotis nediskriminacinėmis sąlygomis ir kad jų nepablogintų specializuotos paslaugos. Jos, kartu su kitomis nacionalinėmis kompetentingomis valdžios institucijomis, taip pat stebi ir specializuotų paslaugų poveikį kultūrinei įvairovei bei inovacijoms. Apie stebėseną ir jos rezultatus nacionalinės reguliavimo institucijos kasmet praneša Komisijai ir EERRI.

2. Kad neblogėtų bendra interneto prieigos paslaugų kokybė arba siekiant užtikrinti galutinių paslaugų gavėjų galimybę turėti prieigą prie turinio ar informacijos ir juos skleisti, naudoti pasirinktas taikomas programas ir paslaugas, nacionalinės reguliavimo institucijos turi įgaliojimų elektroninių ryšių visuomenei teikėjams nustatyti būtinuosius paslaugų kokybės reikalavimus.

Nacionalinės reguliavimo institucijos tinkamu laiku prieš nustatant tokius reikalavimus pateikia Komisijai tokių veiksmų motyvų santrauką, numatytus reikalavimus ir informaciją apie siūlomą veiksmų eigą. Ši informacija taip pat teikiama EERRI. Komisija, išnagrinėjusi tokią informaciją, gali pateikti su ja susijusių pastabų ar rekomendacijų, ypač siekdama užtikrinti, kad numatyti reikalavimai neturėtų neigiamo poveikio vidaus rinkos veikimui. Numatyti reikalavimai nepriimami du mėnesius nuo tos dienos, kai Komisija gavo išsamią informaciją, nebent Komisija ir nacionalinė reguliavimo institucija susitarė kitaip arba Komisija informavo nacionalinę reguliavimo instituciją apie trumpesnę nagrinėjimo laikotarpį, arba Komisija pateikė pastabų ar rekomendacijų. Nacionalinės reguliavimo institucijos kiek įmanoma atsižvelgia į Komisijos pastabas ar rekomendacijas ir praneša Komisijai bei EERRI apie priimtus reikalavimus.

3. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais apibrėžiamos vienodos nacionalinių kompetentingų institucijų pagal šį straipsnį prisiimtų įsipareigojimų vykdymo sąlygos. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

25 straipsnis. Skaidrumas ir informacijos skelbimas

1. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai skelbia (išskyrus atvejus, kai dėl pasiūlymų suderėta individualiai) tokią skaidrią, palyginamą, atitinkamą naujausią informaciją:

a) pavadinimą, adresą ir kontaktinius duomenis;

b) pagal kiekvieną tarifų planą siūlomas paslaugas ir atitinkamus paslaugos kokybės parametrus, taikomas kainas (vartotojams – įskaitant mokesčius) ir visus taikomus mokesčius (prieigos, naudojimo, techninės priežiūros ir visus papildomus mokesčius), taip pat kainas, susijusias su galiniu įrenginiu;

c) bet kokiam numeriui ar paslaugai, kuriems taikomos ypatingos kainų nustatymo sąlygos, taikomus tarifus;

d) jų paslaugų kokybę pagal 2 dalyje numatytus įgyvendinimo aktus;

e) interneto prieigos paslaugas, jei tokios siūlomos, nurodant:

i) valstybėje narėje, kurioje yra galutinio paslaugų gavėjo gyvenamoji vieta, faktinius duomenų parsisiuntimo ir išsiuntimo spartą, įskaitant piko valandomis;

ii) taikomus duomenų kiekio apribojimus, jei tokie taikomi; kainą už *ad hoc* ar nuolatinio pobūdžio leidžiamo naudoti duomenų kiekio padidinimą; duomenų perdavimo spartą ir kainas, taikomas visiškai išnaudojus leidžiamą naudoti duomenų kiekį, jei jis ribojamas; ir priemones, kuriomis galutiniai paslaugų gavėjai gali bet kuriuo metu stebėti esamą suvartojimo lygį;

iii) aiškų ir suprantamą paaiškinimą, kokį praktinį poveikį turinio, taikomųjų programų ir paslaugų naudojimui gali turėti bet kokie duomenų kiekio apribojimai, faktinė sparta ir kiti kokybės parametrai, bei kartu naudojamos aukštesnės paslaugų kokybės specializuotos paslaugos;

iv) informaciją apie visas procedūras, kurias taiko teikėjas, siekdamas įvertinti ir reguliuoti srautus, kad būtų išvengta tinklo perkrovimo, bei apie šių procedūrų galimą poveikį paslaugų kokybei ir asmens duomenų apsaugai;

f) priemones, kurių imtasi siekiant užtikrinti lygiavertę prieigą neįgaliesiems galutiniams paslaugų gavėjams, įskaitant reguliariai atnaujinamą informaciją apie jiems sukurtų produktų ir paslaugų detales;

g) standartines jų sutarčių nuostatas ir sąlygas, įskaitant bet kokį minimalų sutarties laikotarpį, su ankstyvu sutarties nutraukimu susijusias sąlygas ir mokesčius, su teikėjo keitimu ir numerio bei kitų identifikatorių perkeliamumu susijusią tvarką ir tiesioginius mokesčius, taip pat kompensavimo tvarką, jei delsiama pakeisti teikėją ar tuo piktnaudžiaujama;

h) galimybę naudotis skubios pagalbos iškvietimo bei skambintojo vietos nustatymo paslaugomis ir bet kokius skubios pagalbos iškvietimo apribojimus pagal Direktyvos 2002/22/EB 26 straipsnį, ir bet kokius jos pakeitimus;

i) teises, susijusias su universaliąja paslauga, įskaitant, kur tinkama, Direktyvos 2002/22/EB I priede nurodytas priemones ir paslaugas.

Informacija skelbiama aiškia, suprantama ir lengvai prieinama forma valstybės narės, kurioje siūloma paslauga, oficialia (-iomis) kalba (-omis), ir reguliariai atnaujinama. Atitinkamų

nacionalinių reguliavimo institucijų prašymu informacija joms pateikiama prieš ją paskelbiant. Aiškiai nurodomi vartotojams ir kitiems galutiniams paslaugų gavėjams taikomų sąlygų skirtumai.

2. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nurodomi interneto prieigos paslaugų spartos matavimo metodai, paslaugų kokybės parametrai ir jų matavimo metodai, taip pat skelbtinos informacijos turinys, forma ir būdas, įskaitant galimus kokybės sertifikavimo mechanizmus. Komisija gali atsižvelgti į Direktyvos 2002/22/EB III priede nustatytus parametrus, apibūdinimus ir matavimo metodus. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Galutiniai paslaugų gavėjai gali naudotis savarankiško vertinimo priemonėmis, kurios leidžia jiems palyginti prieigos prie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų veikimą ir alternatyvių naudojimo modelių kainą. Tuo tikslu valstybės narės nustato savanoriško sertifikavimo schemas, taikomas interaktyvioms interneto svetainėms, vadovus ir panašias priemones. Sertifikuojama atsižvelgiant į objektyvius, skaidrius ir proporcingus reikalavimus, visų pirma, kiekvieno elektroninių ryšių visuomenei teikėjo savarankiškumą, aiškios kalbos naudojimą, išsamios naujausios informacijos teikimą ir efektyvios skundų nagrinėjimo procedūros taikymą. Jei tokių sertifikuotų palyginimo priemonių, teikiamų nemokamai ar už priimtina kainą, rinkoje nėra, nacionalinės reguliavimo institucijos ar kitos nacionalinės kompetentingos institucijos pačios arba per trečiąsias šalis teikia tokias priemones, vadovaudamosi sertifikavimo reikalavimais. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjų paskelbta informacija turi būti galima naudotis nemokamai, taip sudarant galimybę naudotis palyginimo priemonėmis.

4. Atitinkamoms valdžios institucijoms paprašius, elektroninių ryšių visuomenei teikėjai galutiniams paslaugų gavėjams nemokamai pateikia visuomenei svarbią informaciją, kur tinkama, tokiomis pat priemonėmis, kaip jų įprastai naudojama bendraujant su galutiniais paslaugų gavėjais. Tokiais atvejais, tą informaciją atitinkamos valdžios institucijos elektroninių ryšių visuomenei teikėjams pateikia standartine forma ir ji gali, *inter alia*, apimti šias temas:

a) dažniausi elektroninių ryšių paslaugų naudojimo būdai, siekiant dalyvauti neteisėtoje veikloje ar platinti žalingą turinį, ypač jei tokiu būdu gali būti pažeistos kitų asmenų teisės ir laisvės, įskaitant duomenų apsaugos teisių, autorių ir gretutinių teisių pažeidimus bei jų teisinės pasekmes; taip pat

b) apsaugos nuo pavojų asmens saugumui ir nuo neteisėtos prieigos prie asmens duomenų naudojantis elektroninių ryšių paslaugomis priemonės.

26 straipsnis. Informacijos reikalavimai, taikomi sudarant sutartis

1. Prieš tai, kai sutartis dėl prisijungimo prie viešojo elektroninių ryšių tinklo ar viešai prieinamų elektroninių ryšių paslaugų teikimo tampa privaloma, elektroninių ryšių visuomenei teikėjai pateikia vartotojams ir kitiems galutiniams paslaugų gavėjams, nebent jie aiškiai susitarė kitaip, bent šią informaciją:

a) teikėjo pavadinimą, adresą ir kontaktinę informaciją ir, jei skiriasi, adresą ir kontaktinę informaciją, kur galima siųsti bet kokius skundus;

b) teikiamų paslaugų pagrindines savybes, pirmiausia įskaitant:

- i) pagal kiekvieną tarifų planą siūlomų paslaugų rūšis, įskaičiuotą ryšių kiekį ir visus svarbius paslaugos kokybės parametrus, įskaitant pradinio sujungimo laiką;
- ii) ar yra galimybė naudotis skubios pagalbos iškvietimo bei skambintojo vietos nustatymo paslaugomis, ir jei taip, tai kuriose valstybėse narėse jos teikiamos, be to, nurodomi visi skubios pagalbos iškvietimo apribojimai pagal Direktyvos 2002/22/EB 26 straipsnį;
- iii) garantinio aptarnavimo rūšis, teikiamas techninės priežiūros ir klientų aptarnavimo paslaugas, šių paslaugų sąlygas bei kainas ir būdus, kaip susisiekti su šiomis tarnybomis;
- iv) bet kokius teikėjo taikomus apribojimus dėl skirto galinio įrenginio naudojimo, įskaitant informaciją apie galinio įrenginio atrakinimo ir visus mokesčius, taikomus, jei sutartis nutraukiama nepasibaigus minimaliam sutarties galiojimo laikotarpiui;
- c) detales apie kainas ir tarifus (vartotojams – įskaitant mokesčius ir galimus papildomus mokesčius) ir priemones, kuriomis pateikiama naujausia informacija apie taikomus tarifus ir mokesčius;
- d) siūlomus mokėjimo metodus ir visus kainų skirtumus, susijusius su mokėjimo metodu, ir turimas priemones, kuriomis užtikrinamas sąskaitų skaidrumas ir vartojimo lygis;
- e) sutarties trukmę ir jos pratęsimo bei nutraukimo sąlygas, įskaitant:
 - i) bet kokią minimalią naudojimo trukmę ar laikotarpį, kurie būtini norint pasinaudoti akcija;
 - ii) su teikėjo keitimu ir numerio bei kitų identifikatorių perkeliavimu susijusius mokesčius, įskaitant kompensavimo tvarką, jei delsiama pakeisti teikėją ar tuo piktnaudžiaujama;
 - iii) su ankstyvu sutarties nutraukimu susijusius bet kokius mokesčius, įskaitant sąnaudų susigrąžinimą, susijusį su galiniu įrenginiu (remiantis įprastais nusidėvėjimo vertinimo metodais), arba bet kuriomis kitomis reklaminėmis sąlygomis (*pro rata temporis* pagrindu);
- f) bet kokius susitarimus dėl kompensavimo ir pinigų grąžinimo, įskaitant aiškią nuorodą į galutinių paslaugų gavėjų įstatymais numatytas teises, kurie bus taikomi, jei paslaugų kokybė neatitinka sutartyje numatytos kokybės;
- g) jei taikomas įpareigojimas pagal Direktyvos 2002/22/EB 25 straipsnį – abonentų galimybės pasirinkti, ar įtraukti ar neįtraukti jo asmens duomenis į abonentų sąrašą, ir atitinkami duomenys;
- h) neįgaliesiems galutiniams paslaugų gavėjams – išsamią informaciją apie jiems sukurtus produktus ir paslaugas;
- i) būdus, kaip galima pradėti ginčių sprendimo procedūras, įskaitant tarpvalstybinius ginčus pagal Direktyvos 2002/22/EB 34 straipsnį ir šio reglamento 22 straipsnį;
- j) veiksmai, kurių gali imtis teikėjas, reaguodamas į incidentus, susijusius su saugumu arba vientisumu, arba į grėsmes ir pažeidžiamumą.

2. Be 1 dalyje nurodytos informacijos, elektroninių ryšių visuomenei teikėjai galutiniams vartotojams pateikia bent šią informaciją apie jų teikiamas interneto prieigos paslaugas, nebent su galutiniu paslaugų gavėju, kuris nėra vartotojas, susitarta kitaip:

- a) duomenų kiekio apribojimus, jei tokie taikomi; kainą už *ad hoc* ar nuolatinio pobūdžio leidžiamo naudoti duomenų kiekio padidinimą; duomenų perdavimo spartą ir kainas, taikomas visiškai išnaudojus leidžiamą naudoti duomenų kiekį, jei jis ribojamas; ir kaip galutiniai paslaugų gavėjai galėtų bet kuriuo metu stebėti esamą suvartojimo lygį;
- b) galutinio paslaugų gavėjo pagrindinėje buveinėje pasiekiamus faktinius duomenų parsisiuntimo ir išsiuntimo spartą, įskaitant faktinį spartos diapazoną, vidutinę spartą ir spartą

piko valandomis, įskaitant galimą poveikį, jei būtų suteikta prieiga trečiosioms šalims per radijo ryšio vietinius tinklus;

c) kitus paslaugos kokybės parametrus;

d) informaciją apie visas procedūras, kurias taiko teikėjas, siekdamas įvertinti ir reguliuoti srautus, kad būtų išvengta tinklo perkrovimo, bei informaciją apie šių procedūrų galimą poveikį paslaugų kokybei ir asmens duomenų apsaugai;

e) aiškų ir suprantamą paaiškinimą, kokį praktinį poveikį turinio, taikomųjų programų ir paslaugų naudojimui gali turėti bet kokie duomenų kiekio apribojimai, faktinė sparta ir kiti paslaugos kokybės parametrai, bei kartu naudojamos aukštesnės paslaugų kokybės specializuotos paslaugos.

3. 1 ir 2 dalyse nurodyta informacija pateikiama aiškia, suprantama ir lengvai prieinama forma valstybės narės, kurioje yra galutinio paslaugų gavėjo gyvenamoji vieta, oficialia kalba, ir reguliariai atnaujinama. Ši informacija yra sutarties sudedamoji dalis ir yra nekeičiama, jei sutarties šalys aiškiai nesusitaria kitaip. Galutinis paslaugų gavėjas gauna sutarties kopiją raštu.

4. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nurodomos 2 dalyje išvardytų informacijos reikalavimų detalės. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 33 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Atitinkamų valdžios institucijų prašymu į sutartį taip pat įtraukiama bet kokia 25 straipsnio 4 dalyje nurodyta ir su teikiama paslauga susijusi informacija, kurią šiuo tikslu pateikė šios institucijos, apie elektroninių ryšių tinklą ir paslaugų naudojimą dalyvaujant neteisėtoje veikloje ar platinant žalingą turinį bei apie apsaugos priemones, skirtas apsaugoti nuo asmens saugumui kylančio pavojaus ir nuo neteisėto asmens duomenų tvarkymo.

27 straipsnis. Vartojimo kontrolė

1. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai siūlo galutiniams paslaugų gavėjams galimybę nemokamai pasirinkti paslaugą, kurią teikiant jie informuojami apie įvairias elektroninių ryšių paslaugas, kuriomis jie pasinaudojo, ir ši informacija išreiškiama ta valiuta, kuria galutiniam paslaugų gavėjui pateikiama sąskaita. Tokia paslauga garantuojama, kad be galutinio paslaugų gavėjo sutikimo per konkretų naudojimo laikotarpį susikaupusios išlaidos neviršys galutinio paslaugų gavėjo nurodytos finansinės ribos.

2. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai užtikrina, kad paslaugų suvartojimui pasiekus 80 % pagal 1 dalį nustatytos finansinės ribos galutiniam paslaugų gavėjui būtų išsiųstas atitinkamas pranešimas. Pranešime nurodoma procedūra, kurios reikia laikytis norint ir toliau gauti tas paslaugas, įskaitant jų kainas. Teikėjas nutraukia nurodytų paslaugų teikimą ir nustoja ėmęs iš galutinio paslaugų gavėjo mokestį už jas, jei antraip būtų viršyta finansinė riba, nebent (ir iki kol) galutinis paslaugų gavėjas pareikalauja, kad tokios paslaugos būtų toliau teikiamos arba vėl pradėtos teikti. Pasiekus finansinę ribą, galutiniai paslaugų gavėjai ir toliau gali gauti skambučius ir SMS žinutes, naudotis nemokamais telefono numeriais ir susisiekti su pagalbos tarnybomis surenkant nemokamą Europos pagalbos telefono numerį 112 iki sutarto sąskaitų pateikimo laikotarpio pabaigos.

3. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai iš karto, prieš sujungdami skambutį, suteikia galimybę galutiniams paslaugų gavėjams lengvai ir be jokių papildomų išlaidų gauti informaciją apie bet kokiam numeriui ar paslaugai, kuriems taikomos ypatingos kainų nustatymo sąlygos, taikomus tarifus, nebent nacionalinė reguliavimo institucija, siekdama

proporcingumo, iš anksto leido taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą. Visa tokia informacija apie visus tokius numerius ir paslaugas pateikiama taip, kad ją būtų galima palyginti.

4. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai siūlo galutiniams paslaugų gavėjams galimybę nemokamai pasirinkti gauti detalias sąskaitas.

28 straipsnis. Sutarties nutraukimas

1. Vartotojų ir elektroninių ryšių visuomenei teikėjų sudarytose sutartyse numatoma minimali trukmė neviršija 24 mėnesių. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai pasiūlo galutiniams paslaugų gavėjams galimybę sudaryti sutartį, kurios ilgiausia trukmė – 12 mėnesių.

2. Vartotojai ir kiti galutiniai paslaugų gavėjai turi teisę nutraukti sutartį, pranešę apie tai prieš mėnesį, jei nuo sutarties sudarymo praėjo šeši mėnesiai ar daugiau, nebent jie susitarė kitaip. Nemokama jokia kompensacija, išskyrus lengvatinėmis sąlygomis įsigytos įrangos, kuri buvo susieta su sutartimi sudarant tą sutartį, likutinę vertę ir *pro rata temporis* atlyginimą už pasinaudojimą bet kokiomis kitomis reklaminėmis sąlygomis, kurios buvo taip įvardytos sudarant tą sutartį. Bet kokį apribojimą naudoti galinį įrenginį kituose tinkluose teikėjas panaikina nemokamai ne vėliau kaip sumokėjęs tokią kompensaciją.

3. Jei sutartyse ar nacionalinės teisės aktuose numatyta, kad sutarties laikotarpis būtų pratęsiamas be jokių sąlygų, elektroninių ryšių visuomenei teikėjas laiku informuoja galutinį paslaugų gavėją, kad galutiniam paslaugų gavėjui būtų likęs bent vienas mėnuo pareikšti nesutikimą su pratęsimu be jokių sąlygų. Jei galutinis paslaugų gavėjas prieštaravimo nepateikia, sutartis laikoma nuolatine sutartimi, kurią galutinis paslaugų gavėjas, be jokių išlaidų, gali nutraukti bet kuriuo metu, pranešęs apie tai prieš mėnesį.

4. Galutiniai paslaugų gavėjai turi teisę nutraukti sutartį be jokių išlaidų, jei jie pastebi elektroninių ryšių visuomenei teikėjo siūlomus sutarties sąlygų pakeitimus, nebent siūlomi pakeitimai yra tik naudingi galutiniam paslaugų gavėjui. Teikėjai galutiniams paslaugų gavėjams ne vėliau kaip prieš mėnesį tinkamai praneša apie numatomus tokius pakeitimus ir kartu praneša apie jų teisę nutraukti tokią sutartį be jokių išlaidų, jei naujos sąlygos jiems nepriimtinos. 2 dalis taikoma *mutatis mutandis*.

5. Bet koks reikšmingas ir ne trumpalaikis faktinio veikimo, susijusio su sparta ar kitais kokybės parametrais, ir elektroninių ryšių visuomenei teikėjo pagal 26 straipsnį nurodyto veikimo skirtumas laikomas veikimo neatitikimu, kai siekiama nustatyti galutinio paslaugų gavėjo teisės gynimo priemones pagal nacionalinės teisės aktus.

6. Dėl abonentinės sutarties, susijusios su to paties elektroninių ryšių visuomenei teikėjo teikiamomis papildomomis paslaugomis sudarymo pradinės sutarties laikotarpis nepradedamas skaičiuoti iš naujo, nebent papildomos (-ų) paslaugos (-ų) kaina gerokai viršija pradinių paslaugų kainą arba jei papildomos paslaugos yra siūlomos specialia reklamine kaina, siejama su esamos sutarties pratęsimu.

7. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai taiko tokias sutarties nutraukimo sąlygas ir procedūras, kuriomis nesudaromos kliūtys keisti paslaugų gavėją ar nuo to neatgrasoma.

29 straipsnis. Pasiūlymų paketai

Jei vartotojams siūlomų paslaugų pakete yra bent vienas prijungimas prie elektroninių ryšių tinklo ar bent viena elektroninių ryšių paslauga, šio reglamento 28 ir 30 straipsniai taikomi visiems paketo elementams.

V SKYRIUS

Palankesnių sąlygų pakeisti teikėją sudarymas

30 straipsnis. Teikėjo pakeitimas ir numerių perkeliamumas

1. Visi nacionalinio numeracijos plano numerius turintys galutiniai paslaugų gavėjai, turi teisę, jei pageidauja, išlaikyti savo numerį (-ius), nepriklausomai nuo elektroninių ryšių visuomenei teikėjo, kuris paslaugas teikia pagal Direktyvos 2002/22/EB I priedo C dalį, su sąlyga, kad teikėjas yra elektroninių ryšių valstybėje narėje, su kuria susijęs nacionalinis numeracijos planas, teikėjas, arba kuris yra Europos elektroninių ryšių teikėjas, kuris kompetentingai buveinės valstybės narės reguliavimo institucijai pranešė apie tai, kad jis teikia ar ketina teikti tokias paslaugas valstybėje narėje, su kuria susijęs nacionalinis numeracijos planas.
 2. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjų nustatomos kainos, susijusios su numerių perkeliamumu, yra pagrįstos sąnaudomis ir galutiniams paslaugų gavėjams taikomi tiesioginiai mokesčiai, jei taikomi, neturi atgrasinti galutinių paslaugų gavėjų keisti teikėją.
 3. Numerių perkėlimas ir jų aktyvavimas vykdomi kuo greičiau. Galutinių paslaugų gavėjų, kurie sudarė sutartį perkelti numerį naujam teikėjui, numeris aktyvuojamas per vieną darbo dieną po tokios sutarties sudarymo. Dėl numerio perkėlimo gavėjas negali likti be paslaugos ilgiau kaip vieną darbo dieną.
 4. Teikėjo keitimo ir numerio perkėlimo procesui vadovauja naujasis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas. Galutiniai paslaugų gavėjai gauna pakankamai informacijos apie teikėjo keitimą prieš ir per teikėjo keitimo procesą ir iškart po to, kai jis užbaigiamas. Galutiniai paslaugų gavėjai kitam teikėjui prieš jų valią nepriskiriami.
 5. Galutinių paslaugų gavėjų sutartys su ankstesniaisiais elektroninių ryšių visuomenei teikėjais nutraukiamos automatiškai po to, kai užbaigiamas teikėjo keitimo procesas. Ankstesnieji elektroninių ryšių visuomenei teikėjai vartotojams, kurie naudojami išankstinio mokėjimo paslaugomis, grąžina visą neišnaudotą kreditą.
 6. Elektroninių ryšių visuomenei teikėjai, kurie delsia pakeisti teikėją ar tuo piktnaudžiauja, įskaitant informacijos, reikalingos numeriui perkelti, nesuteikimą, turi išmokėti kompensaciją galutiniams paslaugų gavėjams, kurių atžvilgiu buvo vykdomas toks delsimas ar piktnaudžiavimas.
 7. Jei galutinis paslaugų gavėjas, kuris pasirenka naują interneto prieigos paslaugų teikėją, turi elektroninio pašto adresą, kurį jam suteikė ankstesnysis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas, tuomet, galutiniam paslaugų gavėjui paprašius, jis nemokamai 12 mėnesių persiunčia jį bet kokį galutinio paslaugų gavėjo nurodytą elektroninio pašto adresą visus elektroninius laiškus, adresuotus galutinio paslaugų gavėjo ankstesniu elektroninio pašto adresu. Ši elektroninių laiškų persiuntimo paslauga turėtų turėti automatinį atsakymo pranešimą, kuriuo visiems elektroninių laiškų siuntėjams būtų pranešama apie galutinio paslaugų gavėjo naują elektroninio pašto adresą. Galutiniams paslaugų gavėjams turėtų būti suteikta galimybė pasirinkti, kad naujasis elektroninio pašto adresas nebūtų atskleidžiamas automatinio atsakymo pranešime.
- Pasibaigus pradiniam 12 mėnesių laikotarpiui, ankstesnysis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas suteikia galutiniam paslaugų gavėjui galimybę pratęsti (prireikus, už mokesį) elektroninių laiškų persiuntimo laikotarpį. Ankstesnysis elektroninių ryšių visuomenei teikėjas galutinio paslaugų gavėjo pradinio elektroninio pašto adreso nepriskiria kitam

galutiniam paslaugų gavėjui, kol nepraeina dveji metai nuo sutarties nutraukimo ir, bet kuriuo atveju, per laikotarpį, kuriam buvo pratęstas elektroninių laiškų persiuntimas.

8. Nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos gali nustatyti visuotinius teikėjo keitimo ir numerių perkėlimo procesus, įskaitant tinkamas sankcijas teikėjams ir kompensacijas galutiniams paslaugų gavėjams. Jos atsižvelgia į būtiną galutinio paslaugų gavėjo apsaugą teikėjo keitimo proceso metu ir į poreikį užtikrinti tokio proceso efektyvumą.

VI skyrius

Organizacinės ir baigiamosios nuostatos

31 straipsnis. Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles, kuriomis reglamentuojamos už šio reglamento nuostatų pažeidimus taikytinos sankcijos, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos. Valstybės narės iki 2016 m. liepos 1 d. praneša Komisijai apie tas nuostatas bei nedelsdamos informuoja apie vėliau padarytus su jomis susijusius pakeitimus.

Europos elektroninių ryšių teikėjų atžvilgiu sankcijos nustatomos pagal II skyrių, atsižvelgiant į atitinkamas nacionalinių reguliavimo institucijų kompetencijas buveinės ir priimančiojoje valstybėse narėse.

32 straipsnis. Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.

2. 17 straipsnio 2 dalyje ir 19 straipsnio 5 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui nuo [reglamento įsigaliojimo data].

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 17 straipsnio 2 dalyje ir 19 straipsnio 5 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos Oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

5. Pagal 17 straipsnio 2 dalį ir 19 straipsnio 5 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

33 straipsnis. Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Ryšių komitetas, įsteigtas pagal 2002/21/EB 22 straipsnio 1 dalį. Tas komitetas – tai komitetas, apibrėžtas Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

34 straipsnis. Direktyvos 2002/20/EB pakeitimai

3 straipsnio 2 dalies antra pastraipa išbraukiama.

35 straipsnis. Direktyvos 2002/21/EB pakeitimai

Direktyva 2002/21/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnis papildomas tokia 6 dalimi:

„Ši direktyva ir specifinės direktyvos aiškinamos ir taikomos kartu su Reglamento Nr. [XX/2014] nuostatomis.“

2) 7a straipsnis iš dalies keičiamas taip:

– a) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Jeigu pagal planuojamą priemonę, kuriai galioja 7 straipsnio 3 dalis, taikant šios direktyvos 16 straipsnį kartu su Direktyvos 2002/19/EB (Prieigos direktyva) 5 ir 9–13 straipsniais ir Direktyvos 2002/22/EB (Universaliųjų paslaugų direktyva) 17 straipsnį, siekiama nustatyti, iš dalies pakeisti arba panaikinti operatoriaus pareigas, Komisija per šios direktyvos 7 straipsnio 3 dalyje numatytą vieno mėnesio laikotarpį gali nurodyti atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai ir EERRI priežastis, kodėl ji mano, kad taikant planuojamą priemonę bus sukuriama kliūtys bendrojoje rinkoje, arba kad ji turi rimtų abejonių dėl to, ar ši priemonė suderinama su Sąjungos teise, prireikus, atsižvelgdama į pagal šios direktyvos 19 straipsnio 1 dalį priimtas rekomendacijas dėl šios direktyvos ir specifinių direktyvų konkrečių nuostatų suderinto taikymo. Tokiu atveju planuojamos priemonės negalima priimti dar tris mėnesius nuo Komisijos pranešimo.“

– b) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Per 1 dalyje nurodytą trijų mėnesių laikotarpį Komisija, EERRI ir atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija glaudžiai bendradarbiauja siekdamos nustatyti tinkamiausią ir veiksmingiausią priemonę, atsižvelgdamos į 8 straipsnyje nustatytus tikslus, kartu tinkamai atsižvelgdamos į rinkos dalyvių nuomonę ir į poreikį užtikrinti nuoseklios reguliavimo praktikos plėtrą. Jeigu pagal planuojamą priemonę siekiama priimančiojoje valstybėje narėje nustatyti, iš dalies pakeisti arba panaikinti Europos elektroninių ryšių teikėjo pareigas, kaip apibrėžta Reglamente [XXX/2014], buveinės valstybės narės nacionalinė reguliavimo institucija taip pat gali dalyvauti bendradarbiavimo procese.“

– c) 5 dalyje įterpiamas šis aa punktas:

aa) priimti sprendimą, pagal kurį būtų reikalaujama, kad atitinkama nacionalinė reguliavimo institucija atsiimtų siūlomos priemonės projektą, pateikiant konkrečių pasiūlymų, kaip ją iš dalies pakeisti, jeigu pagal planuojamą priemonę siekiama nustatyti, iš dalies pakeisti arba panaikinti Europos elektroninių ryšių teikėjo pareigas, kaip apibrėžta Reglamente [XXX/2014].“

– d) 6 dalis papildoma šia pastraipa:

„7 straipsnio 6 dalis taikoma tais atvejais, kai Komisija priima sprendimą pagal 5 dalies aa punktą.“

3) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

– a) tarp 1 dalies pirmos ir antros pastraipų įterpiama ši pastraipa:

„Vertindama, ar konkrečiai rinkai būdingos savybės, dėl kurių gali būti pateisinamas ex-ante reguliavimo įpareigojimų taikymas, ir todėl ji turi būti įtraukta į rekomendaciją, Komisija

pirmiausia atsižvelgia į vienodo reguliavimo visoje Sąjungoje poreikį, skatinti veiksmingas investicijas ir naujove siekiant naudoti galutiniams paslaugų gavėjams ir didesnį Sąjungos ekonomikos konkurencingumą pasaulio mastu, ir į atitinkamos rinkos svarbą bei kitus veiksnius, tokius, kaip esama infrastruktūra grindžiama konkurencija mažmeninėje rinkoje, konkurencija galutiniams paslaugų gavėjams siūlomų produktų kainos, pasirinkimo ir kokybės atžvilgiu. Komisija apsveria visus atitinkamus konkurencingumo suvaržymus, nepriklausomai nuo to, ar tinklai, paslaugos ar taikomosios programos, kuriomis tokie suvaržymai nustatomi, laikomi elektroninių ryšių tinklais, elektroninių ryšių paslaugomis, ar kitos rūšies paslaugomis ar taikomosiomis programomis, kurias galima palyginti iš galutinio paslaugų gavėjo perspektyvos, kad nustatytų, ar Sąjungoje arba didelėje jos dalyje apskritai laikomasi visų šių trijų kriterijų:

- a) egzistuoja didelių ir ilgalaikių struktūrinių, teisinių ar reguliavimo kliūčių patekti į rinką;*
- b) rinkų struktūra neleidžia atsirasti veiksmingai konkurencijai per tam tikrą apibrėžtą laikotarpį, atsižvelgiant į infrastruktūrą grindžiamos ir kitos konkurencijos būklę, esant patekimo į rinką kliūčių;*
- c) vien konkurencijos teisės nepakanka, kad būtų tinkamai pašalintas nustatytas rinkos nepakankamumas.“*

– b) 3 dalis papildoma šia pastraipa:

„Vykdama jai pagal 7 straipsnį suteiktus įgaliojimus Komisija patikrina, ar laikomasi visų trijų 1 dalyje nustatytų kriterijų, kai peržiūrimas planuojamos priemonės suderinamumas su Sąjungos teise ir daroma išvada:

- a) kad konkrečiai rekomendacijoje nenurodytai rinkai dėl konkrečių nacionalinių aplinkybių būdingos savybės, dėl kurių pateisinamas reguliavimo įpareigojimų taikymas; arba*
- b) kad rekomendacijoje nurodytos rinkos dėl konkrečių nacionalinių aplinkybių reguliuoti nereikia.“*

4) 19 straipsnio pirma pastraipa iš dalies keičiama taip:

„Nepažeidžiant šios direktyvos 9 straipsnio ir Direktyvos 2002/20/EB (toliau – Leidimų direktyva) 6 ir 8 straipsnių, jei Komisija nustato, kad nacionalinės reguliavimo institucijos skirtingai atlieka šioje direktyvoje, specifinėse direktyvose ir Reglamente Nr. [XX/2014] nurodytas reguliavimo užduotis ir dėl to gali kilti kliūčių vidaus rinkai, Komisija, atidžiai atsižvelgdama į EERRI nuomonę, gali priimti rekomendaciją arba sprendimą dėl suderinto šios direktyvos, specifinių direktyvų ir Reglamento Nr. [XX/2014] nuostatų taikymo tam, kad būtų įgyvendinami 8 straipsnyje išdėstyti tikslai.“

36 straipsnis. Direktyvos 2002/22/EB pakeitimai

1. Nuo 2016 m. liepos 1 d. Direktyva 2002/22/EB iš dalies keičiama taip:

1) 1 straipsnio 3 dalies pirmasis sakinys išbraukiamas.

2) 20, 21, 22 ir 30 straipsniai išbraukiami.

2. Valstybės narės užtikrina, kad visos priemonės, kuriomis į nacionalinės teisės aktus perkeliama 1 dalyje nurodytos nuostatos, galioja iki 2016 m. liepos 1 d.

Reglamentas (ES) Nr. 531/2012 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio 1 dalyje įterpiama trečia pastraipa:

„Šis reglamentas taikomas tarptinklinio ryšio paslaugoms, kurias galutiniams paslaugų gavėjams Sąjungoje teikia paslaugų savojoje šalyje teikėjas, kuris yra elektroninių ryšių visuomenei teikėjas valstybėje narėje.“

2) 2 straipsnio 2 dalyje įterpiamas toks r punktas:

„r) dvišalė ar daugiašalė tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis – tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjų tarpusavyje sudarytas vienas ar daugiau komercinių ar techninių susitarimų, kuriais sudaromos sąlygos virtualiu būtu išplėsti savojo tinklo aprėptį, ir kiekvienam tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjui reguliuojamas mažmenines tarptinklinio ryšio paslaugas tvariai teikti to paties lygio kainomis kaip ir jų atitinkamos savojoje šalyje teikiamos judriojo ryšio duomenų perdavimo paslaugos.“

3) 4 straipsnis papildomas tokia 7 dalimi:

„7. Šis straipsnis netaikomas tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjams, kurie reguliuojamas mažmenines tarptinklinio ryšio paslaugas teikia pagal 4a straipsnį.“

4) Įterpiamas 4a straipsnis:

„4a straipsnis

1. Šis straipsnis taikomas tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjams, kurie:

a) visiems vartotojams visuose savo atitinkamuose mažmeninių paslaugų paketuose, į kuriuos įtrauktos reguliuojamos tarptinklinio ryšio paslaugos, savojoje šalyje teikiamoms paslaugoms ir reguliuojamoms tarptinklinio ryšio paslaugoms visoje Sąjungoje taiko savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainas, tarsi reguliuojamos tarptinklinio ryšio paslaugos būtų naudojamos savajame tinkle, ir

b) naudodami savo tinklus arba pagal dvišales ar daugiašales tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis su kitais tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjais užtikrina, kad visose valstybėse narėse a punkto nuostatų laikosi bent vienas tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas.

2. 1, 6 ir 7 dalimis nedraudžiama, kad tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas ribotų vartojamas reguliuojamas tarptinklinio ryšio paslaugas, kurioms taikoma savojoje šalyje teikiamų paslaugų kaina, remiantis pagrįsto naudojimo kriterijumi. Bet koks pagrįsto naudojimo kriterijus taikomas taip, kad vartotojai, kurie naudojami įvairiais savojoje šalyje tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjo siūlomais mažmeninių paslaugų paketais, periodiškai keliaudami po Sąjungos teritoriją galėtų drąsiai išlaikyti tipinį vartojimo savojoje šalyje modelį, susijusį su savo atitinkamais savojoje šalyje siūlomais mažmeninių paslaugų paketais. Tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, kuris naudojasi šia galimybe, pagal Reglamento XXX/2014 [25 straipsnio 1 dalies b punktą] paskelbia ir pagal to reglamento [26 straipsnio 1 dalies b ir c punktus] į savo sutartis įtraukia išsamią kiekybinę informaciją apie tai, kaip taikomas pagrįsto naudojimo kriterijus, remiantis pagrindiniu kainų nustatymu, kiekiu ar kitais nagrinėjamo mažmeninių paslaugų paketo parametrais.

Iki 2014 m. gruodžio 31 d. EERRI, pasikonsultavusi su suinteresuotosiomis šalimis ir glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija, nustatys bendrąsias pagrįsto naudojimo kriterijus, įtrauktų į tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjo, kuris naudojasi šiuo straipsniu, mažmeninių paslaugų sutartis, taikymo gaires. EERRI tokias gaires parengia atsižvelgdama į pirmoje pastraipoje nustatytą bendrąjį tikslą ir visų pirma į kainų nustatymo ir vartojimo modelius

valstybėse narėse, į savojoje šalyje taikomų kainų suderinimo laipsnį Sąjungoje, į bet kokią pastebimą tarptinklinio ryšio savojoje šalyje teikiamų paslaugų tarifais poveikį tokių tarifų raidai, ir į tarptinklinio ryšio didmeninių kainų už nesubalansuotą srautą tarp tarptinklinio ryšio teikėjų raidą.

Kompetentinga nacionalinė reguliavimo institucija stebi ir prižiūri pagrįstų naudojimo kriterijų taikymą, kiek įmanoma atsižvelgdama į EERRI bendrąsias gaires, kai tik jos bus priimtos, ir užtikrina, kad nebūtų taikomos nepagrįstos sąlygos.

3. Pavieniai galutiniai paslaugų gavėjai, kuriems paslaugas teikia tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, kurie naudojami šiuo straipsniu, gali, jų pačių prašymu, sąmoningai ir aiškiai pasirinkti atsisakyti pasinaudoti privalumu, kad reguliuojamoms tarptinklinio ryšio paslaugoms būtų taikomos konkrečiame mažmeninių paslaugų pakete numatytos savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainos, mainais į kitus to teikėjo siūlomus privalumus. Tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas primena tiems galutiniams paslaugų gavėjams apie tarptinklinio ryšio privalumus, kuriais tokiu atveju jie negalėtų pasinaudoti. Nacionalinės reguliavimo institucijos visų pirma stebi, ar tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, kurie naudojami šiuo straipsniu, netaiko tokios verslo praktikos, kuri leistų apeiti nustatytą tvarką.

4. 8, 10 ir 13 straipsniuose nustatytos mažmeninės reguliuojamų tarptinklinio ryšio kainos netaikomos tarptinklinio ryšio paslaugoms, kurios siūlomos tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjo, kuris naudojami šiuo straipsniu, jei jos neviršija savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainų lygio.

Jei tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, kuris naudojami šiuo straipsniu, nustato kainas, kurios skiriasi nuo taikomų paslaugų savojoje šalyje kainų už reguliuojamų tarptinklinio ryšio paslaugų vartojimą, viršijantį tokių paslaugų pagrįstą naudojimą pagal 2 dalį, arba jei pavieniai galutiniai paslaugų gavėjai pagal 3 dalį aiškiai atsisako pasinaudoti privalumu, kad reguliuojamoms tarptinklinio ryšio paslaugoms būtų taikomos savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainos, šių reguliuojamų tarptinklinio ryšio paslaugų kainos neviršija 8, 10 ir 13 straipsniuose nustatytų mažmeninių tarptinklinio ryšio kainų.

5. Tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, kuris nori pasinaudoti šiuo straipsniu, EERRI biurui praneša apie savo pareiškimą ir visas dvišales ar daugiašales sutartis, dėl kurių jis tenkina 1 dalies sąlygas, ir apie visus jų pakeitimus. Pranešimą teikiantis tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas į savo pranešimą įtraukia įrodymą, kad visi partneriai, su kuriais sudaryta dvišalė ar daugiašalė tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis, apie kurią pranešama, sutinka su tokiu pranešimu.

6. Laikotarpiu nuo 2014 m. liepos 1 d. iki 2016 m. birželio 30 d. šis straipsnis taikomas tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjams, kurie nevykdo 1 dalyje nustatytų sąlygų, jei jie laikosi šių sąlygų:

a) tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas savo pareiškime ir visose atitinkamose dvišalėse ar daugiašalėse tarptinklinio ryšio paslaugų sutartyse, kuriuos pagal 5 dalį teikia EERRI biurui, daro konkrečią nuorodą į šią dalį;

b) tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas naudodamas savo tinklus arba pagal dvišales ar daugiašales tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis su kitais tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjais užtikrina, kad c, d ir e punktuose išvardytų sąlygų būtų laikomasi bent 17 valstybių narių, kuriose gyvena 70 % Sąjungos gyventojų;

c) tiek tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, tiek ir bet kuris sutarties partneris, kaip apibrėžta b punkte, įsipareigoja ne vėliau kaip nuo 2014 m. liepos 1 d. arba nuo pranešimo pateikimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė, sudaryti galimybę pasinaudoti ir aktyviai siūlo bent vieną mažmeninių paslaugų paketą, kuriame yra tarifų pasirinkimo galimybė, pagal

kurią savojoje šalyje teikiamoms paslaugoms ir reguliuojamoms tarptinklinio ryšio paslaugoms visoje Sąjungoje taikomos savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainos, tarsi reguliuojamos tarptinklinio ryšio paslaugos būtų naudojamos savajame tinkle;

d) tiek tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, tiek bet kuris sutarties partneris, kaip apibrėžta b punkte, įsipareigoja ne vėliau kaip nuo 2015 m. liepos 1 d. arba nuo pranešimo pateikimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė, sudaryti galimybę pasinaudoti ir aktyviai siūlo tokias tarifų pasirinkimo galimybes mažmeninių paslaugų paketuose, kuriuos tų metų sausio 1 d. naudojo bent 50 % jų atitinkamos klientų bazės;

e) tiek tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, tiek ir bet kuris sutarties partneris, kaip apibrėžta b punkte, įsipareigoja ne vėliau kaip nuo 2016 m. liepos 1 d. laikytis 1 dalies b punkto visuose savo atitinkamuose mažmeninių paslaugų paketuose.

Tarptinklinio ryšio teikėjas, kuris naudojasi šiuo straipsniu, ir bet kuris sutarties partneris, kaip apibrėžta b punkte, gali, kaip d punkte nurodyto įsipareigojimo alternatyvą, nuo 2015 m. liepos 1 d. arba nuo pranešimo pateikimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė, įsipareigoti, kad visi jo įvairiuose mažmeninių paslaugų paketuose nurodyti papildomi mokesčiai už tarptinklinį ryšį, kurie taikomi kaip priedas prie savojoje šalyje teikiamų paslaugų tarifų, iš viso sudarytų ne daugiau kaip 50 % 2015 m. sausio 1 d. tuose paketuose taikytų papildomų mokesčių, nepriklausomai nuo to, ar tokie papildomi mokesčiai skaičiuojami remiantis vienetais, tokiais kaip skambučio minutės ar megabaitai, laikotarpiais, tokiais kaip tarptinklinio ryšio paslaugų naudojimo dienos ar savaitės, ar kokiomis kitomis priemonėmis ar jų deriniu. Tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, kurie remiasi šiuo punktu, nacionalinei reguliavimo institucijai įrodo, kad laikosi reikalavimo 50 % sumažinti mokesčius, ir pateikia visus reikalingus patvirtinamuosius dokumentus, kuriuos jų paprašo pateikti.

Jei tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, kuris naudojasi šiuo straipsniu, pagal pirmos pastraipos a punktą (ir todėl ta pastraipa jam taikoma), EERRI biurui praneša apie savo pareiškimą ir visus atitinkamus dvišalius ar daugiašalius tarptinklinio ryšio paslaugų susitarimus, tiek pranešimą teikiantis tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, tiek ir bet kuris sutarties partneris, kaip apibrėžta b punkte, įsipareigoja laikytis pirmos pastraipos c, d ir e punktuose nurodytų sąlygų, įskaitant tos pastraipos d punkte numatytus alternatyvius įsipareigojimus, ne vėliau kaip 2018 m. liepos 1 d.

7. Laikotarpiu nuo 2014 m. liepos 1 d. iki 2016 m. birželio 30 d. šis straipsnis taikomas tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjams, kurie nevykdo 1 dalyje nustatytų sąlygų, jei jie laikosi šių sąlygų:

a) tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas savo pareiškime ir visose atitinkamose dvišalėse ar daugiašalėse tarptinklinio ryšio paslaugų sutartyse, kuriuos pagal 5 dalį teikia EERRI biurui, daro konkrečią nuorodą į šią dalį;

b) tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas naudodamas savo tinklus arba pagal dvišales ar daugiašales tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis su kitais tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjais, užtikrina, kad 1 dalies a punkte išvardytų sąlygų būtų laikomasi bent 10 valstybių narių, kuriose gyvena 30 % Sąjungos gyventojų, ne vėliau kaip nuo 2014 m. liepos 1 d. arba nuo pranešimo pateikimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė;

c) tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas naudodamas savo tinklus arba pagal dvišales ar daugiašales tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis su kitais tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjais, užtikrina, kad 1 dalies a punkte išvardytų sąlygų būtų laikomasi bent 14 valstybių narių, kuriose gyvena 50 % Sąjungos gyventojų, ne vėliau kaip nuo 2015 m. liepos 1 d. arba nuo pranešimo pateikimo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri data yra vėlesnė;

d) tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas naudodamas savo tinklus arba pagal dvišales ar daugiašales tarptinklinio ryšio paslaugų sutartis su kitais tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjais, užtikrina, kad 1 dalies a punkte išvardytų sąlygų būtų laikomasi bent 17 valstybių narių, kuriose gyvena 70 % Sąjungos gyventojų, ne vėliau kaip nuo 2016 m. liepos 1 d.

Jei tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, kuris naudojasi šiuo straipsniu, pagal pirmos pastraipos a punktą (ir todėl ta pastraipa jam taikoma), EERRI biurui praneša apie savo pareiškimą ir visus atitinkamus dvišalius ar daugiašalius tarptinklinio ryšio paslaugų susitarimus, tiek pranešimą teikiantis tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas, tiek ir bet kuris sutarties partneris, kaip apibrėžta b punkte, įsipareigoja laikytis 1 dalies a punkte nurodytų sąlygų, ne vėliau kaip 2018 m. liepos 1 d.

8. Tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai sąžiningai derasi siekdami sudaryti dvišales ar daugiašales sutartis pagal nešališkas ir pagrįstas sąlygas bei atsižvelgdami į tai, kad tokios sutartys turi sudaryti sąlygas virtualiu būdu išplėsti tinklo aprėptį savojoje šalyje ir kiekvienam tarptinklinio ryšio teikėjui, kuris naudojasi šiuo straipsniu, tvariai teikti to paties lygio kainomis kaip ir jų atitinkamos savojoje šalyje teikiamos judriojo ryšio paslaugas.

9. Nukrypstant nuo 1 dalies, po 2016 m. liepos 1 d. šis straipsnis taikomas tarptinklinio ryšio teikėjams, kurie naudojasi šiuo straipsniu, jei jie įrodo, kad jie sąžiningai siekė sudaryti arba pratęsti dvišales arba daugiašales tarptinklinio ryšio sutartis pagal nešališkas ir pagrįstas sąlygas visose valstybėse narėse, kuriose jie dar neatitinka 1 dalies reikalavimų, ir jiems nepavyko sudaryti dvišalės arba daugiašalės tarptinklinio ryšio sutarties su tarptinklinio ryšio teikėju vienoje ar daugiau valstybių narių, su sąlyga, kad jie atitinka 6 dalies b punkte nurodytus minimaliuosius aprėpties reikalavimus ir visas kitas šio straipsnio nuostatas. Tokiais atvejais tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, kurie naudojasi šiuo straipsniu, toliau siekia priimtinomis sąlygomis sudaryti tarptinklinio ryšio paslaugų sutartį su tarptinklinio ryšio paslaugų teikėju iš bet kurios valstybės narės, su kurios atstovu sutartis dar nėra sudaryta.

10. Jei alternatyviam tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjui pagal 4 straipsnio 1 dalį jau suteikta prieiga prie paslaugų savojoje šalyje teikėjo klientų ir jis jau skyrė reikiamas investicijas, susijusias su šių klientų aptarnavimu, tokiam paslaugų savojoje šalyje teikėjui 4 straipsnio 7 dalis netaikoma trejų metų pereinamuoju laikotarpiu. Pereinamuoju laikotarpiu nepažeidžiamas reikalavimas laikytis ilgesnio sutarties laikotarpio, dėl kurio susitarta su alternatyviu tarptinklinio ryšio paslaugų teikėju.

11. Šiuo straipsniu nepažeidžiamas Sąjungos konkurencijos taisyklių taikymas dvišalėms ar daugiašalėms tarptinklinio ryšio paslaugų sutartims. “

5) 8 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

a) pirma pastraipa pakeičiama taip:

„2. Nuo 2013 m. liepos 1 d. tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjas už teikiamą reguliuojamo tarptinklinio ryšio skambučio paslaugą savo tarptinklinio ryšio vartotojui gali taikyti skirtingą mažmeninę Europos skambučio tarifo kainą (neįskaitant PVM) už kiekvieną skambutį naudojantis tarptinkliniu ryšiu, tačiau ši kaina neviršija 0,24 EUR už minutę skambinant ir 0,07 EUR už minutę priimant skambučius. Didžiausia leistina skambučio kaina 2014 m. liepos 1 d. sumažinama iki 0,19 EUR. Nuo 2014 m. liepos 1 d. tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai savo tarptinklinio ryšio vartotojams netaiko jokie mokesčio už naudojantis tarptinkliniu ryšiu jų gautus skambučius, netrukdamt imtis priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią neįprastam arba nesąžiningam naudojimui. Nepažeidžiant 19 straipsnio, didžiausios leistinos mažmeninės Europos tarifo kainos išlieka galioti iki 2017 m. birželio 30 d.“

b) trečia pastraipa pakeičiama taip:

„Visi tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai, jų tarptinklinio ryšio vartotojų kiekvieną reguliuojam tarptinklinio ryšio skambutį, kuriam taikomas Europos skambučių tarifas, apmokestina pagal sekundes.“

6) 14 straipsnyje įterpiama 1a dalis:

„1a. Kai reguliuojamų mažmeninių tarptinklinio ryšio paslaugų vartojimas savojoje šalyje taikomais tarifais ribojamas atsižvelgiant į pagrįsto naudojimo kriterijų pagal 4a straipsnio 2 dalį, tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai įspėja tarptinklinio ryšio vartotojus, kai skambučių ir SMS žinučių naudojant tarptinklinį ryšį vartojimas pasiekia pagrįsto naudojimo ribą ir kartu tarptinklinio ryšio vartotojams pateikia pagrindinę būtent jam skirtą kainodaros informaciją apie tarptinklinio ryšio kainas, kurios taikomos skambinant ar siunčiant SMS žinutes ne savojoje šalyje taikomais tarifais ar ne pagal paketą, pagal šio straipsnio 1 dalies antrą, ketvirtą ir penktą pastraipas.“

7) 15 straipsnyje įterpiama 2a dalis:

„2a. Kai reguliuojamų mažmeninių tarptinklinio ryšio paslaugų vartojimas savojoje šalyje taikomais tarifais ribojamas atsižvelgiant į pagrįsto naudojimo kriterijų pagal 4a straipsnio 2 dalį, tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjai įspėja tarptinklinio ryšio vartotojus, kai duomenų perdavimo tarptinkliniu ryšiu paslaugų vartojimas pasiekia pagrįsto naudojimo ribą ir kartu tarptinklinio ryšio vartotojams pateikia pagrindinę būtent jam skirtą kainodaros informaciją apie tarptinklinio ryšio kainas, kurios taikomos duomenų perdavimo tarptinkliniu ryšiu paslaugoms ne savojoje šalyje taikomais tarifais ar ne pagal paketą, pagal šio straipsnio 2 dalį.“ Šio straipsnio 3 dalis taikoma duomenų perdavimo tarptinkliniu ryšiu paslaugoms, kuriomis naudotasi viršijant savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainas arba ne pagal 4a straipsnio 2 dalyje nurodytus paketus.“

8) 19 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 1 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

„Komisija persvarsto šio reglamento veikimą ir po viešosios konsultacijos teikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip 2016 m. gruodžio 31 d.“

ii) g punktas pakeičiamas taip:

„g) kiek 3 ir 4 straipsniuose numatytų struktūrinių priemonių įgyvendinimas ir 4a straipsnyje numatytos alternatyvios tvarkos taikymas padėjo tarptinklinio ryšio paslaugų vidaus rinkoje formuotis konkurencijai, kad nebūtų didelio skirtumo tarp tarptinklinio ryšio ir nacionalinių tarifų;“

iii) įterpiamas i punktas:

„(i) kokios pastebimos įtakos savosios šalies mažmeninių kainų raidai turi, jei turi, tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjų visoje Sąjungoje taikomos tokios pačios paslaugų savojoje šalyje kainos, kaip ir reguliuojamų tarptinklinio ryšio paslaugų.“

b) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

i) pirmas sakiny s pakeičiamas taip:

Jei iš ataskaitos paaiškėja, jog tarifų pasirinkimo galimybės, pagal kurias savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainos taikomos ir paslaugoms savojoje šalyje, ir reguliuojamoms tarptinklinio ryšio paslaugoms, nenumatytos bent vieno tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjo kiekvienoje valstybėje narėje visuose pagrįstam naudojimui skirtuose mažmeninių paslaugų

paketuose, arba jog alternatyvių tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjų pateiktuose pasiūlymuose iš esmės lygiaverčiai mažmeniniai tarptinklinio ryšio tarifai nėra lengvai prieinami vartotojams visoje Sąjungoje, Komisija iki tos pačios datos Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia atitinkamus pasiūlymus, kaip ištaisyti šią padėtį ir užtikrinti, kad vidaus rinkoje nacionaliniai ir tarptinklinio ryšio tarifai nesiskirtų.“

ii) d punktas pakeičiamas taip:

„d) pakeisti 7, 9 ir 12 straipsniuose nustatytų didžiausių leistinių didmeninių kainų taikymo laikotarpį arba sumažinti jų dydį siekiant stiprinti visų tarptinklinio ryšio paslaugų teikėjų gebėjimą savo atitinkamuose pagrįstam naudojimui skirtuose mažmeninių paslaugų paketuose pasiūlyti tarifų pasirinkimo galimybes, pagal kurias savojoje šalyje teikiamų paslaugų kainos taikomos ir savojoje šalyje teikiamoms paslaugoms, ir reguliuojamoms tarptinklinio ryšio paslaugoms, tarsi jos būtų naudojamos savajame tinkle.“

38 straipsnis. Reglamento (EB) Nr. 1211/2009 pakeitimai

Reglamentas (EB) Nr. 1211/2009 iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. EERRI veikia Direktyvos 2002/21/EB (Pagrindų direktyvos) ir direktyvų 2002/19/EB, 2002/20/EB, 2002/22/EB ir 2002/58/EB (Specifinių direktyvų) bei reglamentų (EB) Nr. 531/2012 ir Nr. XX/2014 taikymo srityje.“

2) 4 straipsnio 4 ir 5 dalys išbraukiamos.

3) Įterpiamas 4a straipsnis:

„4a straipsnis. Pirmininko paskyrimas ir jo užduotys

1. Reguliotojų valdybai atstovauja pirmininkas, kuris yra visą darbo dieną dirbantis nepriklausomas specialistas.

Pirmininkas įdarbinamas kaip Biuro laikinasis darbuotojas pagal Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a dalį.

Pirmininkas yra atsakingas už Reguliotojų valdybos darbo organizavimą ir pirmininkauja, be teisės balsuoti, Reguliotojų valdybos bei Valdymo komiteto posėdžiams.

Nepažeidžiant Reguliotojų valdybos vaidmens, susijusio su pirmininko vykdomomis užduotimis, pirmininkas nesiekia gauti ir nepriima jokios vyriausybės ar NRI, Komisijos ar jokių kitų viešųjų arba privačiųjų subjektų nurodymų.

2. Reguliotojų valdyba paskiria pirmininką atsižvelgdama į jo nuopelnus, gebėjimus, elektroninių ryšių rinkos dalyvių ir rinkų išmanymą, su priežiūra ir reguliavimu susijusią patirtį pagal atviros atrankos procedūrą.

Reguliotojų valdybos pasirinktas kandidatas pakviečiamas padaryti pareiškimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į komiteto narių klausimus.

Pirmininko paskyrimas įsigalioja tik po to, kai tai patvirtina Valdymo komitetas.

Reguliotojų valdyba taip pat iš savo narių išrenka pirmininko pavaduotoją, kuris atliktų pirmininko pareigas jam nesant.

3. Pirmininkas skiriamas trejiems metams ir šį terminą galima pratęsti vieną kartą.

4. Likus 9 mėnesiams iki pirmininko trejų metų kadencijos pabaigos Reguliotojų valdyba įvertina:

a) per pirmąją kadenciją pasiektus rezultatus ir tai, kaip jie buvo pasiekti;

b) Reguluotojų valdybos pareigas ir reikalavimus artimiausiems metams.

Reguluotojų valdyba informuoja Europos Parlamentą, jei jis ketina pratęsti pirmininko kadenciją. Per mėnesį iki tokio kadencijos pratęsimo pirmininkas gali būti pakviestas padaryti pareiškimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į komiteto narių klausimus.

5. Pirmininkas gali būti pašalintas iš pareigų tik Reguluotojų valdybos sprendimu, priimtu Komisijai pasiūlius ir Valdymo komitetui pritarus.

Pirmininkas neturi teisės neleisti Reguluotojų valdybai ir Valdymo komitetui svarstyti su pirmininku susijusių klausimų, ypač klausimų dėl būtinybės jį pašalinti iš pareigų, ir nedalyvauja su tokiu klausimu susijusiuose svarstymuose.

4) 6 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalyje 4 įtrauka išbraukiama.

b) 3 dalis iš dalies keičiama taip:

„3. Biurą sudaro:

a) Reguluotojų valdybos pirmininkas;

b) Valdymo komitetas;

c) Administracijos vadovas.“

5) 7 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis iš dalies keičiama taip:

„2. Valdymo komitetas paskiria Administracijos vadovą ir, prireikus, pratęsia jo (-s) kadenciją arba pašalina iš pareigų pagal 8 straipsnį. Siūlomas Administracijos vadovas nedalyvauja rengiant tokį sprendimą ar balsuojant dėl jo.“

b) 4 dalis išbraukiama.

6) 8 straipsnio 2, 3 ir 4 dalys išbraukiamos ir pakeičiamos taip:

„2. Administracijos vadovas įdarbinamas kaip Biuro laikinasis darbuotojas pagal Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 2 straipsnio a dalį.

3. Administracijos vadovą skiria Valdymo komitetas iš Komisijos pasiūlytų kandidatų sąrašo po atviros ir skaidrios atrankos procedūros.

Sudarant sutartį su Administracijos vadovu Biurui atstovauja Valdymo komiteto pirmininkas.

Valdymo komiteto pasirinktas kandidatas pakviečiamas padaryti pareiškimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į komiteto narių klausimus.

4. Administracijos vadovo kadencija trunka penkerius metus. Šio laikotarpio pabaigoje Komisija atlieka vertinimą, kuriame atsižvelgiama į Administracijos vadovo veiklos vertinimą ir būsimas Biuro užduotis ir uždavinius.

5. Komisijos siūlymu ir atsižvelgdamas į 4 dalyje nurodytą įvertinimą, Valdymo komitetas gali vieną kartą pratęsti Administracijos vadovo kadenciją ne ilgesniam kaip penkerių metų laikotarpiui.

6. Valdymo komitetas informuoja Europos Parlamentą, jei jis ketina pratęsti Administracijos vadovo kadenciją. Per mėnesį iki tokio kadencijos pratęsimo Administracijos vadovas gali

būti pakviestas padaryti pareiškimą kompetentingame Europos Parlamento komitete ir atsakyti į komiteto narių klausimus.

7. Administracijos vadovas, kurio kadencija buvo pratęsta, negali dalyvauti viso laikotarpio pabaigoje rengiamoje kitoje atrankos į tą pačią pareigybę procedūroje.

8. Administracijos vadovas gali būti pašalintas iš pareigų tik Valdymo komiteto sprendimu, priimtu Komisijai pasiūlius.

9. Valdymo komitetas sprendimus dėl Administracijos vadovo paskyrimo, kadencijos pratęsimo arba pašalinimo iš pareigų priima dviejų trečdalių balso teisę turinčių narių balsų dauguma.“

7) 9 straipsnio 2 dalis iš dalies keičiama taip:

„2. Administracijos vadovas padeda Reguliuotojų valdybos pirmininkui ruošti Reguliuotojų valdybos, Valdymo komiteto ir ekspertų darbo grupių darbotvarkes. Administracijos vadovas Reguliuotojų valdybos ir Valdymo komiteto darbe dalyvauja be teisės balsuoti.“

8) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

„1. Biuro darbuotojams, įskaitant Reguliavimo valdybos irmininką ir Administracijos vadovą, taikomi Tarnybos nuostatai ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygos bei Sąjungos institucijų susitarimu priimtos šių Tarnybos nuostatų ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisyklės.

2. Valdymo komitetas, laikydamasi Tarnybos nuostatų 110 straipsnio, priima atitinkamas Tarnybos nuostatų ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų įgyvendinimo taisykles.

3. Valdymo komitetas, laikydamasis 4 dalies, Biuro darbuotojų atžvilgiu naudojami įgaliojimais, kurie pagal Tarnybos nuostatus ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas suteikti paskyrimų tarnybai ir tarnybai, įgaliotai sudaryti darbo sutartis (toliau – paskyrimų tarnybos įgaliojimai).

4. Laikydamasis pareigūnų tarnybos nuostatų 110 straipsnyje nurodytos tvarkos Valdymo komitetas priima Pareigūnų tarnybos nuostatų 2 straipsnio 1 dalimi ir Kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygų 6 straipsniu pagrįstą sprendimą, kuriuo Administracijos vadovui suteikiami atitinkami paskyrimų institucijos įgaliojimai ir apibrėžiamos sąlygos, kuriomis tas įgaliojimų suteikimas gali būti sustabdytas. Administracijos vadovui leidžiama atlikti perįgaliojimą.

Kai to reikia dėl išimtinių aplinkybių, Valdymo komitetas gali priimti sprendimą laikinai sustabdyti paskyrimų institucijos įgaliojimus Administracijos vadovui bei pastarojo atliktą atitinkamą perįgaliojimą, kad jais naudotųsi pats arba suteiktų vienam iš savo narių arba darbuotojui, kitam nei Administracijos vadovas.“

9) Įterpiamas 10 a straipsnis:

„10a straipsnis. Deleguotieji nacionaliniai ekspertai ir kiti darbuotojai

1. Biuras gali naudotis deleguotųjų nacionalinių ekspertų ar kitų darbuotojų, neįdarbintų Biure, paslaugomis.

2. Valdymo komitetas priima sprendimą, kuriuo nustatomos nacionalinių ekspertų delegavimo į Biurą taisyklės.

39 straipsnis. Nuostata dėl peržiūros

Komisija reguliariai teikia Europos Parlamentui ir Tarybai šio reglamento vertinimo ir peržiūros ataskaitas. Pirmoji ataskaita pateikiama ne vėliau kaip 2018 m. liepos 1 d. Paskesnės ataskaitos teikiamos kas ketverius metus. Prireikus Komisija pateikia tinkamus pasiūlymus ir jais iš dalies pakeičia šį reglamentą ir suderina kitus teisės aktus, visų pirma atsižvelgdama į informacinių technologijų plėtrą ir informacinės visuomenės pažangą. Ataskaitos skelbiamos viešai.

40 straipsnis. Įsigaliojimas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Jis taikomas nuo 2014 m. liepos 1 d.

Tačiau 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 ir 30 straipsniai taikomi nuo 2016 m. liepos 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

I PRIEDAS

MINIMALŪS EUROPOS VIRTUALIU PLAČIAJUOSČIO RYŠIO PRIEIGOS PRODUKTU PASIŪLYMŲ PARAMETRAI

1.1 PASIŪLYMAS. Pagal Tarptautinės standartizacijos organizacijos septynių lygmenų ryšio protokolų modelį naujos kartos tinklų 2 lygmeniu (duomenų ryšio linijos lygmeniu) siūlomas fiksuotojo ryšio tinklo didmeninės prieigos produktas, kurio funkcijos yra lygiavertės fizinio atsiejimo funkcijoms, o perdavimo taškai yra arčiau vartotojo patalpų nei nacionalinio ar regioninio lygmens perdavimo taškai.

1.1. Tinklo elementai ir susijusi informacija:

- a) teiktinos prieigos prie tinklo aprašymas, įskaitant technines charakteristikas (jose pateikiama tinklo konfigūracijos informacija, būtina, kad būtų galima efektyviai naudotis prieiga prie tinklo);
- b) vietos, kuriose bus teikiama prieiga prie tinklo;
- c) visi aktualūs prieigos prie tinklo techniniai standartai, įskaitant naudojimo apribojimus ir kitus saugumo klausimus;
- d) perdavimo taško ir tinklo galinio taško (vartotojo patalpose) sąsajos techninės specifikacijos;
- e) tinkle naudotinos įrangos specifikacijos ir
- f) išsami informacija apie sąveikumo bandymus.

1.2. Tinklo funkcijos:

- a) lankstus VLAN paskirstymas pagal bendrą techninę specifikaciją;
- b) nuo paslaugos nepriklausomas prisijungimas, galimybės valdyti duomenų parsisiuntimo ir nusiuntimo spartą užtikrinimas;
- c) saugumo funkcijų užtikrinimas;
- d) lankstus vartotojo patalpose naudojamos įrangos pasirinkimas (jei techniškai įmanoma);
- e) nuotolinė prieiga prie vartotojo patalpose esančios įrangos ir
- f) daugiaadresio perdavimo funkcijos, kai yra jų paklausa ir kai tokios funkcijos būtinos konkuruojančių mažmeninių pasiūlymų techniniam atkartojamumui užtikrinti.

1.3. Veiklos ir verslo procesas:

- a) užsakymo ir teikimo tinkamumo reikalavimų procesai;
- b) atsiskaitymo informacija;
- c) perėjimo pas kitą teikėją, paslaugos perkėlimo ir nutraukimo tvarka ir
- d) konkretūs remonto ir techninės priežiūros terminai.

1.4. Pagalbinės paslaugos ir IT sistemos:

- a) paslaugų teikimo bendroje vietoje ir naudojimosi tranzitiniu tinklu informacija ir sąlygos;
- b) prieigos prie pagalbinių IT sistemų, naudojamų veiklos palaikymo sistemoms, informacinėms sistemoms ir išankstinio užsakymo, teikimo, užsakymo, techninės priežiūros ir remonto užklausų bei atsiskaitymo duomenų bazėms, ir jų naudojimo specifikacijos, įskaitant naudojimo apribojimus ir prieigos prie minėtų paslaugų procedūras.

2. 2 PASIŪLYMAS. Pagal Tarptautinės standartizacijos organizacijos septynių lygmenų ryšio protokolų modelį 3 lygmeniu (tinklo lygmeniu) – IP lygmens bitų srauto lygmeniu – siūlomas fiksuotojo ryšio tinklo didmeninės prieigos produktas, kai perdavimo taškuose užtikrinamas didesnis išteklių sutelkimo laipsnis, pvz., toks, koks yra nacionaliniu ir (arba) regioniniu lygmeniu.

2.1. Tinklo elementai ir susijusi informacija:

- a) perdavimo taškuose užtikrinamos ryšio linijos savybės (sparta, paslaugos kokybė ir t. t.);
- b) plačiajuosčio ryšio tinklo, jungiančio vartotojo patalpas su perdavimo taškais, apibūdinimas – tranzitinio tinklo ir prieigos tinklo architektūra;
- c) perdavimo taško (-ų) vieta ir
- d) perdavimo taškų sąsajų techninės specifikacijos.

2.2. Tinklo funkcijos:

Galimybė palaikyti skirtingus paslaugos kokybės lygius (pvz. QoS 1, 2 ir 3) pagal šiuos parametrus:

- i) delną,
- ii) drebinimą,
- iii) paketų praradimą ir
- iv) varžybinės veiksenos laipsnį.

2.3. Veiklos ir verslo procesas:

- a) užsakymo ir teikimo tinkamumo reikalavimų procesai;
- b) atsiskaitymo informacija;
- c) perėjimo pas kitą teikėją, paslaugos perkėlimo ir nutraukimo tvarka ir
- d) konkretūs remonto ir techninės priežiūros terminai.

2.4. Pagalbinės IT sistemos:

Prieigos prie pagalbinių IT sistemų, naudojamų veiklos palaikymo sistemoms, informacinėms sistemoms ir išankstinio užsakymo, teikimo, užsakymo, techninės priežiūros ir remonto užklausų bei atsiskaitymo duomenų bazėms, ir jų naudojimo specifikacijos, įskaitant naudojimo apribojimus ir prieigos prie minėtų paslaugų procedūras.

3. 3 PASIŪLYMAS. Nuomojamųjų linijų didmeniniai išplėstinės sąsajos baigiamieji segmentai, kurie skirti išimtinai naudotis norinčiam gauti prieigą subjektui ir kuriuose teikiamas neriboto naudojimo nuolatinis simetrinis pajėgumas ir taikomi paslaugos lygio kategorijos susitarimai, užtikrinant ryšį iš taško į tašką ir naudojant 2 lygmens pagal Tarptautinės standartizacijos organizacijos septynių lygmenų ryšio protokolų modelį (duomenų ryšio linijos lygmens) tinklo sąsajas.

3.1. Tinklo elementai ir susijusi informacija:

- a) teiktinos prieigos prie tinklo aprašymas, įskaitant technines charakteristikas (jose pateikiama tinklo konfigūracijos informacija, būtina, kad būtų galima efektyviai naudotis prieiga prie tinklo);
- b) vietos, kuriose bus teikiama prieiga prie tinklo;
- c) siūlomos duomenų perdavimo spartos vertės ir didžiausia trukmė;

- d) visi aktualūs tinklo prieigos techniniai standartai (įskaitant naudojimo apribojimus ir kitus saugumo klausimus);
- e) išsami informacija apie sąveikumo bandymus;
- f) įrangos, kurią leidžiama naudoti tinkle, specifikacijos;
- g) teikiama tinklų (NNI) sąsaja;
- h) didžiausias leidžiamas duomenų kadro dydis baitais.

3.2. Tinklo ir produktų funkcijos:

- a) nevaržybinė ir simetrinė skirtoji prieiga;
- b) nuo paslaugos nepriklausomas prisijungimas, duomenų perdavimo spartos valdymo funkcijų užtikrinimas ir simetrija;
- c) protokolo skaidrumas, lankstus VLAN paskirstymas pagal bendrą techninę specifikaciją;
- d) paslaugos kokybės parametrai (delsa, drebjimas, paketų praradimas), kuriais užtikrinamos verslui kritinės svarbos veikimo charakteristikos.

3.3. Veiklos ir verslo procesas:

- a) užsakymo ir teikimo tinkamumo reikalavimų procesai;
- b) perėjimo pas kitą teikėją, paslaugos perkėlimo ir nutraukimo tvarka;
- c) konkretūs remonto ir techninės priežiūros terminai;
- d) IT sistemų pakeitimai (tiek, kiek jie turi poveikio alternatyviems operatoriams) ir
- e) taikomi mokesčiai, mokėjimo sąlygos ir atsiskaitymo tvarka.

3.4. Paslaugos lygio susitarimai:

- a) kompensacijos, kurią sutartinių įsipareigojimų neįvykdžiusi šalis turi mokėti kitai šaliai, dydis, pateikimo ir nuostolių atlyginimo laikas ir kompensavimo sąlygos;
- b) atsakomybės apibrėžtis ir apribojimas bei laidavimas;
- c) paslaugų pasiūlymų pakeitimų, pvz., kai pradamos teikti naujos paslaugos, keičiamos esamos paslaugos ar keičiamos kainos, siūlymo tvarka;
- d) išsami informacija apie visas taikomas intelektinės nuosavybės teises;
- e) išsami informacija apie susitarimų galiojimo trukmę ir pakartotines derybas.

3.5. Pagalbinės IT sistemos:

prieigos prie pagalbinių IT sistemų, naudojamų veiklos palaikymo sistemoms, informacinėms sistemoms ir išankstinio užsakymo, teikimo, užsakymo, techninės priežiūros ir remonto užklausų bei atsiskaitymo duomenų bazėms, ir jų naudojimo specifikacijos, įskaitant naudojimo apribojimus ir prieigos prie minėtų paslaugų procedūras.

II PRIEDAS

MINIMALŪS EUROPOS UŽTIKRINTOS PASLAUGOS KOKYBĖS PRISIJUNGIMO PRODUKTŲ PARAMETRAI

Tinklo elementai ir susijusi informacija:

Prisijungimo produkto, kuris bus teikiamas fiksuotojo ryšio tinkle, aprašymas, įskaitant technines charakteristikas ir visus aktualius standartus.

Tinklo funkcijos

Prisijungimo susitarimas, kuriuo užtikrinama visos paslaugos kokybė remiantis bendrais nustatytais parametrais, kuriais užtikrinama galimybė teikti bent šių kategorijų paslaugas:

- balso ir vaizdo skambučių;
- garso ir vaizdo turinio transliavimo ir
- kritinių duomenų taikomųjų programų.